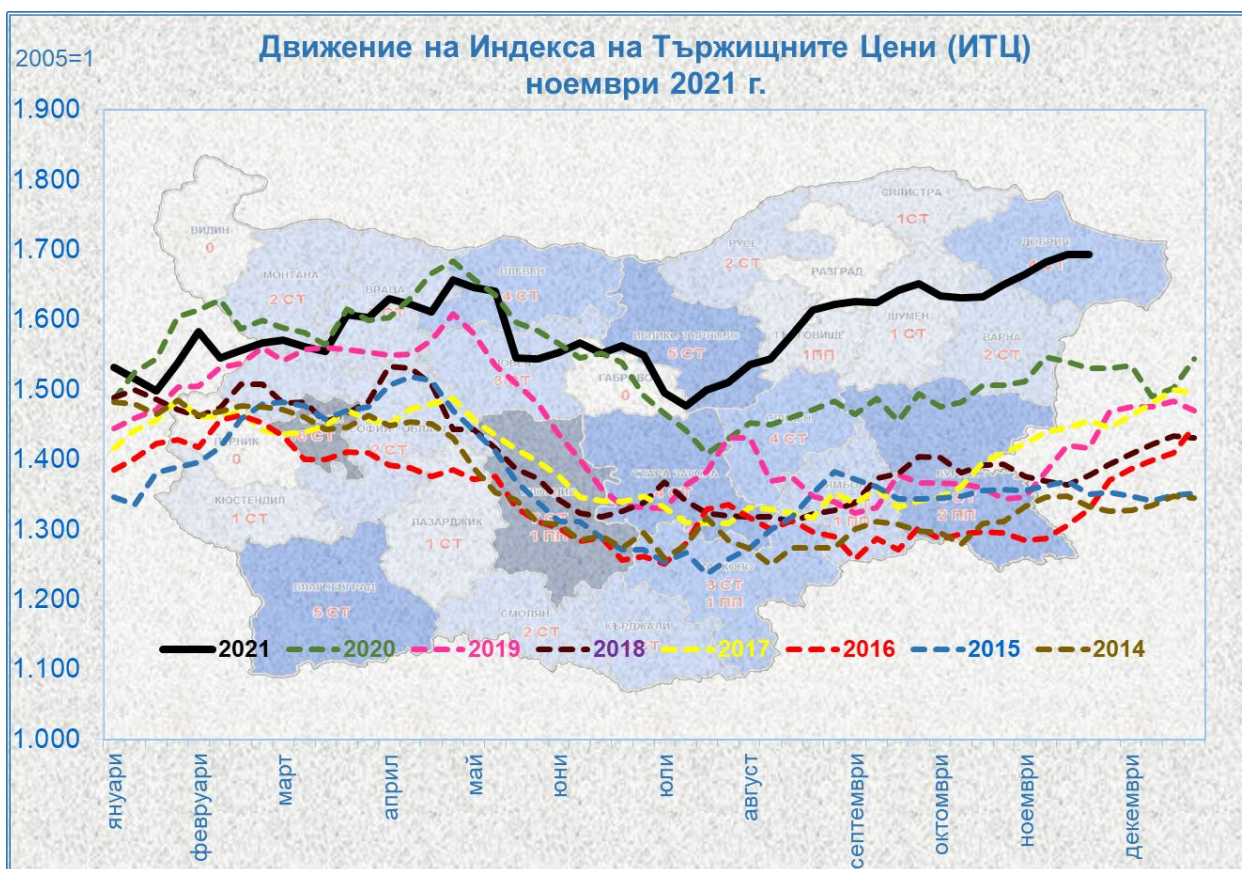

Месечен бюлетин

за цените на едро на хранителни продукти
на стоковите тържища в България

м. ноември 2021 г.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

Съдържание

Увод	5
Хранителни стоки	7
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки	7
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения	8
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения	10
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база	12
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през ноември 2014 / 2021 г.	15
• Сравнителен анализ на цените на едро и на дребно през месец ноември	17
• Анализ на цените на хранителни стоки по региони	18
• Анализ на цените на млечни продукти по региони	19
• Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби	21
Плодове и зеленчуци	24
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците	26
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база	27
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през ноември 2014/2021г.	29
• Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони	31
• Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци	34
Международни цени	36
• Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН	36
• Индекс на цените на храните на Международния валутен фонд (МВФ)	39
• Международни цени на зърнените култури	41
• Международни цени на растителните масла	45
• Международни цени на млечните продукти	49
• Международни цени на месата	50
• Международни цени на захарта	55
• Международни цени на плодовете	57
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)	60

Таблицы

Таблица 1 Промяна на цените на хранителните стоки през месеца на месечна и годишна база*...	13
Таблица 2 Цени на едро на хранителните стоки през м. ноември за периода 2014/2021 г.*	15
Таблица 3 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. октомври 2021 г.*	17
Таблица 4 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец ноември 2021 г.*	18
Таблица 5 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец ноември 2021 г.*	19
Таблица 6 Промяна на цените на плодове и зеленчуци през месеца на месечна и годишна база*.	28
Таблица 7 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец ноември за периода 2014/2021 г.*	30
Таблица 8 Цени на едро на зеленчуци по области през ноември 2021 г.*	32
Таблица 9 Цени на едро на плодове по области през ноември 2021 г.*	33
Таблица 10 Месечни индекси на цените на храните на ФАО през ноември 2021 г. *	37
Таблица 11 Стойности на Индекса на цените на храните на МВФ през ноември 2021 г.*	39

Фигури

фигура 1 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2020 г. – ноември 2021 г.	7
фигура 2 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – ноември 2021 г.	8
фигура 3 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2020 г. – ноември 2021 г.	9
фигура 4 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – ноември 2021 г.	10
фигура 5 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2020 г. – ноември 2021 г.	11
фигура 6 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – ноември 2021 г.	11
фигура 7 Промяна на цените на хранителните стоки през м. ноември на месечна база	13
фигура 8 Промяна на цените на хранителните стоки през м. ноември на годишна база	14
фигура 9 Цени на едро на хранителните стоки през м. ноември 2014/2021 г.	16
фигура 10 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. ноември 2021 г.	17
фигура 11 Цени на едро на захар, олио и брашно през м. ноември по области	19
фигура 12 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. ноември по области	20
фигура 13 фигура 14	21
фигура 15 фигура 16	21
фигура 17 фигура 18	21
фигура 19 фигура 20	22
фигура 21 фигура 22	22
фигура 23 фигура 24	22
фигура 25 фигура 26	22
фигура 27 фигура 28	23
фигура 29 фигура 30	23
фигура 31 фигура 32	23
фигура 33 фигура 34	23
фигура 35 фигура 36	24

фигура 37	фигура 38.....	24		
фигура 39	фигура 40.....	24		
фигура 41	Относителен дял на продажбите на зеленчуци през м.ноември 2021 г.	25		
фигура 42	ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2020 г. – ноември 2021 г.	26		
фигура 43	ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – ноември 2021 г.	27		
фигура 44	Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. ноември на месечна база.....	28		
фигура 45	Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. ноември на годишна база	29		
фигура 46	Цени на едро на плодовете и зеленчуците през м. ноември 2014/2021 г.	29		
фигура 47	Цени на едро на домати и краставици през м. ноември по области	32		
фигура 48	Цени на едро на плодове през м. ноември 2021 г. по области	34		
фигура 49	фигура 50.....	34		
фигура 51	фигура 52.....	34		
фигура 53	фигура 54.....	35		
фигура 55	фигура 56.....	35		
фигура 57	фигура 58.....	35		
фигура 59	фигура 60.....	35		
фигура 61	фигура 62	фигура 63.....	36	
фигура 64	ФАО индекс през ноември	фигура 65	ФАО индекс на храните през ноември ...	36
фигура 66	Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 2020 г. – ноември 2021 г.	38		
фигура 67	Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 1999 г. – ноември 2021 г.	38		
фигура 68	Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари '20 – ноември '21	40		
фигура 69	Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари '99 – ноември '21	40		
фигура 70	Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'20 - ноември'21...	41		
фигура 71	Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'99 - ноември'21...	42		
фигура 72	Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'20 – ноември'21...	42		
фигура 73	Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'14 – ноември'21...	43		
фигура 74	Цена на царевичната на Чикагската стокова борса за периода януари'20 – ноември'21..	43		
фигура 75	Цена на царевичната на Чикагската борса за периода януари'14 – ноември'21	44		
фигура 76	Международна цена на ориз за периода януари'20 – ноември'21	44		
фигура 77	Международна цена на ориз за периода януари'99 – ноември'21	45		
фигура 78	ФАО индекс на растителните масла за периода януари'20 – ноември'21	46		
фигура 79	ФАО индекс на растителните масла за периода януари 1990 г. – ноември 2021 г.	46		
фигура 80	Цена на нерафинирано слънчогледово олио на борсата в Ротердам януари'20 – ноември'21	47		
фигура 81	Цена на нерафинирано слънчогледово олио на борсата в Ротердам януари'13 – ноември'21	47		
фигура 82	Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'20 – ноември'21	48		
фигура 83	Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'13 – ноември'21 г. ...	48		
фигура 84	ФАО индекс на млечните продукти за периода януари'20 – ноември'21	49		
фигура 85	ФАО индекс на млечните продукти за периода януари 2006 г. – ноември 2021 г.	50		
фигура 86	ФАО индекс на месата за периода януари 2020 г. – ноември 2021 г.....	50		
фигура 87	ФАО индекс на месата за периода януари 2006 г. – ноември 2021 г.....	51		

фигура 88 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group за периода януари'20 – ноември'21	52
фигура 89 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group за периода януари 1999 – ноември 2021 г.	52
фигура 90 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA за периода януари'20 – ноември'21	53
фигура 91 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA за периода януари'99 – ноември'21	53
фигура 92 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA за периода януари'20 – ноември'21	54
фигура 93 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA за периода януари'99 – ноември'21	54
фигура 94 ФАО индекс цените на захарта за периода януари 2020 г. – ноември 2021 г.	55
фигура 95 ФАО индекс на цените на захарта за периода януари 1999 г. – ноември 2021 г.	56
фигура 96 Цена на рафинирана захар на Лондонската стокова борса през януари'20–ноември'21	56
фигура 97 Цена на рафинирана захар на Лондонската стокова борса през януари'14–ноември'21	57
фигура 98 Международна цена на банани и портокали за периода януари '20 г. – ноември '21.....	58
фигура 99 Международна цена на банани за периода януари 2004 г. – ноември 2021 г.	59
фигура 100 Международна цена на банани за периода януари 2004 г. – ноември 2021 г.	59
фигура 101 Индекс на тържищните цени 2014/2021 г.....	61
фигура 102 ИТЦ за периода януари 2020 г. – ноември 2021 г.....	61
фигура 103 ИТЦ за периода януари 1999 г. – ноември 2021 г.....	62

Увод

През месец ноември пазарът на храни запазва динамичния си характер, като се наблюдава засилване на възходящите трендове на повечето основни хранителни стоки. Темповете на нарастване на цените запазват устойчив характер. Кривите на покачване на стойностите при някои стоки придобиват стръмен характер и са отчетени пикови за последните двадесет години цени.

На **месечна база** на пазара на храни преобладават ясно изразени възходящи тенденции, като повечето основни хранителни стоки запазват ценовите си трендове от предходния месец, а при някои стоки този тренд придобива стръмен характер.

При цените на млечните произведения се запазват тенденциите на рязко поскъпване, наблюдавано през последните три месеца, като при кашкавала и кравето сирене покачването на цената на месечна база е значително.

Месечните тенденции на цените на месата и месните произведения са разнопосочни.

При не малка част от стоките от горепосочените групи през месец ноември са регистрирани пикови за последните години цени.

На **годишна база** цените на повечето основни хранителни стоки бележат ръст, който е в интервал от 10% до 37%. В резултат на устойчивото покачване на цената на олиото през последните месеци и достигането на пикови за стойности, при цената на олиото през ноември е отчетен значителен ръст на годишна база от 37%.

Значителното поскъпване на захарта, особено през последните два месеца рефлектира върху отчетения силен ръст на стойностите на годишна база от 20%.

Увлечение от 10 – 30% има при цените и на другите стоки от тази група.

Известно успокояване на пазара се наблюдава при фасула и ориза.

Поскъпване спрямо предходната година има при кашкавала и сиренето, като цените им през месеца са на пикови за последните години нива.

Пазарът на месо през ноември е динамичен, като са отчетени възходящи тенденции при цените на пилешкото месо, пилешките разфасовки и някои месни произведения, а цената на свинското месо остава сравнително стабилна.

През месец ноември цените на зеленчуците и плодовете следват характерните сезонни трендове, като на месечна база се наблюдава поевтиняване на малка част от стоките от тази група, по – явно изразена при цитрусовите плодове.

На годишна база цените на стоките в тази група, особено на зеленчуците бележат драстичен ръст. Малко по-спокоен през месеца е пазарът на едро на плодовете.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец ноември в **периода 2014 – 2021 г.** показва, че през тази година цените на по-голяма част от хранителните продукти са най-високи за периода.

Най-високи стойности през месец ноември тази година са регистрирани при захарта, ориза, брашното и олиото.

Мониторингът на цените на млечните произведения през месеца показва пикови за периода стойности при кашкавала и сиренето, а цената на маслото се доближава до цените от предходните четири години.

Аналогични са изводите от наблюденията на цените на месата и месните произведения с достигнати максимални стойности през ноември тази година в сравнените със същия месец на анализирания период при пилето, каймата и рибата. Цената на свинското месо е по-ниска спрямо предходните две години, но остава на много по-високо ниво спрямо периода 2015 – 2017 г.

Тенденциите при движението на цените на зеленчуците са основно възходящи, като голяма част от тях бележат пикови за периода стойности.

Цените на плодовете са около и малко над нивата от предходните години.

През м. ноември 2021 г. кривата на **Индекса на тържищните цени** запазва тенденциите на движение от предходните години, но нивата, достигнати през последните месеци са изключително високи.

През месеца на **международния пазар** се наблюдава значителен ръст на цените на зърнените храни и млечните продукти, а цените на месата и растителните масла бележат известен спад.

Хранителни стоки

- Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹.

фигура 1 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2020 г. – ноември 2021 г.

В началото на месец ноември ИТЦ на хранителните стоки стартира от ниво 2,187 пункта. През следващите седмици стойностите бързо се покачват и през последната седмица кривата се стабилизира на ниво от 2.272 пункта. Покачването спрямо началото на месеца е близо 4%. В сравнение със същия период на миналата година средномесечните стойности на този индекс са с 21% по-високи. ИТЦ на хранителните стоки достига през месец ноември тази година най-високите си стойности за последните 15 години. Устойчивият ръст на цената на олиото,

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

рязкото поскъпване на захарта, както и пълзящото увеличение на цените на брашното и някои от варивата са основните фактори, които рефлексират върху покачването на индекса на хранителните стоки през последните месеци. (фиг.1)

Високите стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше през лятото на 2008 г. (2,048 пункта), когато се наблюдаваше скок на цените на повечето основни хранителни стоки. Пикови нива бяха регистрирани също в края на 2011 г. и през 2012 г. (фиг.2)

фигура 2 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – ноември 2021 г.

• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура².

В началото на месеца стойностите стартират от ниво 2,215 пункта и през следващите седмици кривата трайно се движи нагоре. През последната седмица на ноември индексът се увеличава по-силно и стъпва на най-високото си за

² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

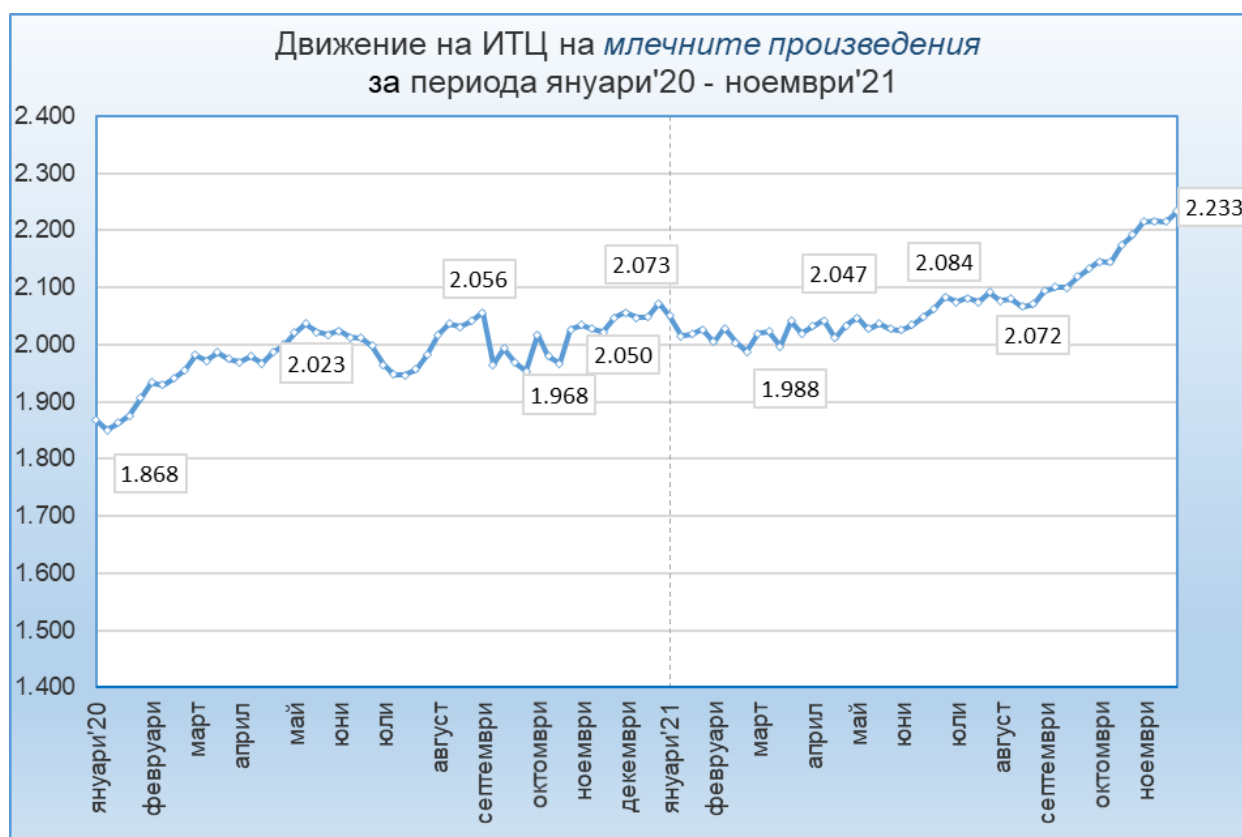
последните години ниво от 2,233 пункта. Покачването на стойностите на месечна база е 2,6%

Спрямо същия месец на миналата година средномесечните стойности на този индекс са се увеличили 9%. (фиг.3)

Достигнатите стойности на ИТЦ на млечните произведения през месеца са пикови за последните години, което се дължи на трайния възходящ тренд на цените на млечните произведения, най-силно изразени при кашкавала и сиренето.

Ретроспекцията на движението на този индекс показва, че рязък скок на цените на млечните произведения, особено на кравето масло, имаше през втората половина на 2017 г., а в резултат на устойчивия възходящ тренд на кривата през 2020 година стойностите, достигнати през последната седмица на същата година са нов пик.

Най-високото ниво за периода, в който Комисията конструира и наблюдава този индекс, е регистрирано през месец ноември 2021 г.(фиг.4)

фигура 3 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2020 г. – ноември 2021 г.

фигура 4 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – ноември 2021 г.

- ### Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения

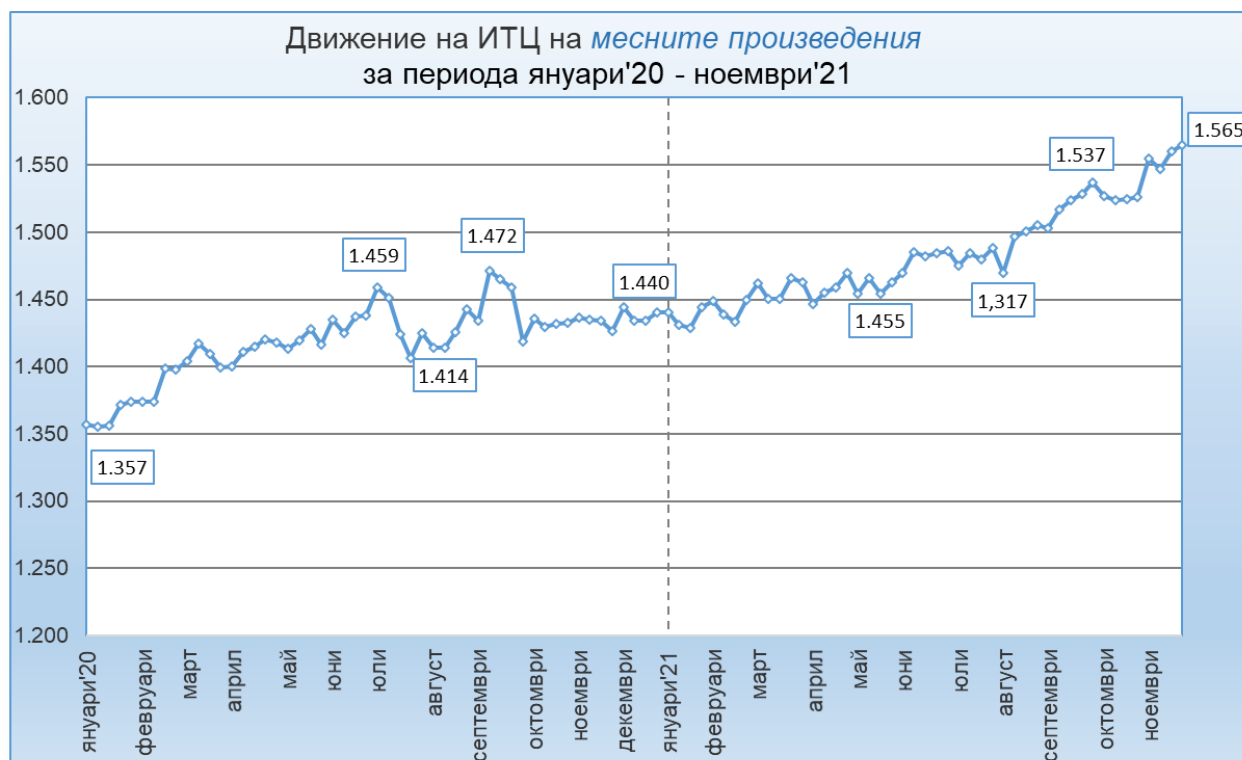
ИТЦ на месото, месните произведения и рибата³ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо.

В края на месец ноември стойностите на този индекс достигнаха пикови за последните години нива.

В началото на месеца ИТЦ на месото стартира от ниво 1,554 пункта. През следващата седмица стойностите се стабилизируют, но бързо се покачват и през последната седмица кривата стъпва на ниво от 1,565 пункта. През този период върху тренда на индекса рефлектират по-високите цени на пилешкото месо, което се компенсира със лекото поевтиняване на част от месните произведения. (фиг. 5) В сравнение със същия месец на предходната година, стойностите са с около 8,6% по-високи. Максимални стойности през последните години ИТЦ на месата и месните произведения бяха отчетени и през м. октомври 2020 г – 1.472 пункта. С покачването на стойностите през месец юни тази година, кривата достигна нов пик от 1.486 пункта. В резултат на плавното и устойчиво покачване на индекса през

³ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скумрия).

последните месеци, през ноември тази година той достига най-високи нива за периода, в който Комисията конструира и наблюдава този индекс. (фиг. 6)

фигура 5 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2020 г. – ноември 2021 г.

фигура 6 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – ноември 2021 г.

- **Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база**

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. ноември, спрямо м. октомври са възходящи. Цените на олиото, яйцата, лещата и брашното бележат ръст от 2-6%, а захарта поскъпва с 11%. Цената на ориза бележи лек спад от 2%, а цената на фасула се задържа около нивото от предходния месец. (табл. 1, фиг.7, 13-24)

При цените на млечните произведения през месец ноември се наблюдава поскъпване, което е в диапазона 2-4%. Без промяна е стойността на киселото мляко. (фиг.7, 35-40)

При цените на месото и месните произведения през м. ноември в сравнение с октомври се наблюдава поскъпване на свинското месо и месните произведения с 1-2% и със 7% на трайния салам. Цените на пилешкото месо, пилешките разфасовки и каймата бележат спад от 1-2%. (фиг.7, 25-34) Тенденциите при цените на рибите са възходящи, като поскъпването е около 4-5%.

Поскъпване на месечна база от 3-6% е отчетено и при сладкарските изделия (вафли и бисквити). (табл. 1, фиг. 7)

Таблица 1 Промяна на цените на хранителните стоки през месеца на месечна и годишна база⁴

СТОКА	октомври'21	ноември'21			ноември'20		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.	цена	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	1.45	1.61	▲ 11.0	0.16	1.34	▲ 20.1	0.27
ФАСУЛ	3.79	3.79	■ 0.0	0.00	3.80	▼ -0.3	-0.01
ОРИЗ	2.33	2.28	▼ -2.1	-0.05	2.30	▼ -0.9	-0.02
ЛЕЩА	2.97	3.14	▲ 5.7	0.17	2.41	▲ 30.3	0.73
БРАШНО	1.06	1.08	▲ 1.9	0.02	0.95	▲ 13.7	0.13
ОЛИО	3.36	3.54	▲ 5.4	0.18	2.58	▲ 37.2	0.96
ЯЙЦА	0.22	0.22	■ 0.0	0.00	0.19	▲ 15.8	0.03
КАШКАВАЛ	11.69	12.07	▲ 3.3	0.38	10.87	▲ 11.0	1.20
СИРЕНЕ	7.23	7.38	▲ 2.1	0.15	6.97	▲ 5.9	0.41
МАСЛО	1.96	2.04	▲ 4.1	0.08	1.93	▲ 5.7	0.11
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0.90	0.90	■ 0.0	0.00	0.87	▲ 3.4	0.03
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1.77	1.80	▲ 1.7	0.03	1.72	▲ 4.7	0.08
БИСКВИТИ	1.57	1.61	▲ 2.5	0.04	1.47	▲ 9.5	0.14
ВАОФЛИ	3.08	3.25	▲ 5.5	0.17	3.09	▲ 5.2	0.16
СКУМРИЯ	4.89	5.09	▲ 4.1	0.20	4.95	▲ 2.8	0.14
КОПЪРКА	2.28	2.40	▲ 5.3	0.12	2.18	▲ 10.1	0.22
САФРИД	3.50	3.65	▲ 4.3	0.15	3.38	▲ 8.0	0.27
ПАНГАСИУС	3.89	4.10	▲ 5.4	0.21	3.66	▲ 12.0	0.44
ХЕК	5.27	5.33	▲ 1.1	0.06	4.99	▲ 6.8	0.34
СВИНСКО месо	9.28	9.40	▲ 1.3	0.12	9.48	▼ -0.8	-0.08
ПИЛЕ	4.30	4.27	▼ -0.7	-0.03	3.90	▲ 9.5	0.37
ПИЛЕШКИ бут	3.33	3.29	▼ -1.2	-0.04	2.90	▲ 13.4	0.39
ПИЛЕШКИ гърди	7.88	7.74	▼ -1.8	-0.14	6.98	▲ 10.9	0.76
КРЕНВИРШИ	5.69	5.78	▲ 1.6	0.09	5.70	▲ 1.4	0.08
КРЕНВИРШИ пилешки	3.86	4.00	▲ 3.6	0.14	3.84	▲ 4.2	0.16
КОЛБАСИ малотрайни	5.23	5.28	▲ 1.0	0.05	5.03	▲ 5.0	0.25
ТРАЕН салам	9.52	10.17	▲ 6.8	0.65	9.80	▲ 3.8	0.37
КАЙМА	6.05	6.03	▼ -0.3	-0.02	5.69	▲ 6.0	0.34

фигура 7 Промяна на цените на хранителните стоки през м. ноември на месечна база

⁴ * Стрелките в колоните на таблицата показват посоката на промяната на цените на месечна и годишна база

фигура 8 Промяна на цените на хранителните стоки през м. ноември на годишна база

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават изцяло възходящи тенденции. Известно успокояване на пазара се наблюдава само при свинското месо, ориза и фасула. (табл. 1, фиг. 8)

В резултат на устойчивото поскъпване на олиото през 2020 г., рязкото покачване на цената му през месец март тази година и последващото плавно покачване на стойностите, е отчетен ръст на годишна база от 37%. Цената на олиото, отчетена през месец ноември тази година е най-високата за годините, през които Комисията осъществява наблюдения на пазара. (фиг. 13 и 14)

Поскъпването на годишна база на брашното, захарта, лещата и яйцата е в диапазона 14-30%. Цената на фасула се задържа около миналогодишните си нива, а цената на ориза е с около 1% по-ниска. (фиг.13-24)

При цените на млечните произведения също се наблюдава поскъпване, което е 11% на кашкавала и 6% на сиренето, маслото и прясното мляко. Киселото мляко поскъпва на годишна база с 3%. Регистрираните през ноември цени на сиренето и кашкавала са пикови за последните 20 години. (фиг.35-40)

Наблюденията на цените на месото и месните произведения на годишна база показват преобладаващо възходящи тенденции, като поскъпване в диапазон от 4-

6% е отчетено при каймата, колбасите и кренвиршите. Цените на пилето и пилешките разфасовки са се покачили на годишна база с 9-13%. Леко поевтиняване спрямо миналата година се наблюдава при свинското месо. (фиг.25-32)

Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват възходящ тренд в диапазона 3-12%. (фиг. 33-34)

При цените на захарните изделия се наблюдава ръст от 5-10%.

• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през ноември 2014 / 2021 г.

Таблица 2 Цени на едро на хранителните стоки през м. ноември за периода 2014/2021 г. *⁵

ноември	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА	стойност на единица продукт
година														
2014	1.18	4.07	2.06	0.81	1.88	0.19	10.59	5.61	1.33	4.03	7.23	3.94	4.66	48
2015	1.34	3.03	2.08	0.82	2.21	0.19	9.83	5.33	1.33	3.95	7.05	3.79	4.67	45
2016	1.56	3.17	1.94	0.79	2.10	0.17	9.75	5.37	1.37	3.82	6.75	3.74	4.61	46
2017	1.34	3.24	1.89	0.77	1.96	0.29	10.55	6.05	2.26	3.86	6.33	3.74	4.58	47
2018	1.12	3.15	1.92	0.80	1.98	0.19	9.95	5.74	2.24	3.66	7.41	3.84	4.36	46
2019	1.25	3.38	1.92	0.90	1.99	0.19	10.39	6.15	2.22	3.70	9.65	3.94	5.24	50
2020	1.34	3.80	2.30	0.95	2.58	0.19	10.87	6.97	1.93	4.95	9.48	3.90	5.69	55
2021	1.61	3.79	2.28	1.08	3.54	0.22	12.07	7.38	2.04	5.09	9.40	4.27	5.91	59

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец ноември в периода 2014 – 2021 г. показва, че през тази година цените на голяма част от хранителните продукти са най-високи за периода.

Цените на захарта, брашното и олиото през месец ноември тази година са на най-високите нива за анализирания период, като цените на олиото и брашното достигнаха през ноември 2021 г. пикови за последните 20 години нива.

Цената на фасула също е по-висока от периода 2015 – 2029 г. и се доближава се до нивото от миналата година. През м. ноември 2014 г. е регистрирана най-високата му стойност за анализирания период.

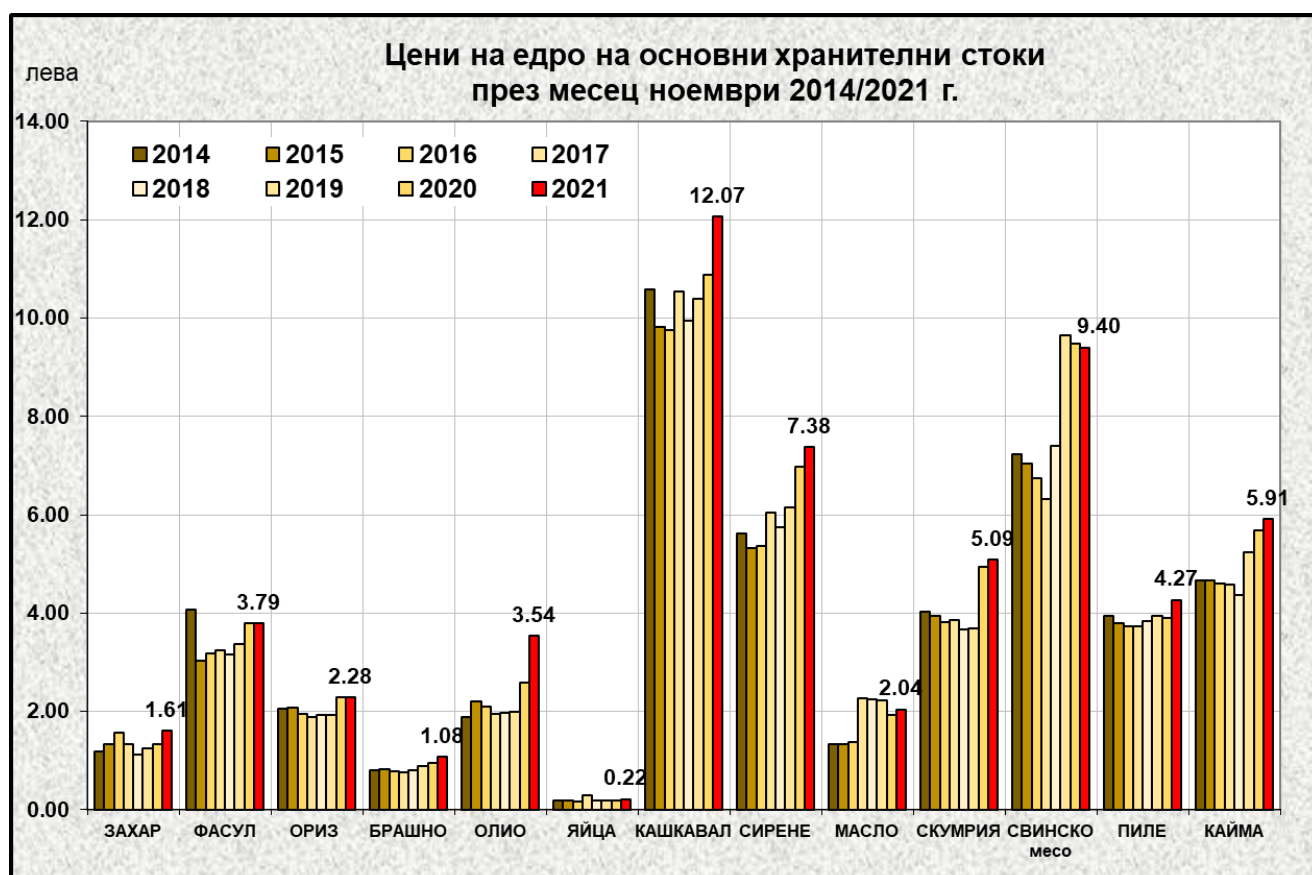
⁵ *Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините от периода. Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на стойността на единица продукт за съответната година.

Цената на ориза през тази година се доближава до миналогодишните си нива, но остава много над стойностите от периода 2014-2019 г.

Цената на яйцата през годините на анализирания период е стабилна и се движи около 19 - 22 ст./бр.

Също най-високи стойности през тази година са отчетени при кашкавала и сиренето (които отново са пикови за последните години). Цената на маслото се доближава до стойностите от предходните четири години, но е значително по-висока от същия месец през 2014 – 2016 г.

Аналогични са изводите от наблюденията на цените на месата и месните произведения с достигнати максимални стойности през ноември тази година в сравнените със същия месец на анализирания период при пилето, каймата и рибата. Цената на свинското месо е под нивото от 2019 - 2020 г., но е значително по-висока от периода 2014 – 2018 г. (табл.2 и фиг.9)

фигура 9 Цени на едро на хранителните стоки през м. ноември 2014/2021 г.

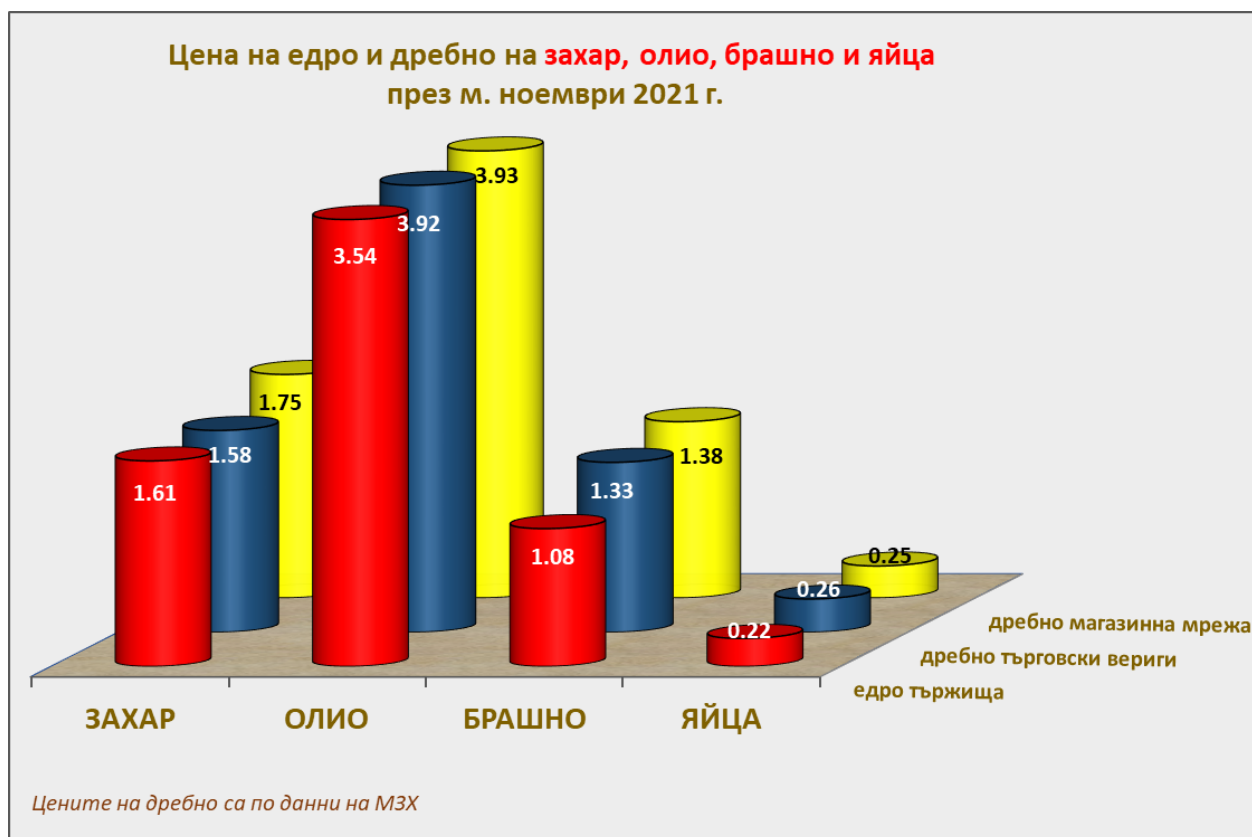
- **Сравнителен анализ на цените на едро и на дребно през месец ноември**

Наблюдението на цените на дребно на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. ноември надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в широкия диапазон 11 – 23%, като най-голямата надценка е отчетена при брашното 23%, 18% е при яйцата, а при олиото тя е 11%. Нетипичен факт е, че цената на дребно на захарта в търговските вериги е по-ниска от цената на едро.

В магазинната мрежа най-голямата надценка от 28% е при брашното, 11-14% е надценката при олиото и яйцата, а при захарта тя е 9%. (табл.3 и фиг.10)

Таблица 3 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. октомври 2021 г.*⁶

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
ЗАХАР	1.61	1.58	-2	-0.03	1.75	9	0.14
ОЛИО	3.54	3.92	11	0.38	3.93	11	0.39
БРАШНО	1.08	1.33	23	0.25	1.38	28	0.30
ЯЙЦА	0.22	0.26	18	0.04	0.25	14	0.03

фигура 10 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. ноември 2021 г.

⁶ * Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на надценките

- Анализ на цените на хранителни стоки по региони**

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони показва, че маржът на цените в различните области от средната за страната цена е в диапазона ± 25 - 85%. (табл.4 и фиг.11)

Средната за страната през месец ноември 2021 г. цена на захарта е 1.59 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Пловдив – 1.88 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Силистра – 1.33 лв./кг. (фиг.11) На по-висока от средната за страната цена захарта се е търгувала в 52% от тържищата, а отклоненията в цените в различните региони са 41%. (табл. 4)

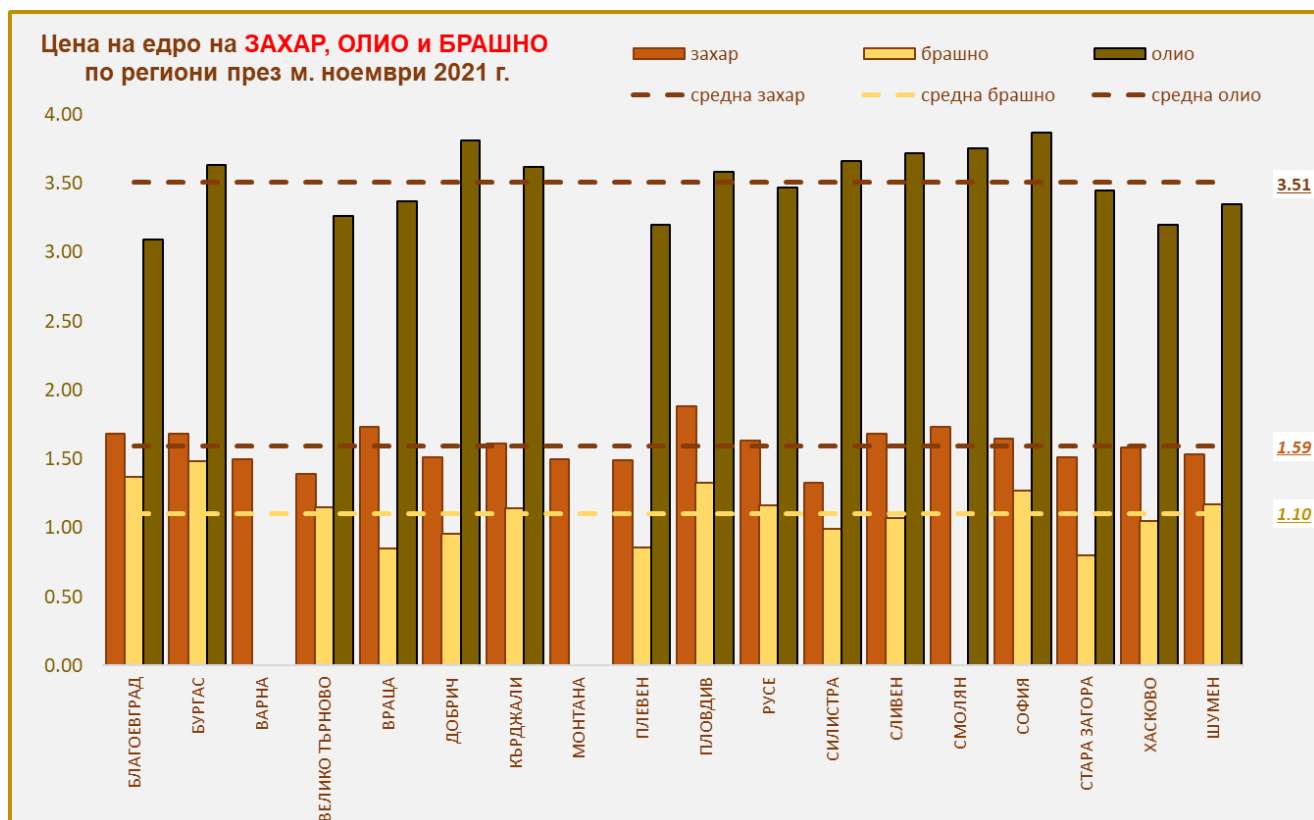
При средна за страната цена на олиото 3,51 лв./л, най-високи стойности са отчетени в област София – 3.87 лв./л, а минималната средна за месеца цена е била в Благоевградска област – 3.09 лв./л. Отклоненията в цените в различните региони са 25%. В 53% от тържищата олиото се е търгувало над средната за страната цена. (табл. 4)

На най-висока средна цена брашното се е търгувало през ноември в Бургаска област - 1.48 лв./кг, най-ниската стойност е била в област Стара Загора - 0.80 лв./кг. Средно месечната цена на брашното за страната е 1,10 лв./кг. В 50% от областите брашното се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната, а маржът в цените в различните региони е 85% (фиг. 11)

Таблица 4 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец ноември 2021 г.*⁷

ОБЛАСТ	ЗАХАР	средна захар	изменение спрямо средната	БРАШНО	средна брашно	изменение спрямо средната	ОЛИО	средна олио	изменение спрямо средната
БЛАГОЕВГРАД	▲ 1.68	1.59	▲ 6	▲ 1.37	1.10	▲ 25	▼ 3.09	3.51	▼ -12
БУРГАС	▲ 1.68	1.59	▲ 6	▲ 1.48	1.10	▲ 35	▲ 3.63	3.51	▲ 3
ВАРНА	▼ 1.50	1.59	▼ -6		1.10			3.51	
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	▼ 1.39	1.59	▼ -13	▲ 1.15	1.10	▲ 5	▼ 3.26	3.51	▼ -7
ВРАЦА	▲ 1.73	1.59	▲ 9	▼ 0.85	1.10	▼ -23	▼ 3.37	3.51	▼ -4
ДОБРИЧ	▼ 1.51	1.59	▼ -5	▲ 0.96	1.10	▼ -13	▲ 3.81	3.51	▲ 9
КЪРДЖАЛИ	▲ 1.61	1.59	▲ 1	▲ 1.14	1.10	▲ 4	▲ 3.62	3.51	▲ 3
МОНТАНА	▼ 1.50	1.59	▼ -6		1.10			3.51	
ПЛЕВЕН	▼ 1.49	1.59	▼ -6	▼ 0.86	1.10	▼ -22	▼ 3.20	3.51	▼ -9
ПЛОВДИВ	▲ 1.88	1.59	▲ 18	▲ 1.33	1.10	▲ 21	▲ 3.58	3.51	▲ 2
РУСЕ	▲ 1.63	1.59	▲ 3	▲ 1.16	1.10	▲ 5	▲ 3.47	3.51	▼ -1
СИЛИСТРА	▼ 1.33	1.59	▼ -16	▼ 0.99	1.10	▼ -10	▲ 3.66	3.51	▲ 4
СЛИВЕН	▲ 1.68	1.59	▲ 6	▼ 1.07	1.10	▼ -3	▲ 3.72	3.51	▲ 6
СМОЛЯН	▲ 1.73	1.59	▲ 9		1.10		▲ 3.75	3.51	▲ 7
СОФИЯ	▲ 1.65	1.59	▲ 4	▲ 1.27	1.10	▲ 15	▲ 3.87	3.51	▲ 10
СТАРА ЗАГОРА	▼ 1.51	1.59	▼ -5	▼ 0.80	1.10	▼ -27	▼ 3.45	3.51	▼ -2
ХАСКОВО	▼ 1.58	1.59	▼ -1	▼ 1.05	1.10	▼ -5	▼ 3.20	3.51	▼ -9
ШУМЕН	▼ 1.53	1.59	▼ -4	▲ 1.17	1.10	▲ 6	▼ 3.35	3.51	▼ -5
ЯМБОЛ	▲ 1.62	1.59	▲ 2	▼ 1.00	1.10	▼ -9	▲ 3.60	3.51	▲ 3

⁷ *. Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена.

фигура 11 Цени на едро на захар, олио и брашно през м. ноември по области

• Анализ на цените на млечни продукти по региони

Таблица 5 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец ноември 2021 г.*⁸

ОБЛАСТ	КАШКАВАЛ	средна кашкавал	изменение спрямо средната	СИРЕНЕ	средна сирене	изменение спрямо средната	МАСЛО	средна масло	изменение спрямо средната
БЛАГОЕВГРАД	10,59	11,79	-10	7,30	7,49	-3	1,93	1,94	-1
БУРГАС	11,29	11,79	-4	7,85	7,49	5	2,10	1,94	8
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	12,93	11,79	10	8,23	7,49	10	2,00	1,94	3
ВРАЦА	12,32	11,79	4	8,31	7,49	11	1,98	1,94	2
ДОБРИЧ	10,88	11,79	-8	4,81	7,49	-36		1,94	
КЪРДЖАЛИ	11,78	11,79	0	7,54	7,49	1	1,99	1,94	3
МОНТАНА	13,50	11,79		7,20	7,49		1,90	1,94	
ПЛЕВЕН	11,85	11,79	1	7,36	7,49	-2	1,92	1,94	-1
ПЛОВДИВ	12,29	11,79	4	9,20	7,49	23		1,94	
СИЛИСТРА		11,79		8,57	7,49	14	1,83	1,94	-6
СЛИВЕН	10,80	11,79	-8	5,89	7,49	-21		1,94	
СОФИЯ	12,02	11,79	2	7,15	7,49	-5	1,95	1,94	1
СТАРА ЗАГОРА	12,09	11,79	3	8,47	7,49	13		1,94	
ШУМЕН	10,90	11,79	-8	6,92	7,49	-8	1,78	1,94	-8

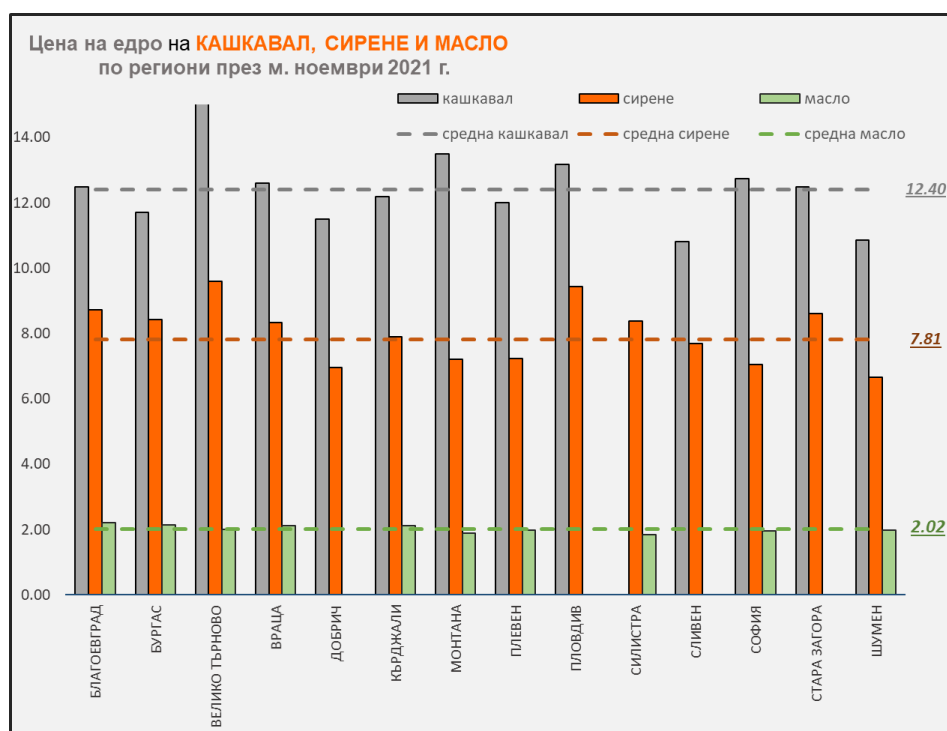
⁸ Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена.

Анализът на цените на едро на млечните продукти кашкавал, сирене и масло по региони показва, че отклоненията в цените в различните области от средната за страната цена са в широкия диапазон 16-40%, като тези отклонения са значителни при кравето сирене и кашкавала. (табл.5 и фиг.12)

Средната за страната през месец ноември 2021 г. цена на кашкавала е 12,40 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Велико Търново – 15,14 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Сливен – 10,80 лв./кг. (фиг.12) В 54% от областите, в които има данни за продажби тя е била по-висока от средната, а отклоненията в цените в различните региони са 40%.

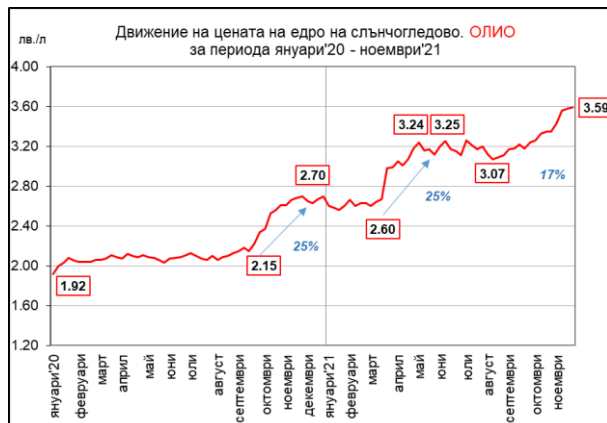
При средна за страната цена на сиренето 7,81 лв./кг, най-високи стойности са отчетени в област Велико Търново – 9,60 лв./кг, а минималната средна за месеца цена е била в област Шумен – 6,67 лв./кг. В 53% от областите сиренето се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната. Отклоненията в цените в различните региони са 44%. Този марж в цените при сиренето, както и при кашкавала се дължат на различното качество и различните фирми производители, които търгуват на съответните тържища.

При средна за страната за месец ноември цена на маслото 2,02 лв./бр., най-високи стойности са отчетени в област Бургас – 2,20 лв./бр., а минималната средна за месеца цена е била в област Монтана – 1,90 лв.. В 40% от областите маслото се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната. Отклоненията в цените в различните региони са 16%. (табл. 5)

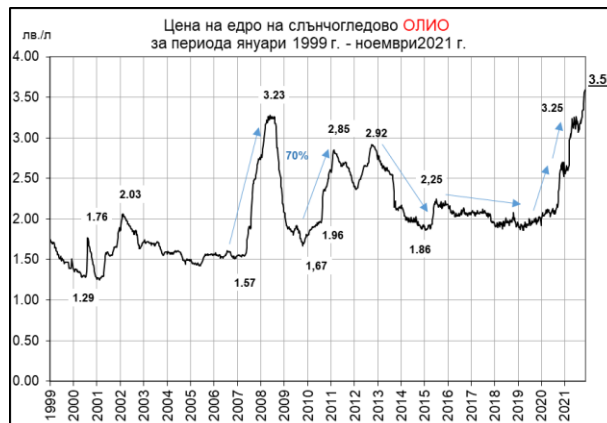

фигура 12 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. ноември по области

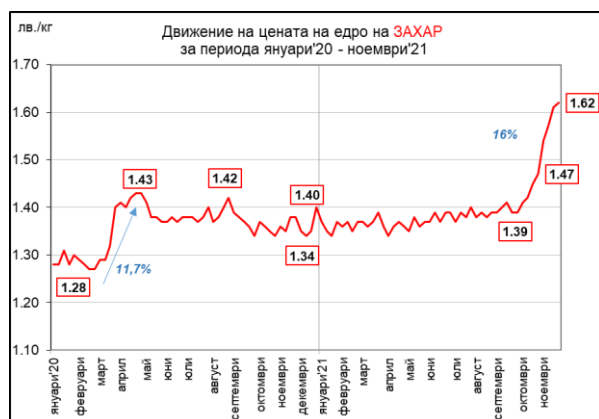
- **Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби**

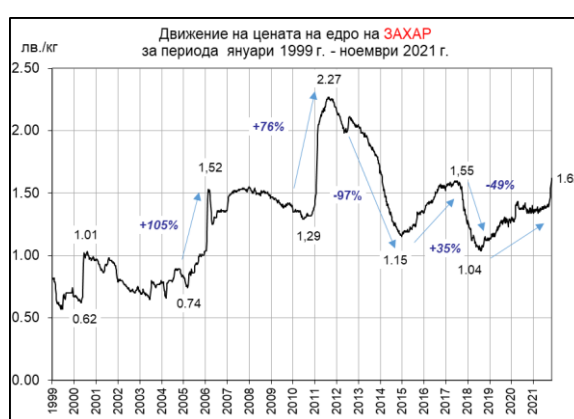
фигура 13

фигура 14

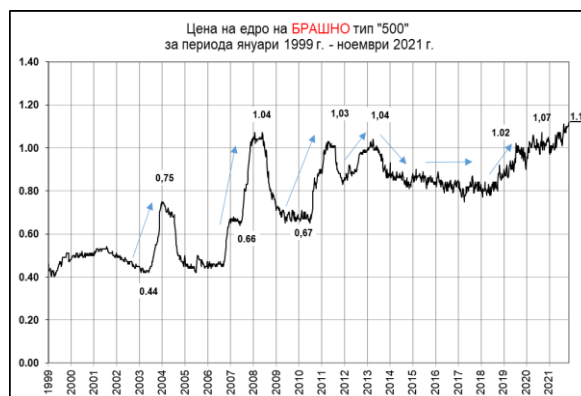
фигура 15

фигура 16

фигура 17

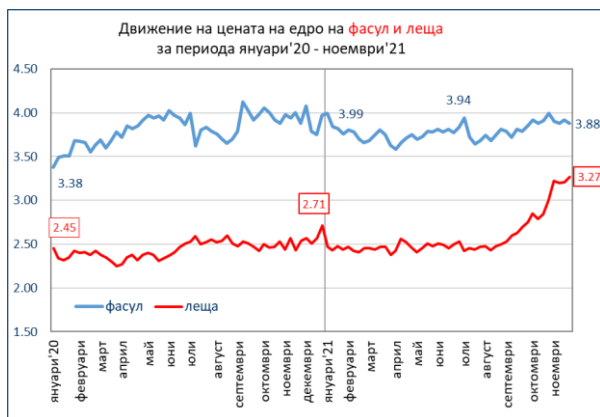
фигура 18

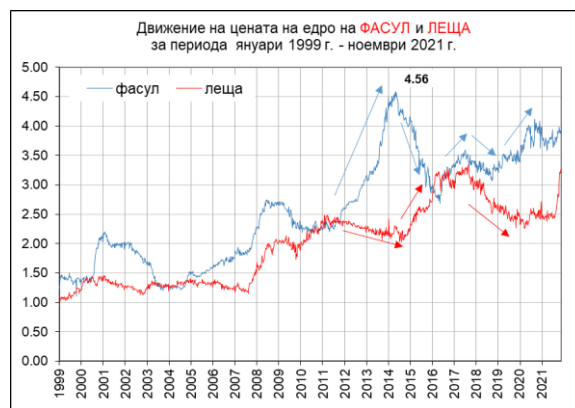
фигура 19

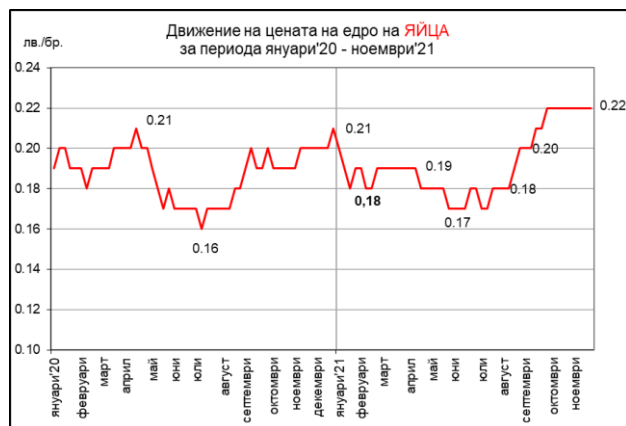
фигура 20

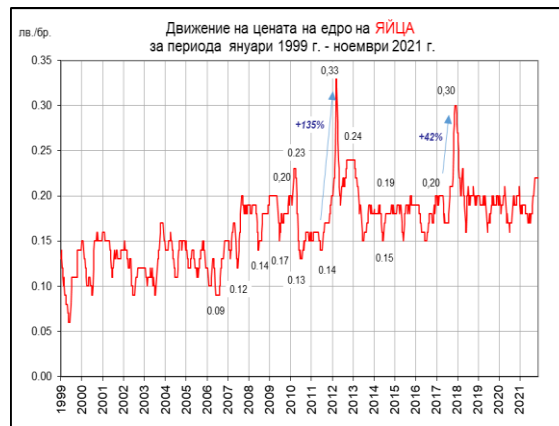
фигура 21

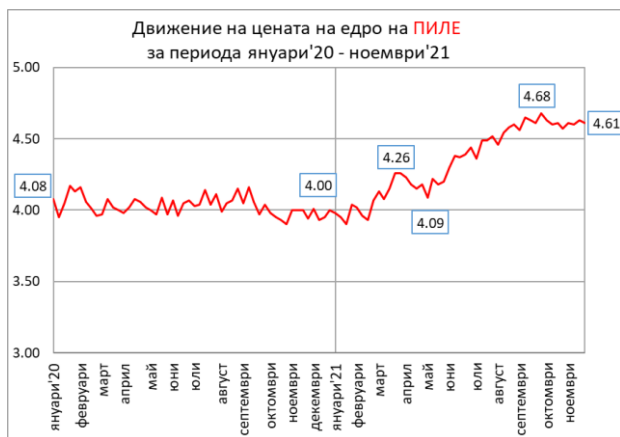
фигура 22

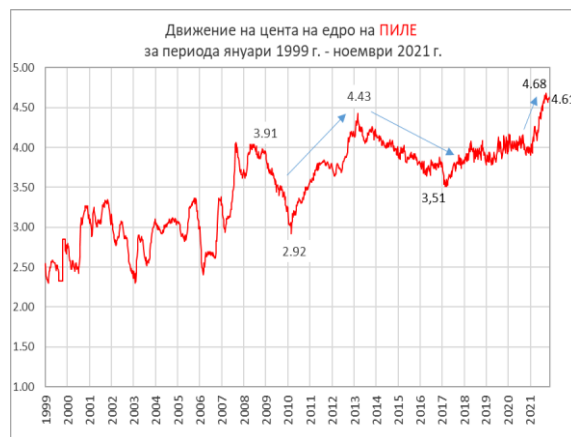
фигура 23

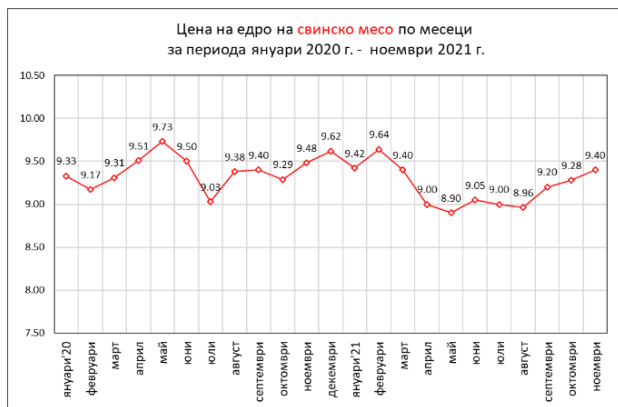
фигура 24

фигура 25

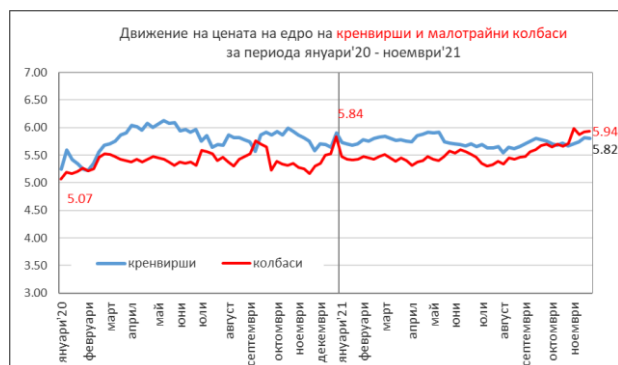
фигура 26

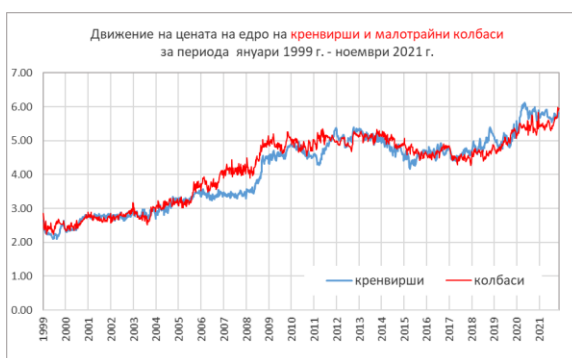
фигура 27

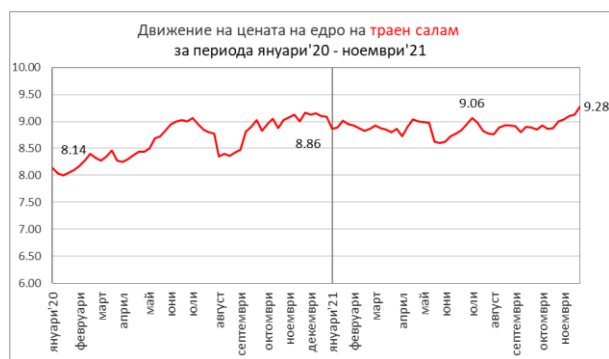
фигура 28

фигура 29

фигура 30

фигура 31

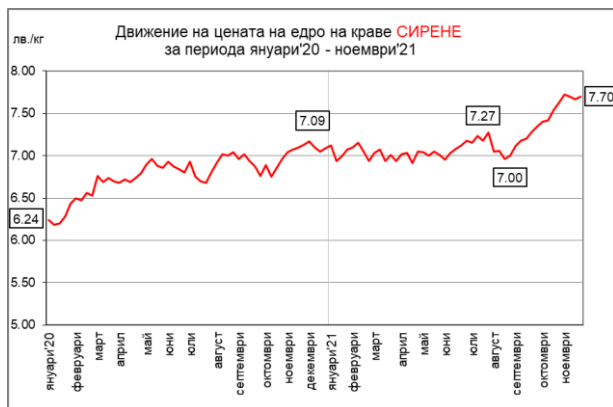
фигура 32

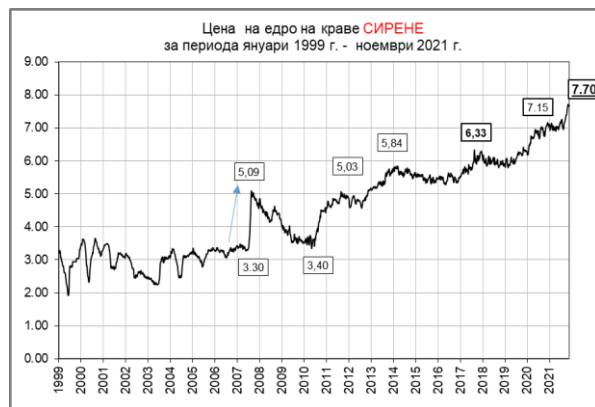
фигура 33

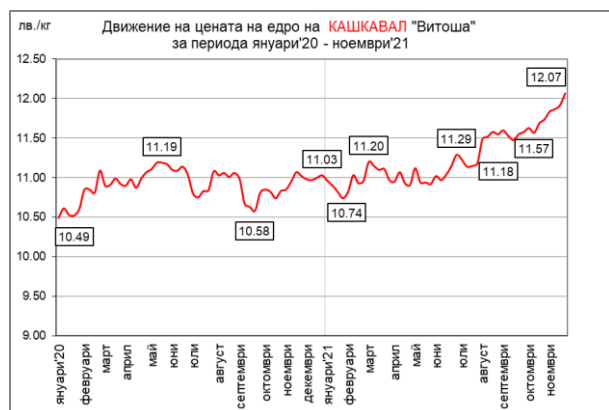
фигура 34

фигура 35

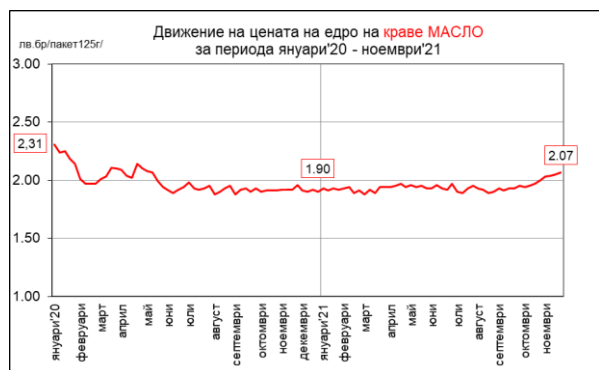
фигура 36

фигура 37

фигура 38

фигура 39

фигура 40

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават.

Наблюденията върху пазара на зеленчуците и плодовете през м. ноември показват, че количествата на българските плодове и зеленчуци значително

намалява в сравнение с предишните два-три месеца. Относителният дял на предлаганите количества българската продукция на голяма част от стоките от тази група е по-малък от дела на продажбите от внос. Мониторингът на пазара на зеленчуци през месеца показва значителен превес на вносната продукция. Най-силно изразен е този превес при продажбите на домати (80%) и картофи (78%). По-голямо предлагане през месеца е регистрирано при зелето, като относителният дял на българското зеле е 97%.

Сравнително съпоставим е делът на българските краставици с тези от внос (44%:56%) и зрелия чесън (51%:49%).

Наблюденията на пазара на плодове през ноември показват, че относителният дял на българската продукция е по-малък. Българското производство и предлагане на круши заема около 30% от общо предлаганите на пазара количества. Търгуваните български ябълки през ноември са 40% от общите продажби. (фиг. 41)

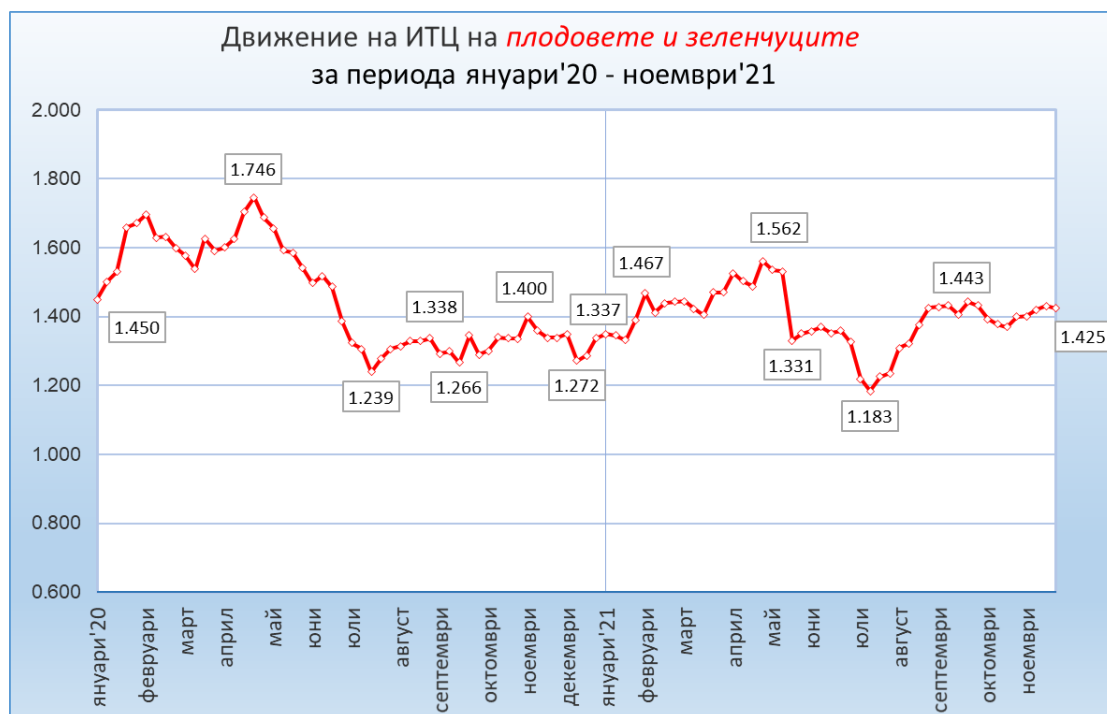

фигура 41 Относителен дял на продажбите на зеленчуци през м.ноември 2021 г.

- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците**

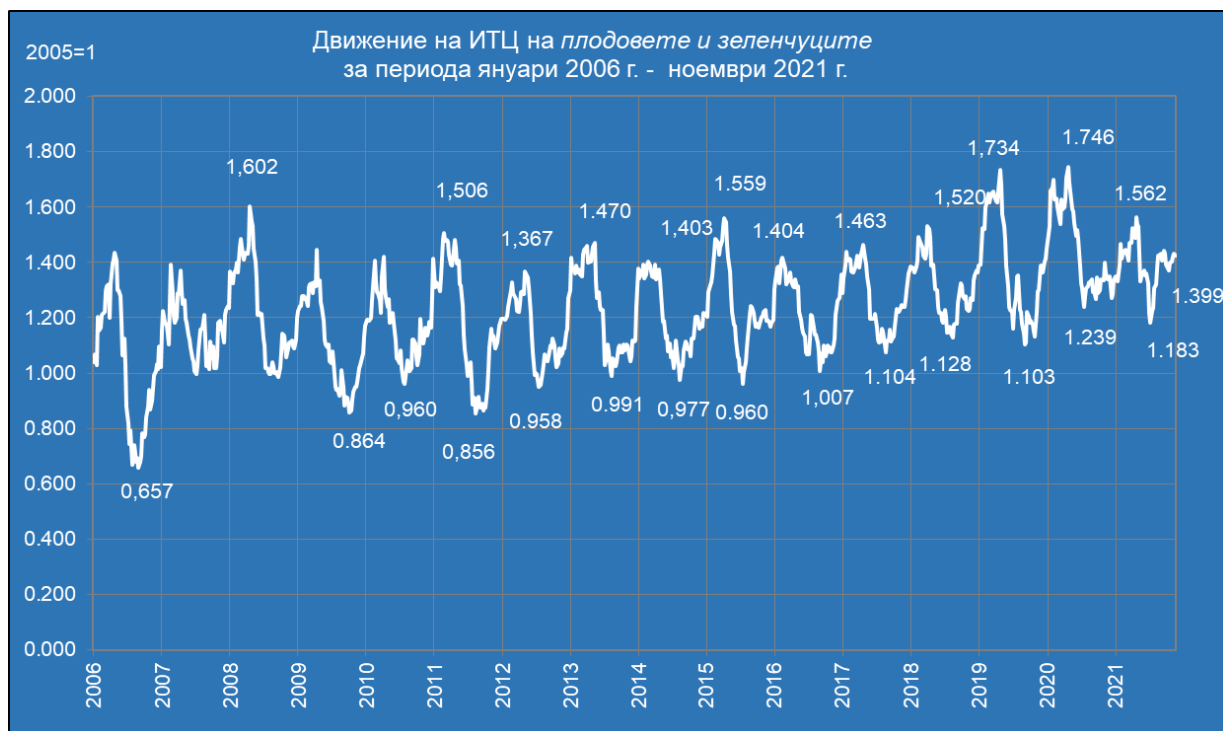
Движението на кривата на ИТЦ⁹ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а през последните години, както и през настоящата, и през април. Минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през юли - август. (фиг.42,43)

През първата седмица на ноември този индекс стартира от ниво 1.402 пункта. През следващите седмици кривата има плавна възходяща тенденции, което се дължи на факта, че плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а през късните есенни месеци цените им започват да се повишават. В края на месеца кривата стъпва на ниво от 1.425 пункта. В сравнение с предходния месец стойностите са с 2,5% по-високи. Средномесечните стойности на този индекс са с 4,5% над стойностите от същия месец на предходната година. Върху движението на индекса през месеца рефлектира продължаващото поскъпване на по-голяма част от зеленчуците, което не може да бъде компенсирано от поевтиняването на някои от цитрусовите плодове. (фиг. 42) Пикови стойности този индекс имаше през месец април 2020 г. - 1.746 пункта. (фиг. 43)

фигура 42 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2020 г. – ноември 2021 г.

⁹ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

фигура 43 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – ноември 2021 г.

- **Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база**

През месец ноември се наблюдава възходяща тенденция при цените на голяма част от зеленчуците, а цените на част от цитрусовите плодове, предмет на този анализ са по-ниски в сравнение с предходния месец.

Цените на българските домати, както и на тези от внос са сравнително близки до нивата от предходния месец. Поевтиняване на месечна база е отчетено при салатите, а цената на морковите е без промяна спрямо октомври.

Цените на българските краставици бележат рязко повишаване на месечна база, като поскъпването е 27%. С 24% е поскъпването на пипера, а зелето и вносните краставици поскъпват с 6-8%. (табл. 6 и фиг.44)

При плодовете се наблюдава поевтиняване на лимоните и портокалите 5-16%, а ябълките, бананите и мандарините поскъпват спрямо предходния месец с 2-6%.

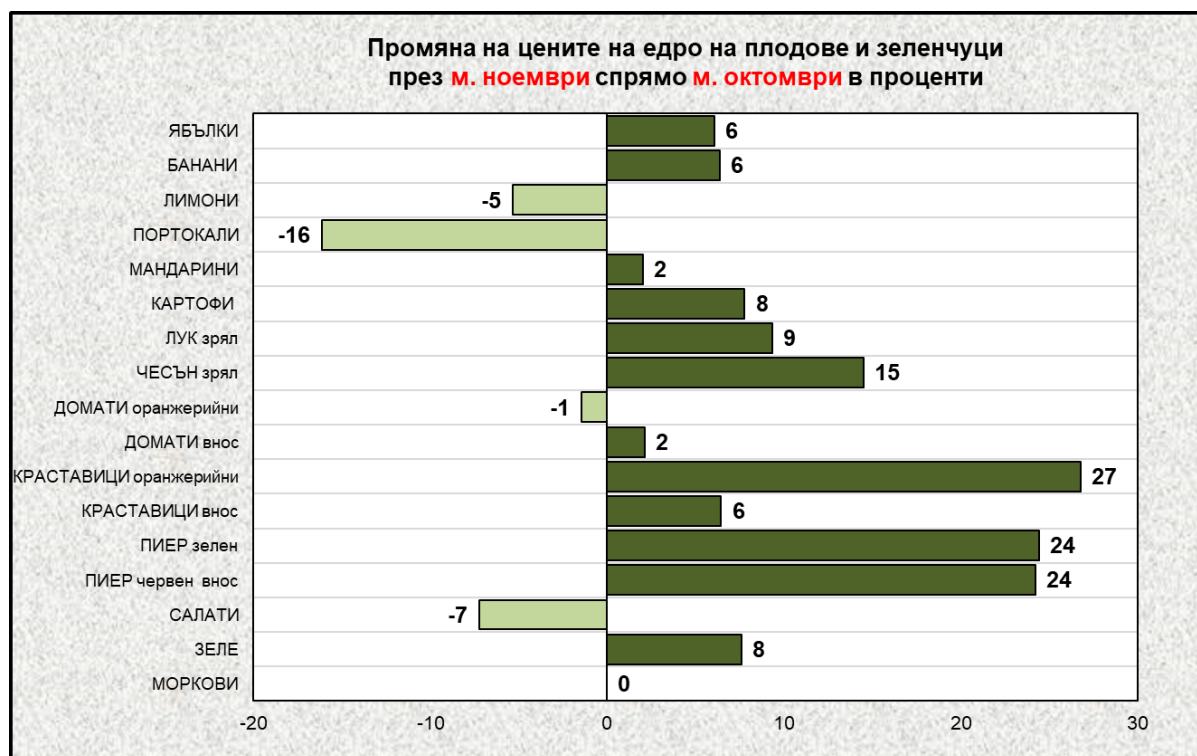
На годишна база отклоненията на цените на стоките в тази група са с ясно изразени положителни трендове при повечето зеленчуци и част от плодовете.

Поскъпването на зеленчуците спрямо същия месец на миналата година е значително и е в интервала 6–33 %. Най-голям ръст спрямо същия месец на

предходната година е регистрирано при зелето (68%). Изключение от общата тенденция има само при оранжерийните домати, чиито цени бележат спад на годишна база от 15%. Леко поевтиняване спрямо същия месец на предходната година има и при цената на вноския червен пипер (4%). При цените на плодовете има поскъпване на бананите с 13% и при лимоните и мандарините с 4-7%. Ябълките и портокалите поевтиняват със 3-6%.(табл.6 и фиг.45)

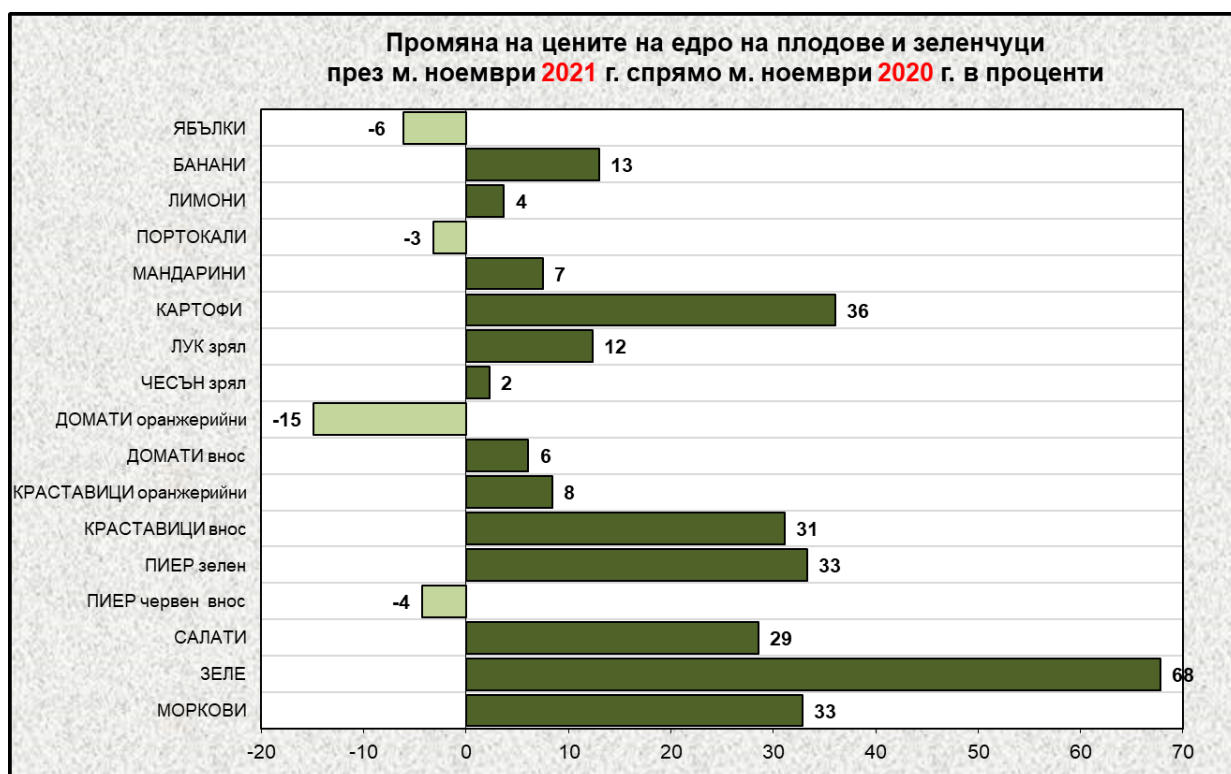
Таблица 6 Промяна на цените на плодове и зеленчуци през месеца на месечна и годишна база^{*10}

СТОКА	октомври'21	ноември'21			ноември'20		
	цена	цена	промяна в%	промяна в лв.	цена	промяна в%	промяна в лв.
ЯБЪЛКИ	1.15	1.22	▲ 6	0.07	1.30	▼ -6	-0.08
БАНАНИ	2.04	2.17	▲ 6	0.13	1.92	▲ 13.0	0.25
ЛИМОНИ	2.07	1.96	▼ -5	-0.11	1.89	▲ 4	0.07
ПОРТОКАЛИ	2.17	1.82	▼ -16	-0.35	1.88	▼ -3	-0.06
МАНДАРИНИ	1.97	2.01	▲ 2	0.04	1.87	▲ 7	0.14
КАРТОФИ	0.77	0.83	▲ 8	0.06	0.61	▲ 36	0.22
ЛУК зрял	0.75	0.82	▲ 9	0.07	0.73	▲ 12	0.09
ЧЕСЪН зрял	3.86	4.42	▲ 15	0.56	4.32	▲ 2	0.10
ДОМАТИ оранжерийни	2.08	2.05	▼ -1	-0.03	2.41	▼ -15	-0.36
ДОМАТИ внос	1.88	1.92	▲ 2	0.04	1.81	▲ 6	0.11
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	1.83	2.32	▲ 27	0.49	2.14	▲ 8	0.18
КРАСТАВИЦИ внос	1.86	1.98	▲ 6	0.12	1.51	▲ 31	0.47
ПИЕР зелен	1.35	1.68	▲ 24	0.33	1.26	▲ 33	0.42
ПИЕР червен внос	1.61	2.00	▲ 24	0.39	2.09	▼ -4	-0.09
САЛАТИ	0.97	0.90	▼ -7	-0.07	0.70	▲ 29	0.20
ЗЕЛЕ	0.92	0.99	▲ 8	0.07	0.59	▲ 68	0.40
МОРКОВИ	0.97	0.97	■ 0	0.00	0.73	▲ 33	0.24

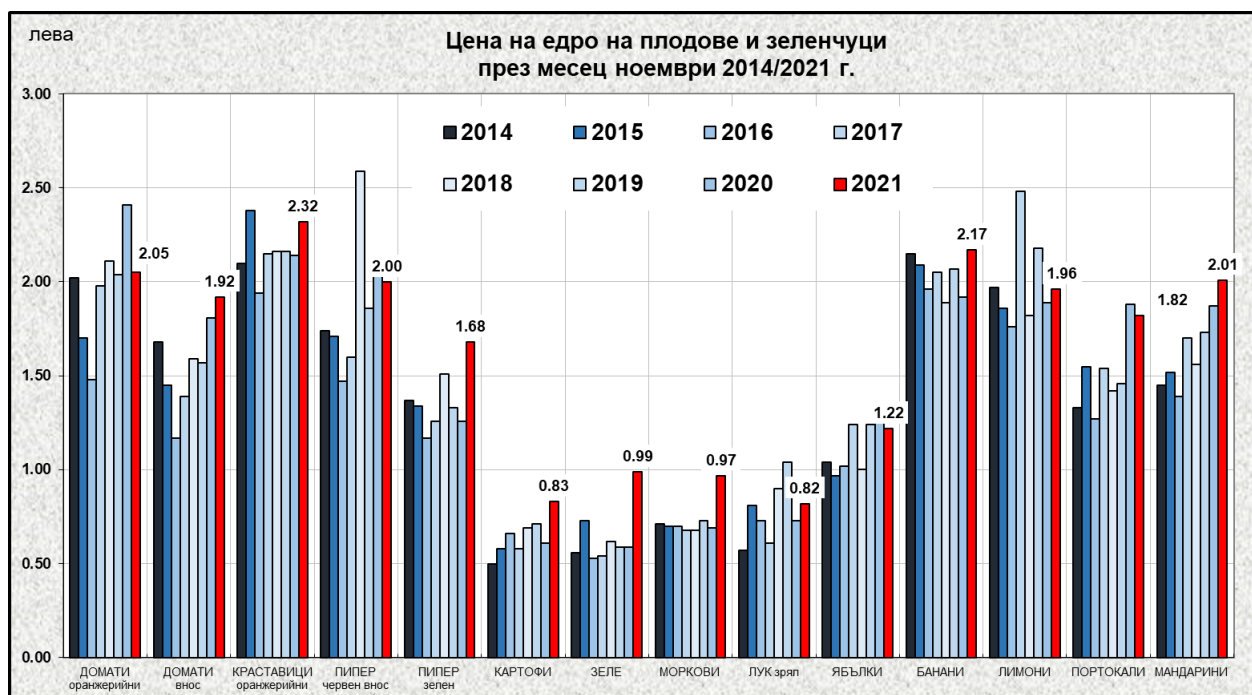
фигура 44 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. ноември на месечна база

¹⁰ * Символите в колоните с процентната промяна показват изменението на цените под и над средната за страната цена.

фигура 45 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. ноември на годишна база

- Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през ноември 2014/2021г.

фигура 46 Цени на едро на плодовете и зеленчуците през м. ноември 2014/2021 г.

Таблица 7 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец ноември за периода 2014/2021 г.*¹¹

ноември	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	ПИПЕР червен внос	ПИПЕР зелен	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЯБЪЛКИ	БАНАНИ	ЛИМОНИ	ПОРТОКАЛИ	МАНДАРИНИ	стойност на единица продукт
година															
2014	2.02	1.68	2.10	1.74	1.37	0.50	0.56	0.71	0.57	1.04	2.15	1.97	1.33	1.45	19
2015	1.70	1.45	2.38	1.71	1.34	0.58	0.73	0.70	0.81	0.97	2.09	1.86	1.55	1.52	19
2016	1.48	1.17	1.94	1.47	1.17	0.66	0.53	0.70	0.73	1.02	1.96	1.76	1.27	1.39	17
2017	1.98	1.39	2.15	1.60	1.26	0.58	0.54	0.68	0.61	1.24	2.05	2.48	1.54	1.70	20
2018	2.11	1.59	2.16	2.59	1.51	0.69	0.62	0.68	0.90	1.00	1.89	1.82	1.42	1.56	21
2019	2.04	1.57	2.16	1.86	1.33	0.71	0.59	0.73	1.04	1.24	2.07	2.18	1.46	1.73	21
2020	2.41	1.81	2.14	2.09	1.26	0.61	0.59	0.69	0.73	1.30	1.92	1.89	1.88	1.87	21
2021	2.05	1.92	2.32	2.00	1.68	0.83	0.99	0.97	0.82	1.22	2.17	1.96	1.82	2.01	23

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. ноември 2021 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период (2014 – 2021 г.) показва следните тенденции: (табл. 7 и фиг. 46)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. ноември на последните осем години е функция и от конкретните метеорологични условия, а цените им често са по-високи от вносите.

- Цените на голяма част от зеленчуците през ноември тази година са най-високи спрямо същия месец на анализирания период.

- Цените на краставиците, вносите домати, зеления пипер, картофите, морковите и зелето минават значително над нивата от предходните години на периода.

- Цената на доматиите през м. ноември 2021 г. е по-ниска само спрямо ноември 2020 г., доближава се до нивата от периода 2017 г.- 2019 г. и е по-висока от същия месец на 2015 и 2016 г.

- Пикови стойности на цената на лука бяха регистрирани през месец ноември 2019 г

¹¹ * Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на стойността на стоките за съответната година

- Цените на едро на ябълките през октомври 2021 г. са по-ниски спрямо същия месец на предходните две години, доближава се до нивата от 2017г. и е по-висока от м. ноември 2014-2016 г.(табл.7)

- Цените на бананите с известни колебания в двете посоки се доближават и са малко над стойностите от предходните години от периода, а цената на лимоните е по-ниска спрямо 2017 и 2019 г.

- Цената на мандарините през тази година е на най-високи нива спрямо същия месец на периода.

- Лимоните и портокалите се търгуват през месеца на цени под тези от предходната година.

- **Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони**

Анализът на цените на едро на домати и краставиците по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони при домати е 73%, а при краставиците едва 16%.

Най-високи цени на домати са регистрирани на тържищата в област Сливен (3,15 лв./кг), а най-ниските съответно в област Пловдив (1,73 лв./кг). Средните за страната месечни цени на домати са 2,19 лв./кг. В 46% от областите цената е била по-висока от средната, в две области домати са се търгували на средната за страната цена, а отклоненията в цените в различните региони са 73%. (табл.8, фиг.47)

Краставиците са се търгували на най-високи цени в Ловеч (2.56 лв./кг), а най-ниските цени през ноември са регистрирани на тържищата в Шумен – 1.96 лв./кг. При средна за страната цена на краставиците за месеца 2,23 лв./кг, в 56% от областите цената е била по-висока, в две области цената е била на нивото на средната за страната, а маржът на цените в различните региони е 16%. (табл.8, фиг.47)

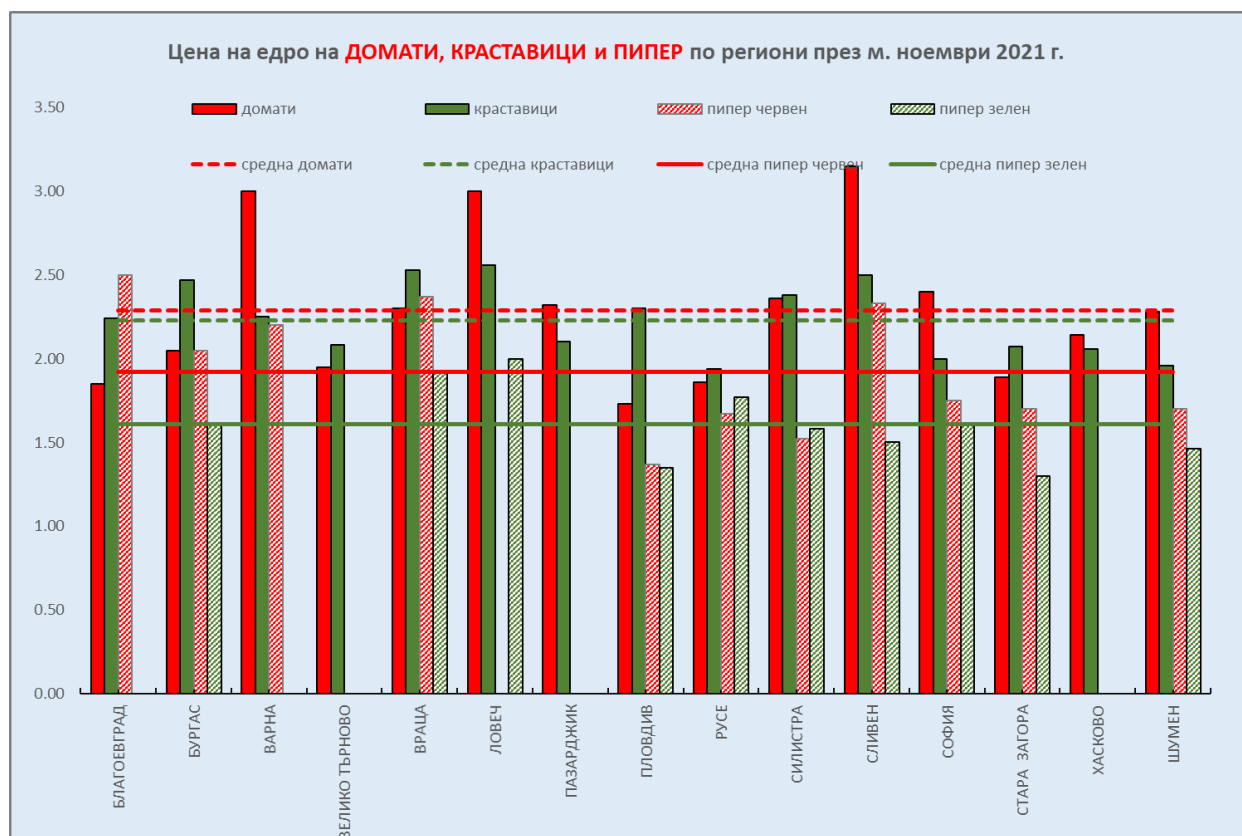
Анализът на цените на едро на червения и зеления пипер по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони са около 48-82%.

Най-високи цени на червения пипер са регистрирани на тържищата в областите Благоевград (2.50 лв./кг), а най-ниските съответно в област Пловдив (1,37 лв./кг). Средните за страната месечни цени на червения пипер са 1.92 лв./кг. В 45% от областите цената е била по-висока от средната, а отклоненията в цените в различните региони са 82%. (табл.8, фиг.47)

Зеленият пипер се е търгувал на най-високи цени в Ловеч (2.00 лв./кг), а най-ниските цени през ноември са регистрирани на тържищата в област Пловдив – 1.35 лв./кг. При средна за страната цена на зеления пипер за месеца 1.61 лв./кг, в 33% от областите цената е била по-висока, в една област (Бургас) зеленият пипер се е търгувал на средната за страната цена, а маржът на цените в различните региони е 48%. (табл.8, фиг.47)

Таблица 8 Цени на едро на зеленчуци по области през ноември 2021 г.*¹²

ОБЛАСТ	ДОМАТИ	средна домати	изменение спрямо средната	КРАСТАВИЦИ	средна краставици	изменение спрямо средната	ПИПЕР червен	средна червен пипер	изменение спрямо средната	ПИПЕР зелен	средна зелен пипер	изменение спрямо средната
БЛАГОЕВГРАД	1.85	2.29	-19	2.24	2.23	0	2.50	1.92	30		1.61	
БУРГАС	2.05	2.29	-10	2.47	2.23	11	2.05	1.92	7	1.61	1.61	0
ВАРНА	3.00	2.29		2.25	2.23	1	2.20	1.92	15		1.61	
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	1.95	2.29	-15	2.08	2.23	-7		1.92			1.61	
ВРАЦА	2.30	2.29	0	2.53	2.23	13	2.37	1.92	23	1.93	1.61	20
ЛОВЕЧ	3.00	2.29		2.56	2.23	15		1.92		2.00	1.61	24
ПАЗАРДЖИК	2.32	2.29	1	2.10	2.23	-6		1.92			1.61	
ПЛОВДИВ	1.73	2.29	-24	2.30	2.23	3	1.37	1.92	-29	1.35	1.61	-16
РУСЕ	1.86	2.29	-19	1.94	2.23	-13	1.67	1.92	-13	1.77	1.61	10
СИЛИСТРА	2.36	2.29	3	2.38	2.23	7	1.52	1.92	-2	1.58	1.61	-2
СЛИВЕН	3.15	2.29	38	2.50	2.23	12	2.33	1.92	21	1.50	1.61	-7
СОФИЯ	2.40	2.29	5	2.00	2.23	-10	1.75	1.92	-9	1.60	1.61	-1
СТАРА ЗАГОРА	1.89	2.29	-17	2.07	2.23	-7	1.70	1.92	-11	1.30	1.61	
ХАСКОВО	2.14	2.29	-7	2.06	2.23	-8		1.92			1.61	
ШУМЕН	2.28	2.29	0	1.96	2.23	-12	1.70	1.92	-11	1.46	1.61	-9

фигура 47 Цени на едро на домати и краставици през м. ноември по области

¹² * Символите в клетките с цените визуализират движението на цената за съответната стока в различните области под и над средната за страната.цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена.

Таблица 9 Цени на едро на плодове по области през ноември 2021 г.*¹³

ОБЛАСТ	ЯБЪЛКИ	средна ябълки	изменение спрямо средната	БАНАНИ	средна банани	изменение спрямо средната	ПОРТОКАЛИ	средна портокали	изменение спрямо средната
БЛАГОЕВГРАД	1.40	1.18	19	2.22	2.23	0	1.71	1.89	-10
БУРГАС	1.62	1.18	37	2.21	2.23	-1	1.82	1.89	-4
ВАРНА	0.90	1.18	-24	2.30	2.23	3	1.80	1.89	-5
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	1.30	1.18	10	2.30	2.23	3	2.25	1.89	19
ВРАЦА	1.10	1.18	-7	2.25	2.23	1	2.04	1.89	8
ЛОВЕЧ	1.40	1.18	19	2.19	2.23	-2	2.27	1.89	20
ПЛОВДИВ	1.12	1.18	-5	2.02	2.23	-9	2.00	1.89	6
РУСЕ	1.14	1.18	-3	2.19	2.23	-2	2.06	1.89	9
СИЛИСТРА	0.95	1.18	-19	2.81	2.23	26	1.80	1.89	-5
СЛИВЕН	1.00	1.18	-15	2.40	2.23	8	2.45	1.89	30
СОФИЯ	0.99	1.18	-16	2.17	2.23	-3	1.57	1.89	-17
СТАРА ЗАГОРА	1.29	1.18	9	1.90	2.23	-15	1.43	1.89	-24
ХАСКОВО	1.37	1.18	16	2.09	2.23	-6	1.70	1.89	-10
ШУМЕН	0.90	1.18	-24	2.17	2.23	-3	1.57	1.89	-17

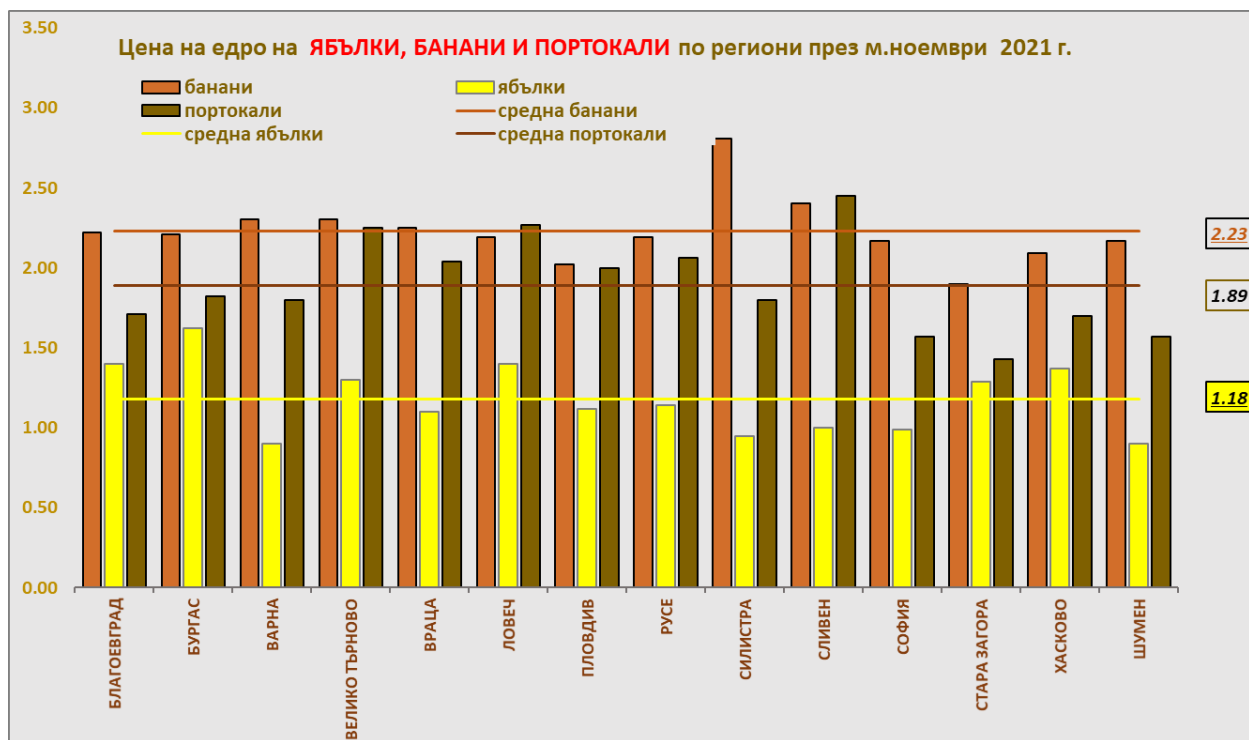
Наблюденията на цените по региони на плодовете показват, че разликите в цените в страната са около 50 - 80%, като най-големият марж е при цената на ябълките. (табл.9, фиг.48)

При средна цена на бананите през месеца 2,23 лв./кг, най-високите цени са регистрирани в Силистра (2,81 лв.), а минималните съответно са били в Стара Загора – 1,90 лв. Отклоненията в цените на бананите в различните региони са 48%, а в 42% от областите цената е над средната за страната. На тържищата в Благоевград и Бургас бананите са се търгували на средната за страната цена.

Наблюденията на цените на ябълките по региони през ноември показват, че при средна цена за месеца 1,18 лв./кг, най-високата цена е регистрирана на стоковите тържища в област Бургас – 1,62 лв./кг, а най-ниска във Варна и Шумен – 0,90лв./кг. Отклоненията в цените на ябълките в различните региони са 80%. В 43% от областите цената е над средната за страната.

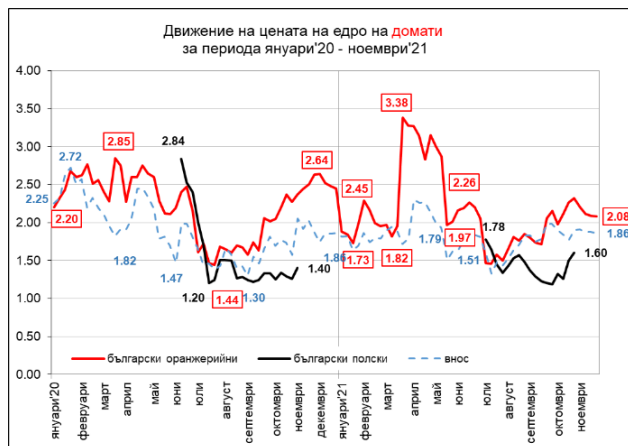
Портокалите са се търгували през месеца най-скъпо в област Сливен (2,45 лв./кг), а най-евтини са било в област Стара Загора (1,43 лв./кг), при средна цена на портокалите 1,89 лв./кг. В 43% от областите цената е била над средната за страната, а отклоненията в цените в различните области е 71%. (табл. 9 и фиг.48)

¹³ * Оцветяването в клетките с цените визуализира градацията в големината на цената на съответната стока в различните области. Символите в същата колона показват отклоненията от средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена.

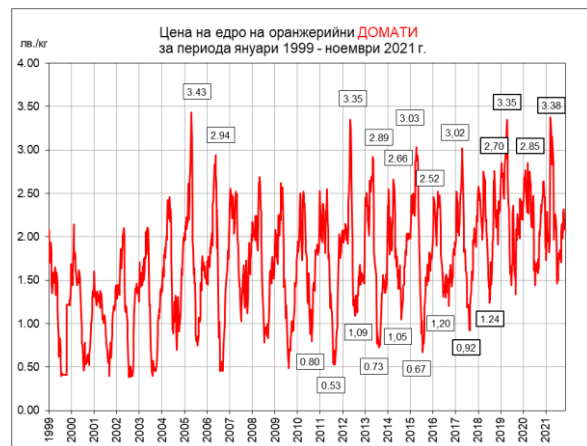

фигура 48 Цени на едро на плодове през м. ноември 2021 г. по области

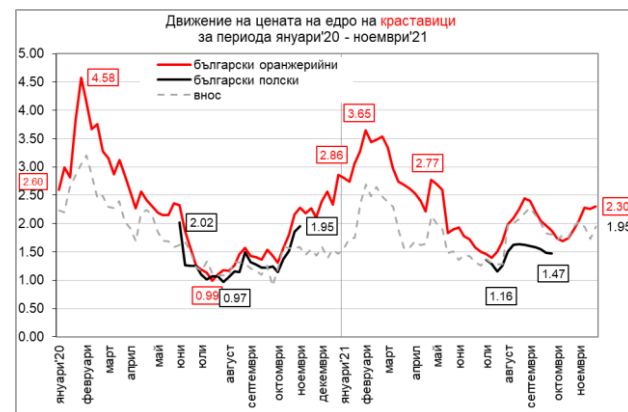
- **Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци**

фигура 49

фигура 50

фигура 51

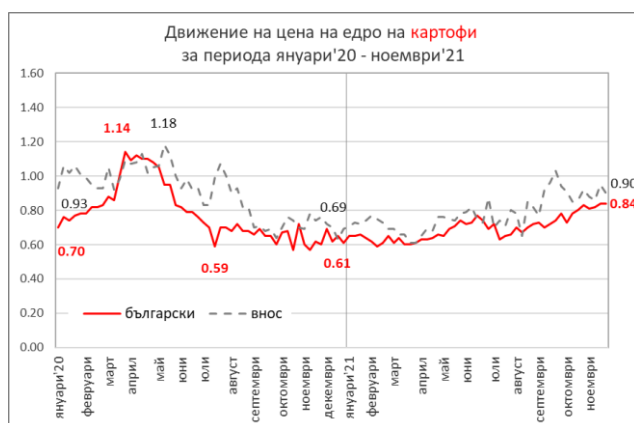
фигура 52

фигура 53

фигура 54

фигура 55

фигура 56

фигура 57

фигура 58

фигура 59

фигура 60

фигура 61

фигура 62

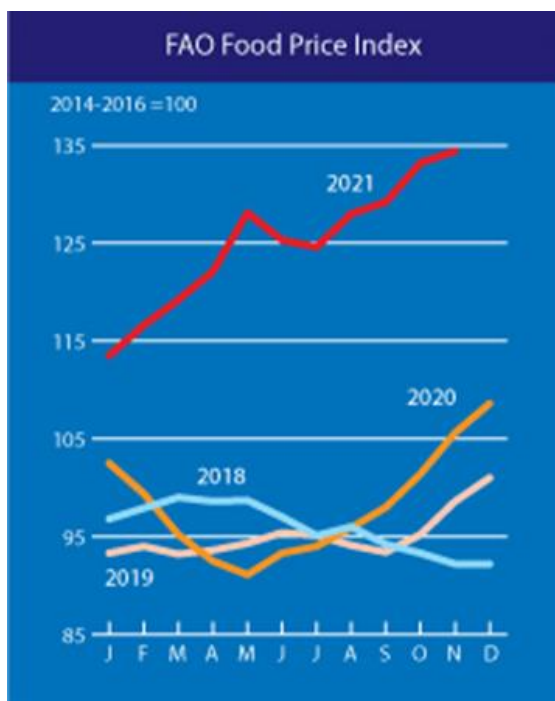

фигура 63

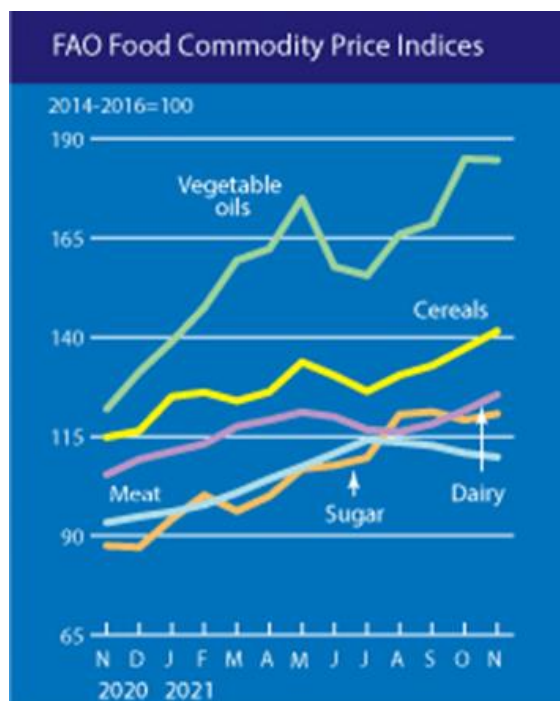
Международни цени

- Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН

През ноември Индексът на цените на храните¹⁴ на ФАО (Организацията по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН; Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations) продължава да расте.

фигура 64 ФАО индекс през ноември

фигура 65 ФАО индекс на храните през ноември

¹⁴ FFPI – FAO Food Price Index

Таблица 10 Месечни индекси на цените на храните на ФАО през ноември 2021 г. ^{*15}

FAO MONTHLY FOOD PRICE INDICES (2014-2016=100)						
Date	Food Price Index	Meat	Dairy	Cereals	Oils	Sugar
2020-01	102.5	103.8	103.8	100.5	108.7	87.5
2020-02	99.4	100.6	102.9	99.4	97.6	91.4
2020-03	95.1	99.5	101.5	97.7	85.5	73.9
2020-04	92.4	96.9	95.8	99.3	81.2	63.2
2020-05	91.0	95.4	94.4	97.5	77.8	67.8
2020-06	93.1	94.8	98.3	96.7	86.6	74.9
2020-07	94.0	92.2	102.0	96.9	93.2	76.0
2020-08	95.8	92.2	102.1	99.0	98.7	81.1
2020-09	97.9	91.5	102.2	104.0	104.6	79.0
2020-10	101.2	91.8	104.3	111.6	106.4	84.7
2020-11	105.4	93.3	105.4	114.4	121.9	87.5
2020-12	108.5	94.8	109.2	115.9	131.1	87.1
2021-01	113.5	96.0	111.2	125.0	138.9	94.2
2021-02	116.6	97.8	113.1	126.1	147.5	100.2
2021-03	119.2	100.8	117.5	123.9	159.3	96.2
2021-04	122.1	104.3	119.1	126.2	162.2	100.0
2021-05	128.1	107.4	121.1	133.7	174.9	106.8
2021-06	125.3	110.7	119.9	130.3	157.7	107.7
2021-07	124.6	114.1	116.7	126.3	155.5	109.6
2021-08	128.0	113.5	116.2	130.4	165.9	120.5
2021-09	129.2	112.7	118.1	132.8	168.6	121.2
2021-10	132.8	110.8	121.5	137.1	184.8	119.1
2021-11	134.4	109.8	125.5	141.5	184.6	120.7

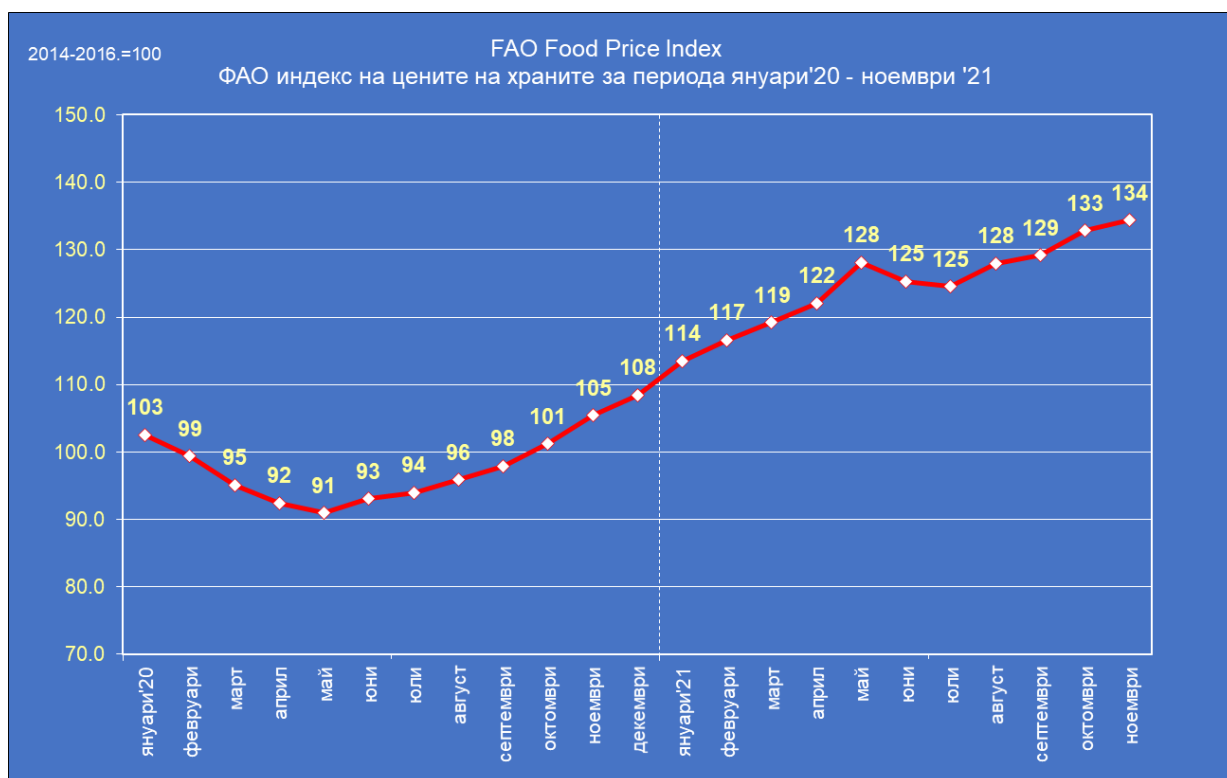
Движението на Индекса на цените на храните на Организацията за прехрана и земеделие на ООН отразява движението на международните цени на всички основни хранителни стоки и фуражи, които влизат в състава му.¹⁶

Средната стойност на индекса на цените на храните на ФАО през месец ноември 2021 г. е средно 134,4 пункта, с 1,6 пункта (1,2 %) по-висок от октомври и с 28,8 пункта (27,3 %) по-висок от ноември 2020 г. Така индексът расте за четвърти пореден месец и достигна най-високата си стойност от юни 2011 г. Сред различните стокови групи най-голямо увеличение на цените има при зърнените и млечните продукти, както и на захарта, докато цените на месото и растителните масла се понижават леко спрямо предходния месец.

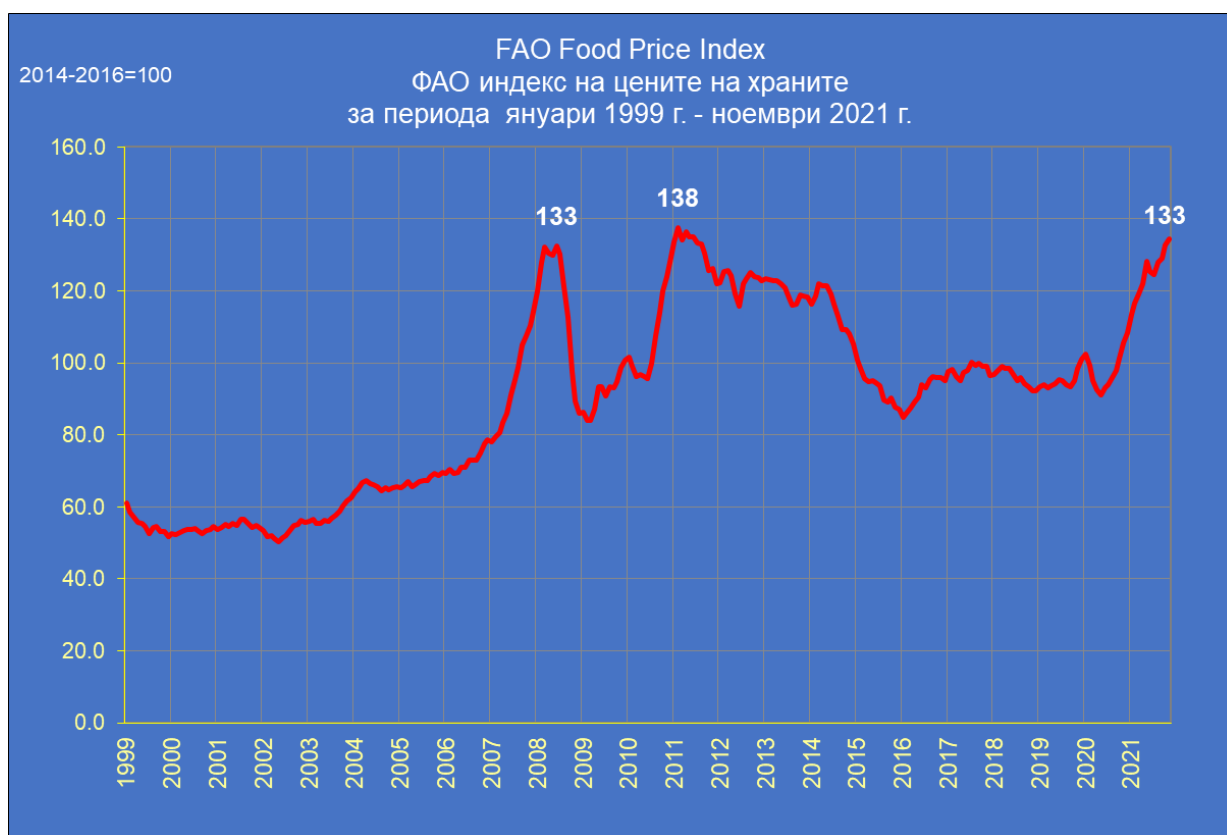
Пиковата си стойност от 137,6 пункта индексът на ФАО, достига през февруари 2011 г. (табл. 10 и фиг.64,65,66,67)

¹⁵ *Оцветяването в клетките визуализира движението на индекса на съответната стокова група

¹⁶ В състава на ФАО индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и меса.

фигура 66 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 2020 г. – ноември 2021 г.

фигура 67 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 1999 г. – ноември 2021 г.

- **Индекс на цените на храните на Международния валутен фонд (МВФ)**

Индексът на цените на храните на Международния валутен фонд¹⁷ отразява движението на цените на хранителните стоки¹⁸ и включва цените на зърнените храни, растителните масла, месото, морските дарове, захарта, бананите и портокалите.

Поради по-различния състав на стоките, които влизат в този индекс се наблюдават известни различия в тенденциите на двата индекса (ФАО и МВФ).

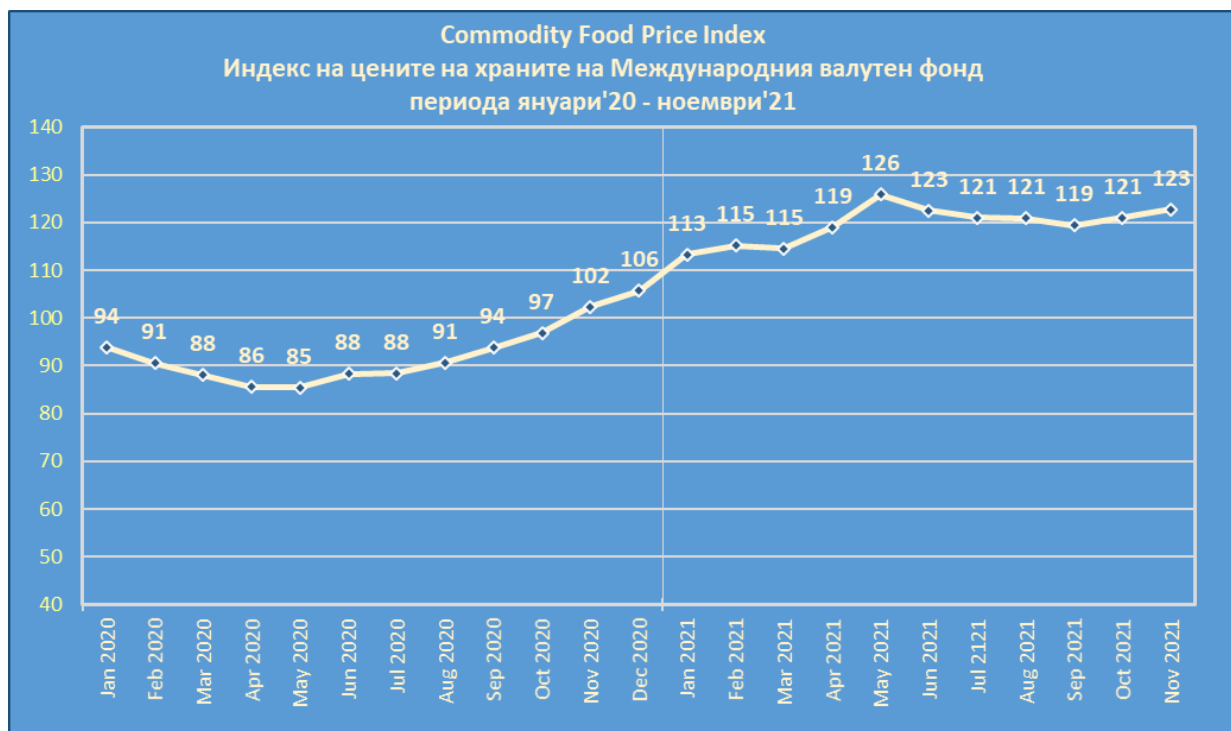
Таблица 11 Стойности на Индекса на цените на храните на МВФ през ноември 2021 г.*¹⁹

Commodity Food Price Index - Monthly Price		
Month	Price	Change
Jan 2020	94.48	3%
Feb 2020	90.51	-4%
Mar 2020	88.03	-3%
Apr 2020	85.62	-3%
May 2020	85.43	0%
Jun 2020	88.32	3%
Jul 2020	88.46	0%
Aug 2020	90.67	3%
Sep 2020	93.81	3%
Oct 2020	96.92	3%
Nov 2020	102.32	6%
Dec 2020	105.77	3%
Jan 2021	113.32	7%
Feb 2021	115.15	2%
Mar 2021	114.5	-1%
Apr 2021	119.04	4%
May 2021	125.91	7%
Jun 2021	122.53	-3%
Jul 2021	121.08	-1%
Aug 2021	120.89	0%
Sep 2021	119.39	-1%
Oct 2021	121.06	1%
Nov 2021	122.76	1%

¹⁷ Commodity Food Price Index Monthly Price (Index Mundi)

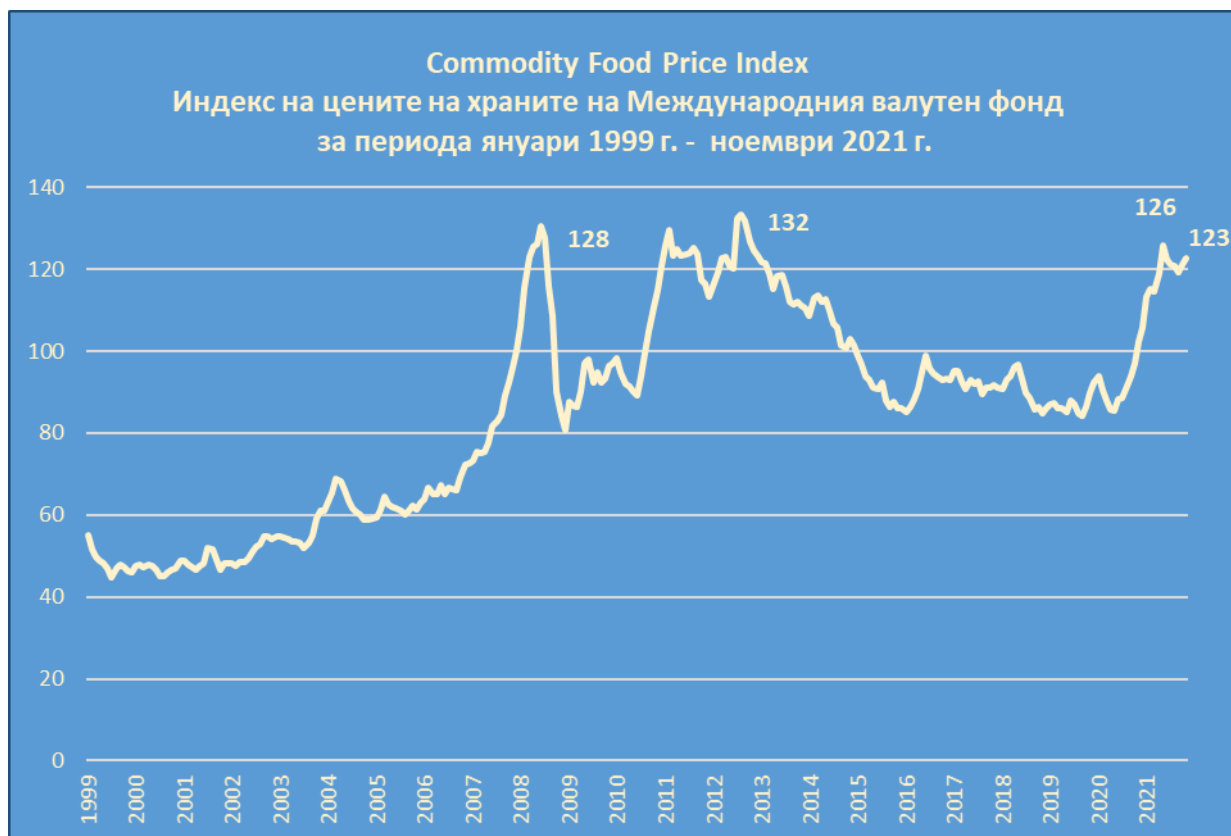
¹⁸ Индексът на МВФ включва цените на зърнените храни, растителните масла, месото, морските дарове, захарта, бананите и портокалите.

¹⁹ *Оцветяването в клетките в колоната на цената визуализира движението на индекса през месеците, а в колоната на промяната, съответно изменението в двете посоки спрямо предходния месец

фигура 68 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари '20 – ноември '21

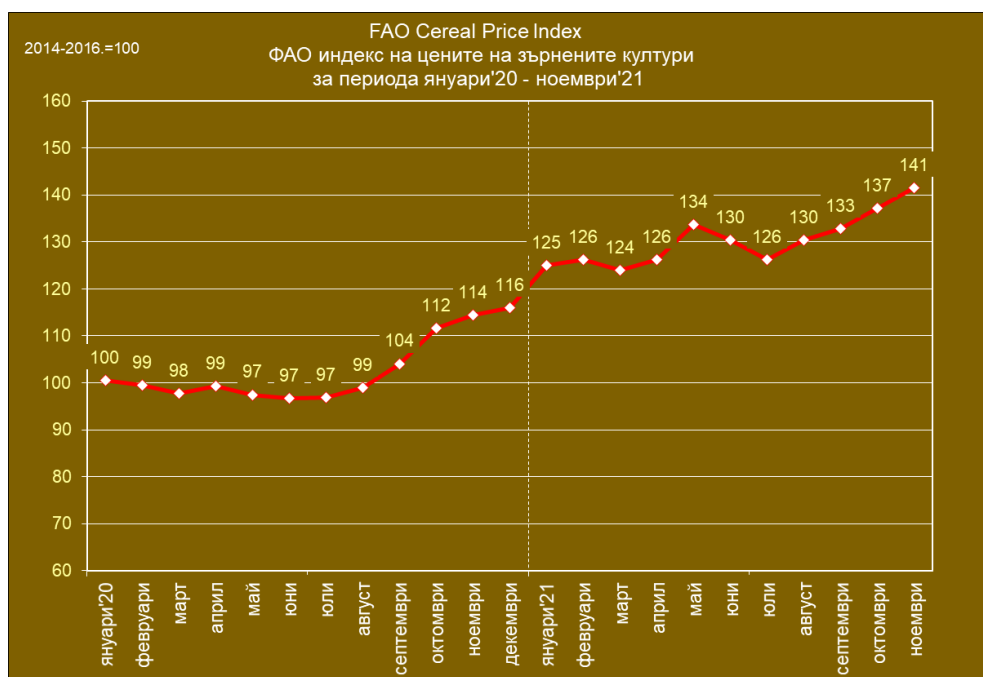
През м. ноември стойността на този индекс е 122,76 пункта, като се наблюдава лек ръст спрямо предходния месец. Спрямо същия месец на миналата година индексът е с 20 пункта (20%) по-висок, а най-високите нива са отчетени през 2012 г. – 132 пункта. (табл.11, фиг.68, 69)

фигура 69 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари '99 – ноември '21

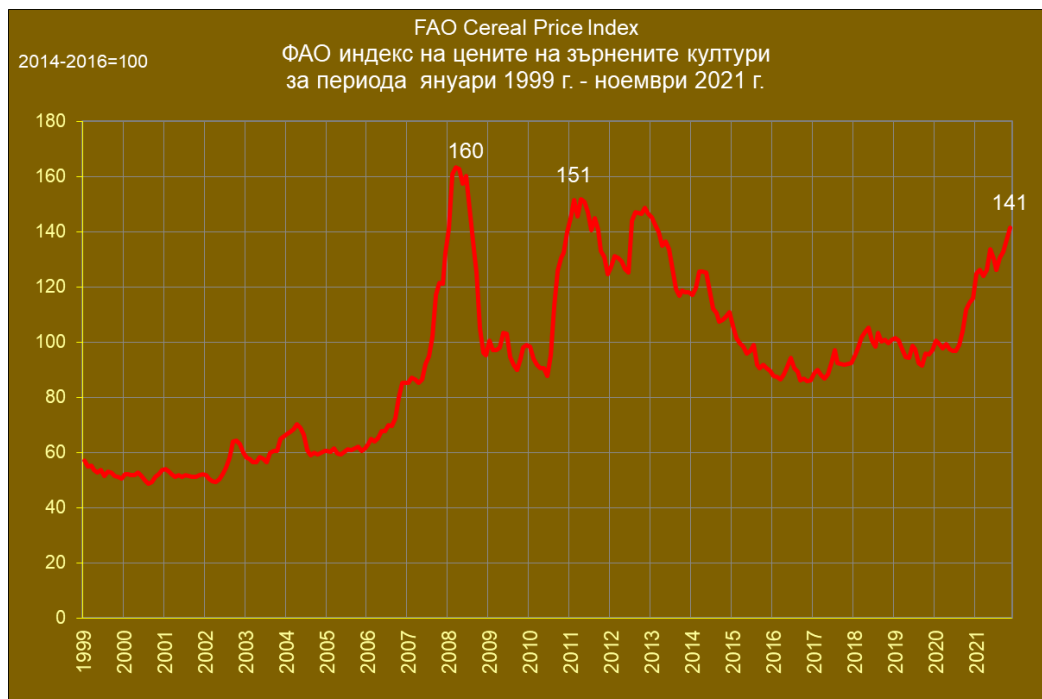
- **Международни цени на зърнените култури**

Средната стойност на индекса на цените на зърнените култури на ФАО²⁰ през ноември е 141,5 пункта, което е с 4,3 пункта (3,1 %) по-високо в сравнение с октомври и с 26,6 пункта (23,2 %) по-високо от миналата година. Цените на пшеницата продължават да се покачват за пети пореден месец, достигайки най-високото си ниво от май 2011 г.. Това се дължи на силното търсене на фона на ограничено предлагане, по-специално от големите износители на висококачествена пшеница. Опасенията за евентуален спад в качеството на настоящата реколта в Австралия поради ненавременни валежи и несигурност, причинена от възможна промяна в експортните мерки в Руската федерация, също допринасят за техния растеж. При едрозърнените култури световните цени на ечемика продължават да се покачват в резултат на намаленото предлагане и по-високите цени на пшеницата. Експортните цени на царевичата се повишават незначително през ноември, стимулирани от силните продажби на царевича от Аржентина, Бразилия и Украйна, докато нарастващите експортни цени на царевичата от Съединените щати са ограничени от сезонното увеличение на предлагането. Световните цени на ориза през ноември остават стабилни, като покачването им е ограничено от притока на култури от различни страни доставчици от Азия и слабото търсене на внос. (фиг.64 и 65) Най-високите стойности на този индекс (160 пункта) са регистрирани в началото на 2008 г. (фиг.70 и 71)

фигура 70 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'20 - ноември'21

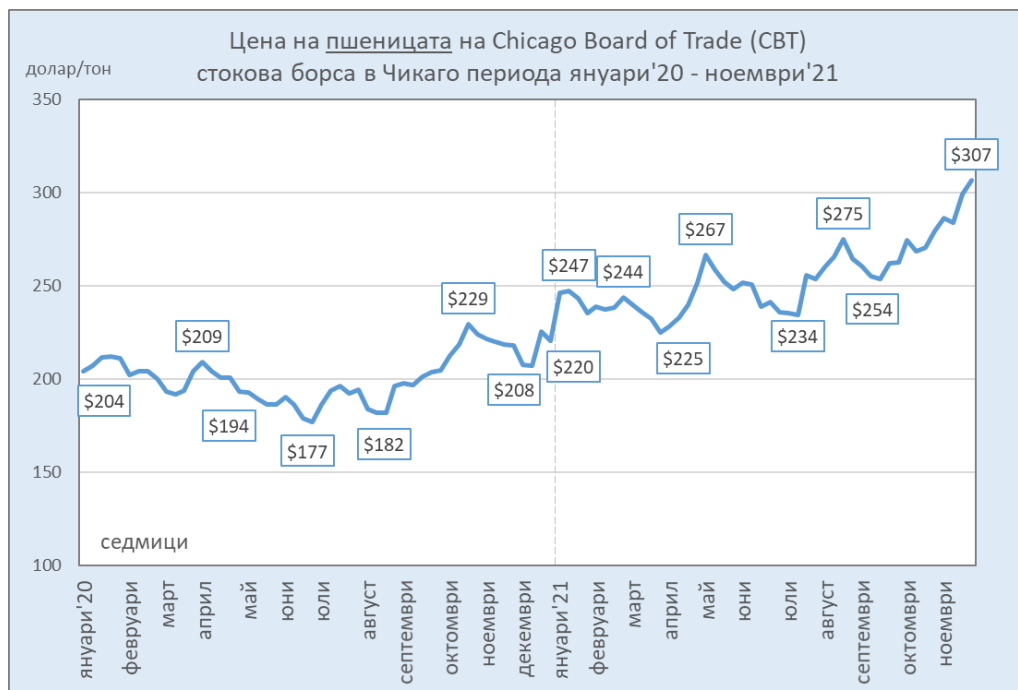
²⁰ В състава на този индекс влизат пшеницата, царевичата и ориза

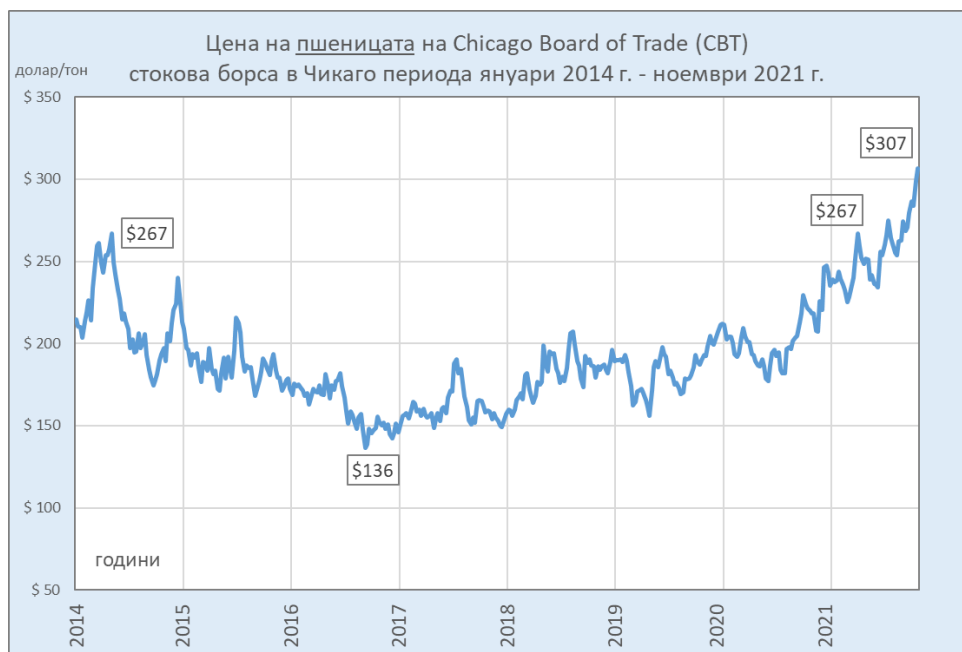
фигура 71 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'99 - ноември'21

Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго през м. ноември стартира от ниво 286 долар/тон и през последната седмица стъпва на ниво от 307 долар/тон. В сравнение със същия период на миналата година средномесечната цена за месец ноември тази година е с 33,6% по-висока. (фиг. 72)

Най-високите стойности за последните години са достигнати през 2014 г., както и през третата седмица на месец август тази година. На най-ниските нива цената на пшеницата е била през лятото на 2016 г. (фиг.73)

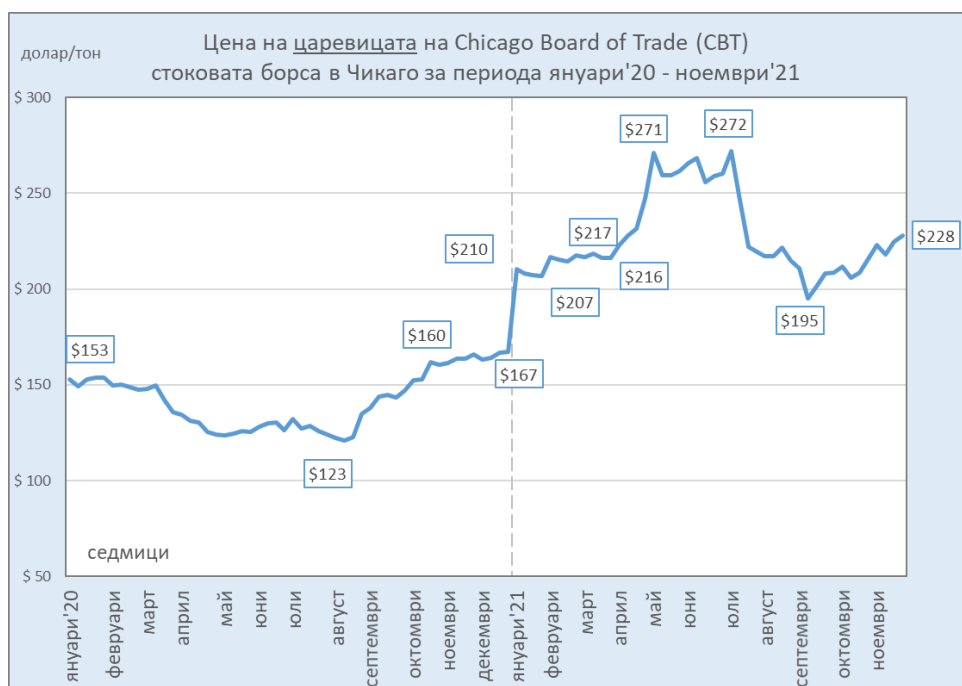
фигура 72 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'20 – ноември'21

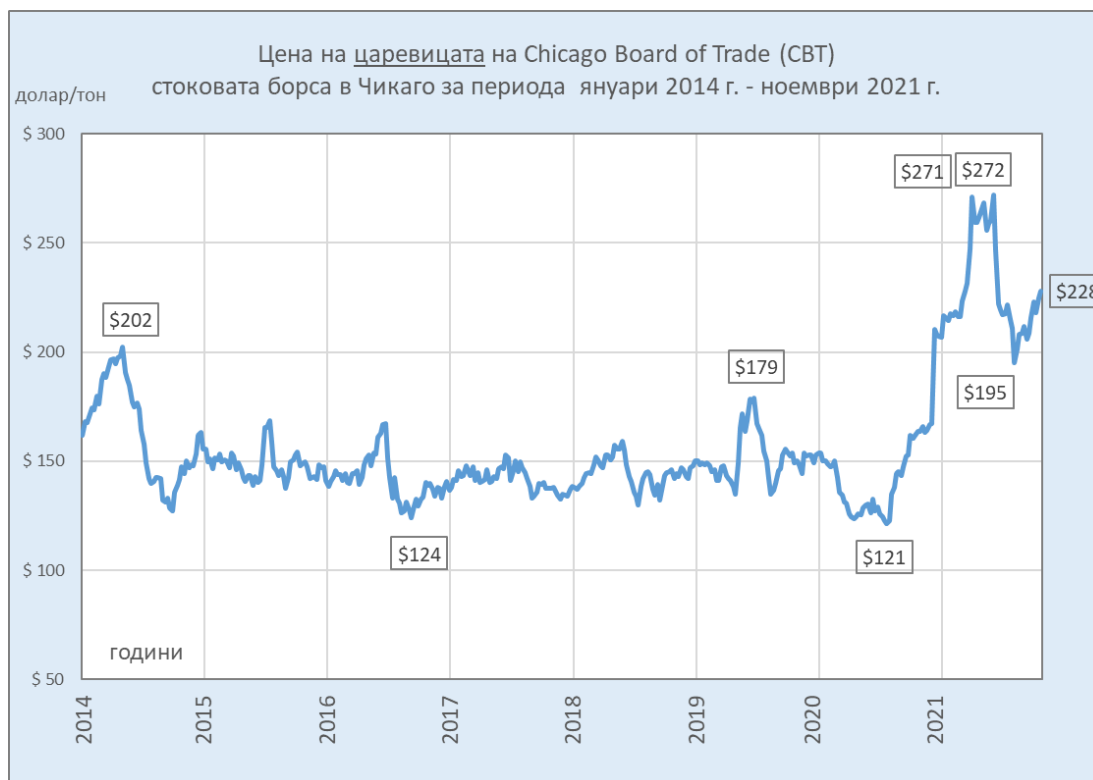
фигура 73 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'14 – ноември'21

Цената на царевичата на стоковата борса в Чикаго през първата седмица на юли достига пикови за последните години нива от 275 долар/тон. През следващите седмици стойностите бележат рязък спад. (фиг.74)

В началото на месец ноември кривата стартира от 223 долар/тон. и с известни колебания в двете посоки през последната седмица стъпва на ниво от 228 долар/тон. На годишна база поскъпването е 36,6%. (фиг.75) Аналогично на цената на пшеницата и при царевичата се наблюдава пик през 2014 г., който обаче е много под стойностите от тази година. Най-ниските регистрирани нива са през 2020 г.

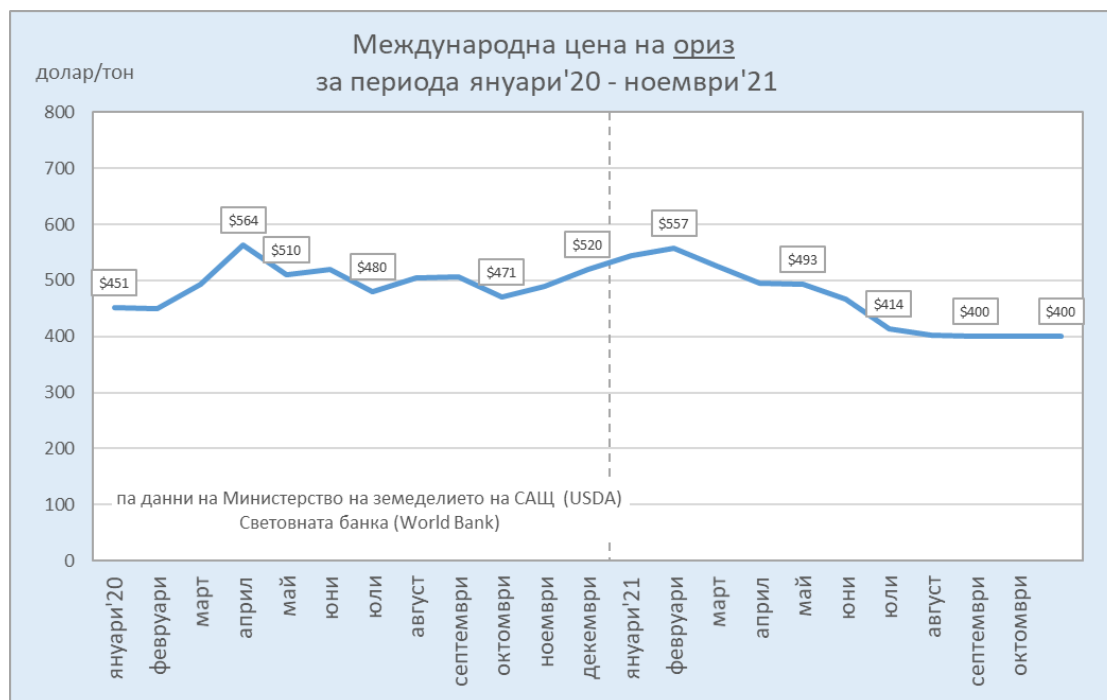
фигура 74 Цена на царевичата на Чикагската стокова борса за периода януари'20 – ноември'21

фигура 75 Цена на царевицата на Чикагската борса за периода януари'14 – ноември'21

През месец ноември международната цена на ориза по данни на Министерство на земеделието на САЩ (USDA) е 400 \$/тон. Наблюдава се минимално понижение спрямо предходния месец. На годишна база е отчетен спад на стойностите от 18%. (фиг.76)

Пиковите стойности на международната цена на ориза са регистрирани през 2008 г. – 907 \$/тон. (фиг.77)

фигура 76 Международна цена на ориз за периода януари'20 – ноември'21

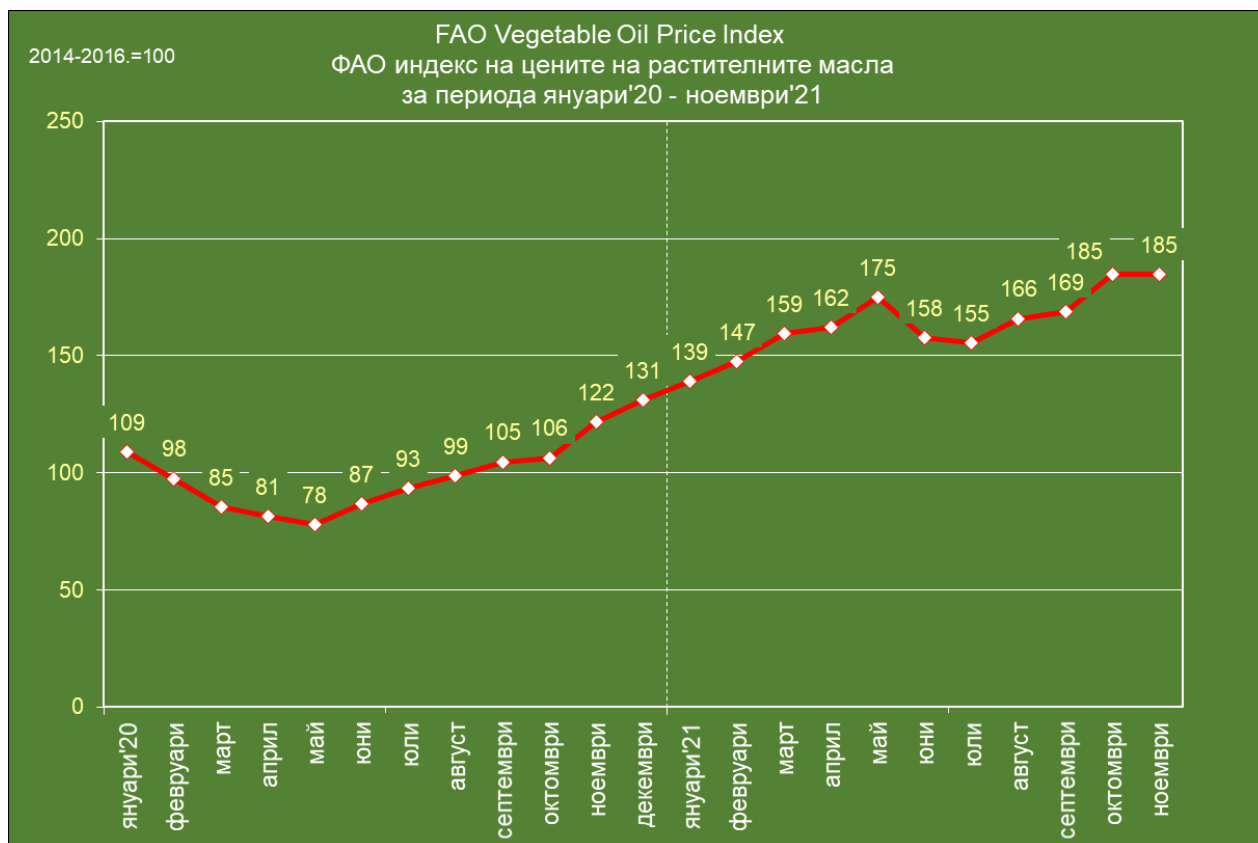
фигура 77 Международна цена на ориз за периода януари'99 – ноември'21

- ### Международни цени на растителните масла

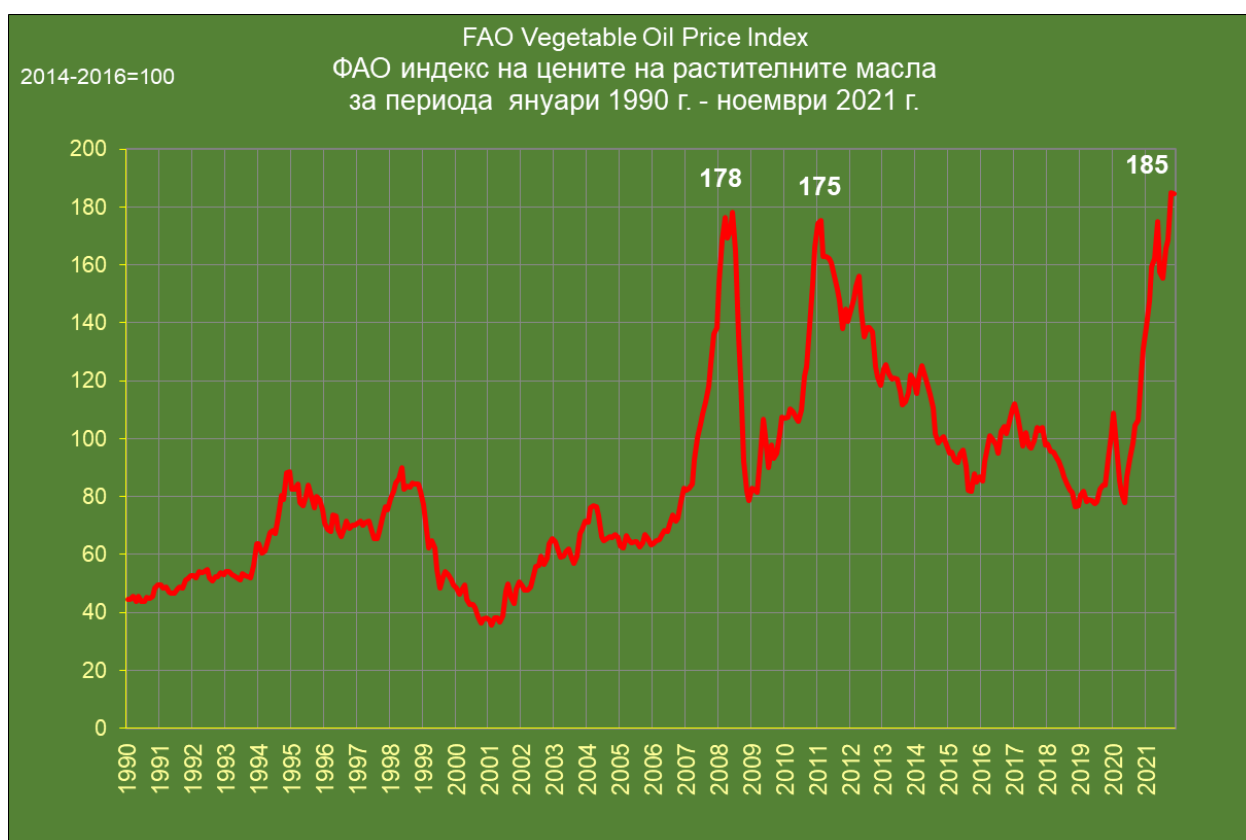
Индексът на цените на растителните масла на ФАО²¹ през месец ноември е средно 184,6 пункта, което е спад от 0,3 пункта, или 0,2 %, спрямо най-високото ниво от миналия месец. Този лек спад се дължи на по-ниските цени на соевото и рапичното масло, докато цените на палмовото масло остават до голяма степен непроменени. Стабилността на световните цени на палмово масло през ноември се дължи на факта, че низходящата тенденция, причинена от нарастващата загриженост за последствията от нова вълна от заболяване COVID-19, компенсира очаквания спад в производството в основните страни производителки. Що се отнася до соевото и рапичното олио, световните цени за тях леко се понижават, главно поради нормирането на търсенето. Освен това спадът на цените на суровия петрол се отрази и на цените на растителните масла. (фиг.78)

Преди големия скок на цената на растителните масла през октомври най-високите стойности на този индекс (178 пункта) бяха регистрирани през 2008 г. (фиг.79)

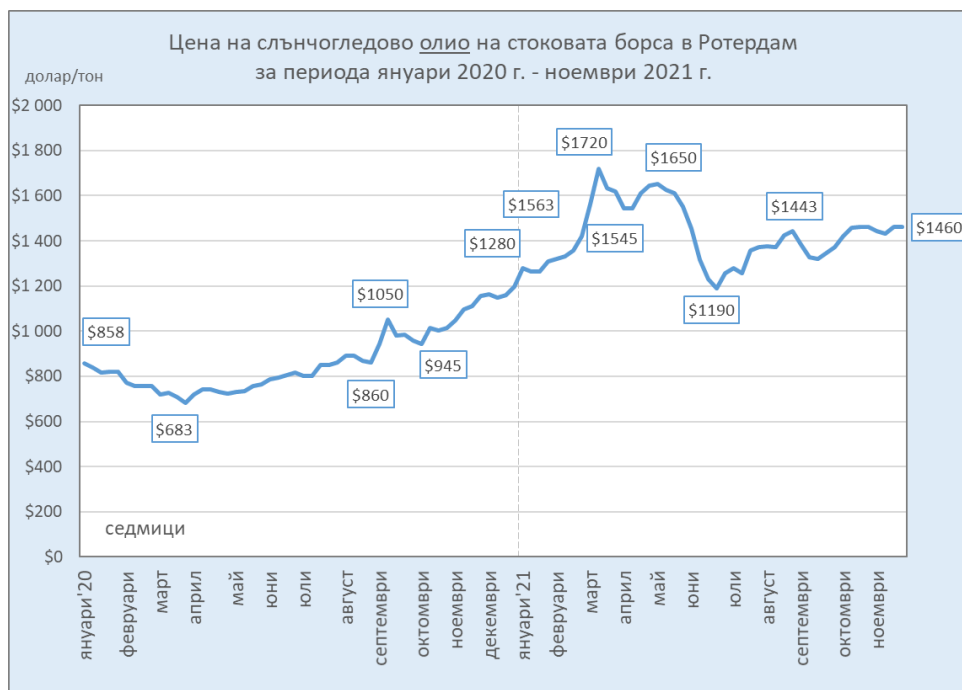
²¹ В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

фигура 78 ФАО индекс на растителните масла за периода януари'20 – ноември'21

фигура 79 ФАО индекс на растителните масла за периода януари 1990 г. – ноември 2021 г.

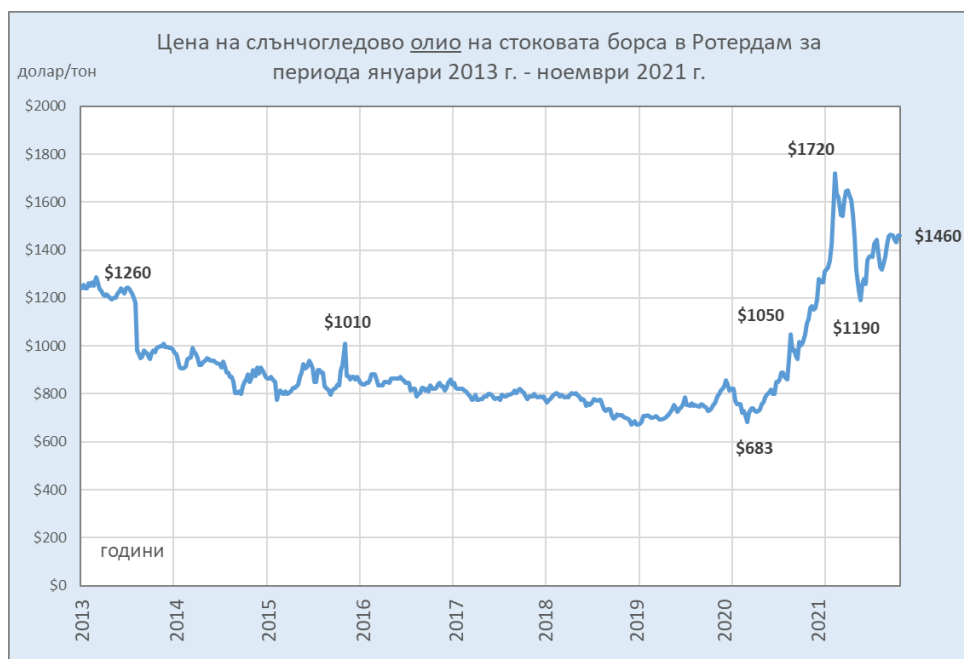

фигура 80 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на борсата в Ротердам януари'20 – ноември'21

През първите две седмици на ноември цената на слънчогледовото олиото на борсата в Ротердам бележи известен спад, но от средата на месеца стойностите отново се покачват и достигат до 1460 пункта.

На годишна база е регистрирано покачване на цената с 31%. (фиг.80)

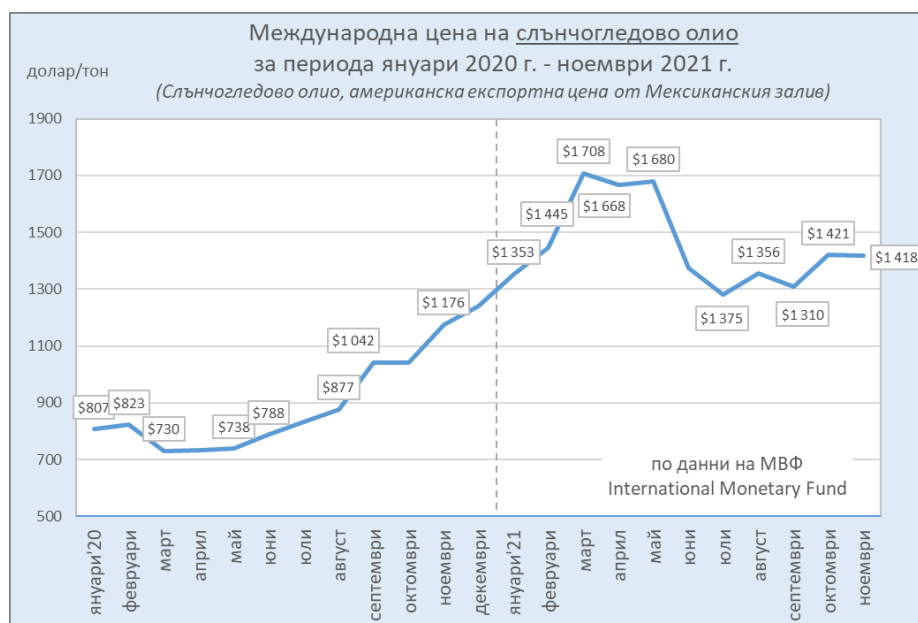
Въпреки известното стабилизиране на стойностите през май и низходящия тренд през юни, тези стойности драстично надвишават високите нива от 2013 г. и 2015 г. Преди силното покачване на цената на олиото през 2020 г. и през март 2021 г., пиковите стойности бяха достигнати през 2013 г. – 1260 долар/тон. (фиг.81)

фигура 81 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на борсата в Ротердам януари'13 – ноември'21

Аналогични са изводите при анализирането на цената на олиото по данни на Международния валутен фонд²², за експортната цена на САЩ от Мексиканския залив²³. През ноември цената по тези данни е 1418 долар/тон, като на годишна база е отчетен ръст от 242 пункта (21%).

Пиковите стойности, достигнати през март 1708 долар/тон са най-високите за последните девет години. Преди това покачване на цената, най-високото ниво беше през 2013 г. – 1275 долар/тон. (фиг.82 и 83)

фигура 82 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'20 – ноември'21

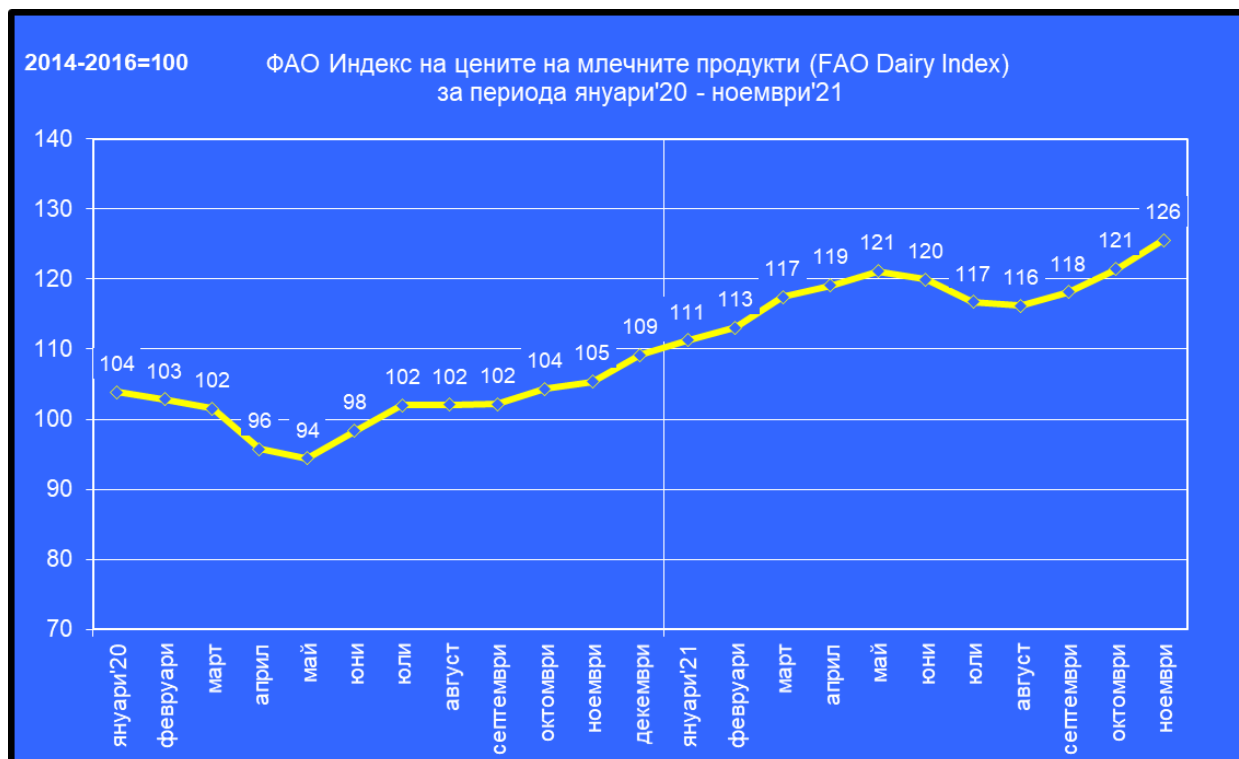
фигура 83 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'13 – ноември'21 г.

²² [International Monetary Fund](https://www.imf.org/)

²³ Sunflower Oil, US export price from Gulf of Mexico, US Dollars per Metric Ton

- **Международни цени на млечните продукти**

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО²⁴ през ноември е 125,5 пункта, което е с 4,1 пункта (3,4 %) по-високо от стойността за октомври и с 20,2 пункта (19,1 %) по-високо от същия период на миналата година. През ноември за трети пореден месец световните цени на маслото и млякото на прах продължават да се покачват на фона на намаление на световните експортни доставки и намаляване на запасите във връзка с намаляване на доставките от редица големи млекопроизводители страни в Западна Европа и по-ниски от очакваните обеми на производство в Океания. Глобалното търсене на внос остава силно поради желанието на купувачите да осигурят спот доставки в очакване на спад в предлагането на пазарите, което също допринесе за по-високите цени, въпреки несигурността на пазарите относно нивото на търсене в близко бъдеще, причинена от налагането на нови социални ограничения поради пандемията COVID-19. Котировките на сиренето се повишават леко на фона на увеличеното търсене и забавяне на доставките, което забави темпа на продажби от световни доставчици. (фиг.84)

фигура 84 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари'20 – ноември'21

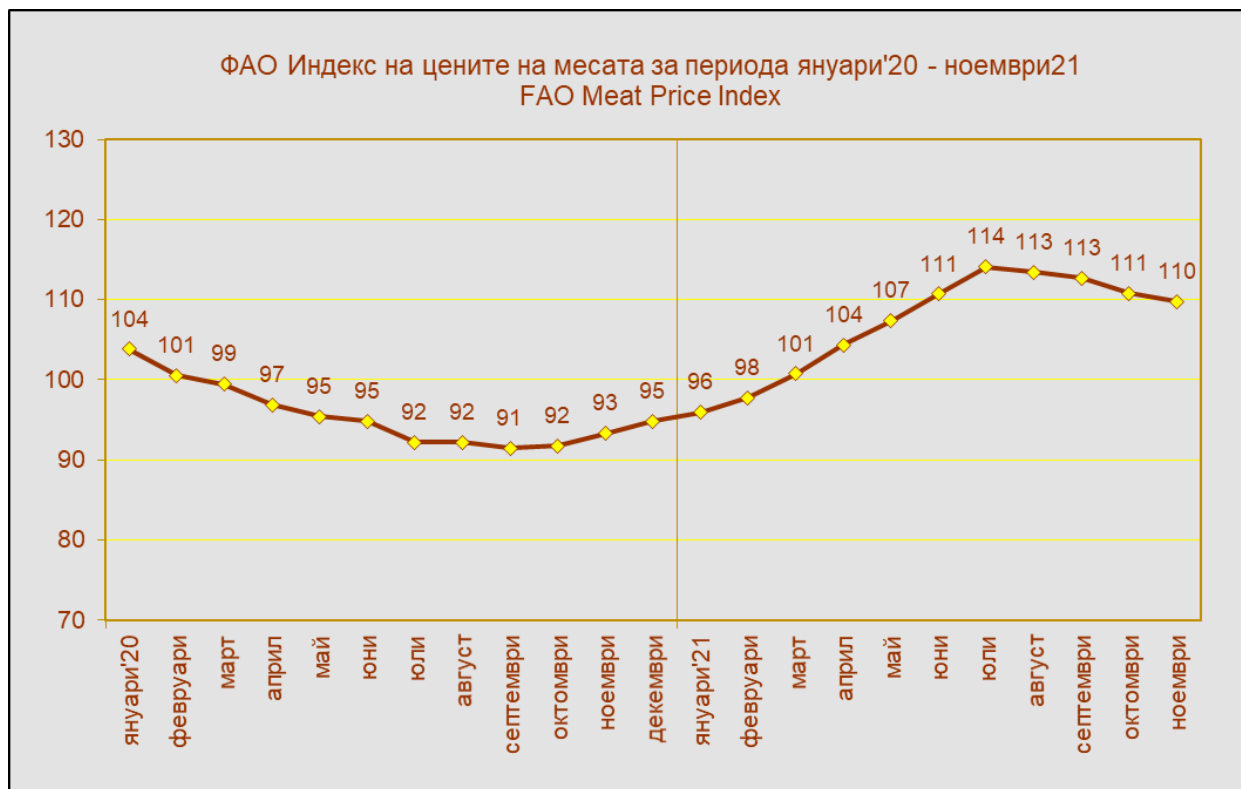
²⁴ В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

Най-високите стойности на този индекс (156 пункта) са регистрирани в края на 2013 г. и началото на 2014 г. (фиг.85)

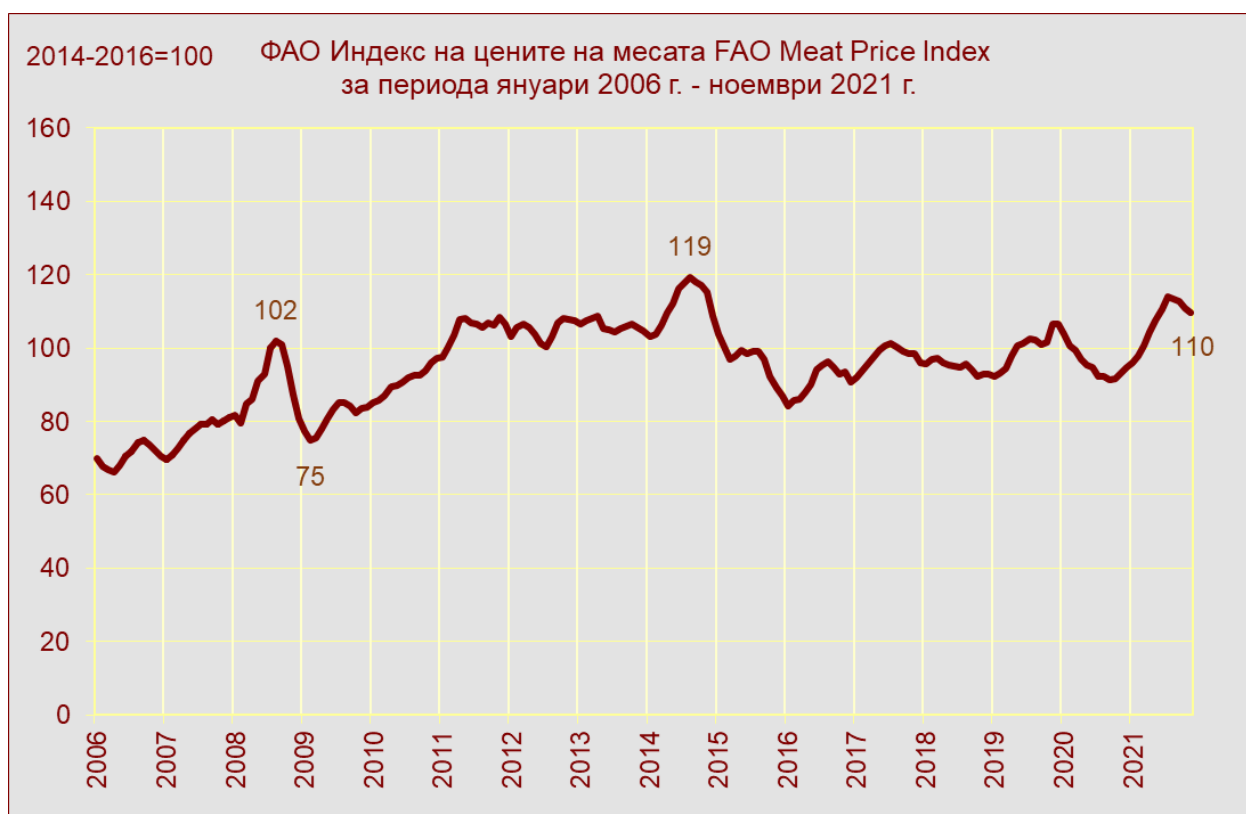
фигура 85 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари 2006 г. – ноември 2021 г.

- Международни цени на месата**

фигура 86 ФАО индекс на месата за периода януари 2020 г. – ноември 2021 г

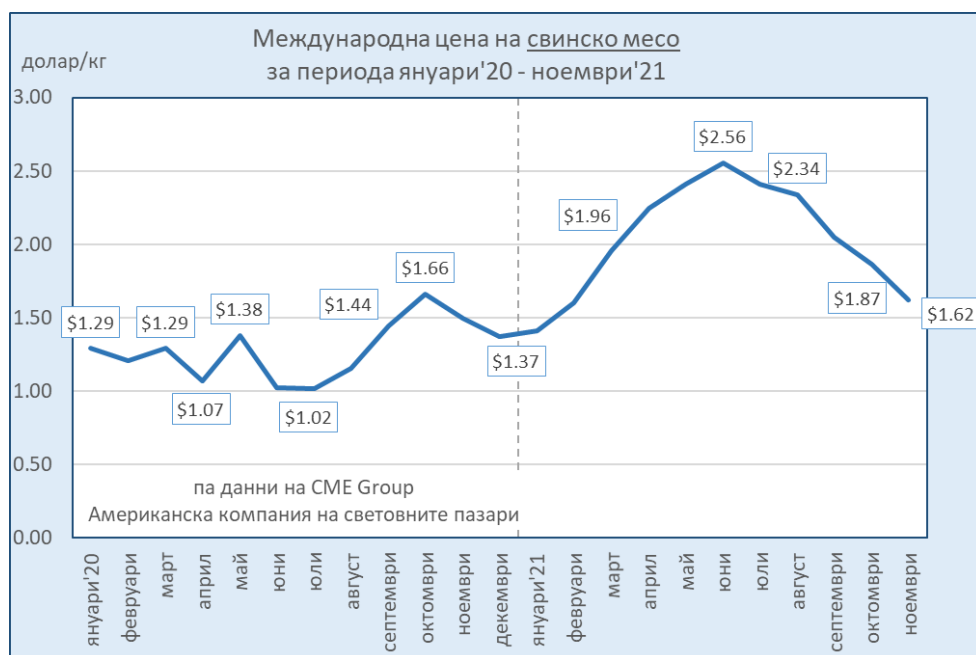
Стойността на Индекса на цените на месото FAO²⁵ през ноември е 109,8 пункта, което е с 1,0 пункта (0,9 %) под нивото от октомври. По този начин този индекс се понижава за четвърти пореден месец, въпреки че стойността му все още е с 16,5 пункта (17,6 %) по-висока спрямо същия период на миналата година. През ноември световните цени на свинското месо продължават да се понижават за пети пореден месец поради намалените покупки от Китай, особено от Европейския съюз. Котировките на агнешко също падат рязко на фона на увеличението износ, главно от Австралия. Междувременно световните цени на говеждото месо остават стабилни, като по-ниските цени на месото от Бразилия се компенсират от по-високите експортни цени в Австралия, водени от по-ниските продажби на животни за клане поради силното търсене на добитък за възстановяване на стадото. Цените на домашните птици също остават до голяма степен непроменени, тъй като глобалното предлагане е достатъчно, за да отговори на търсенето, въпреки някои ограничения, по-специално недостиг на корабни контейнери и огнища на птичи грип в Европа и Азия. (фиг.86,87)

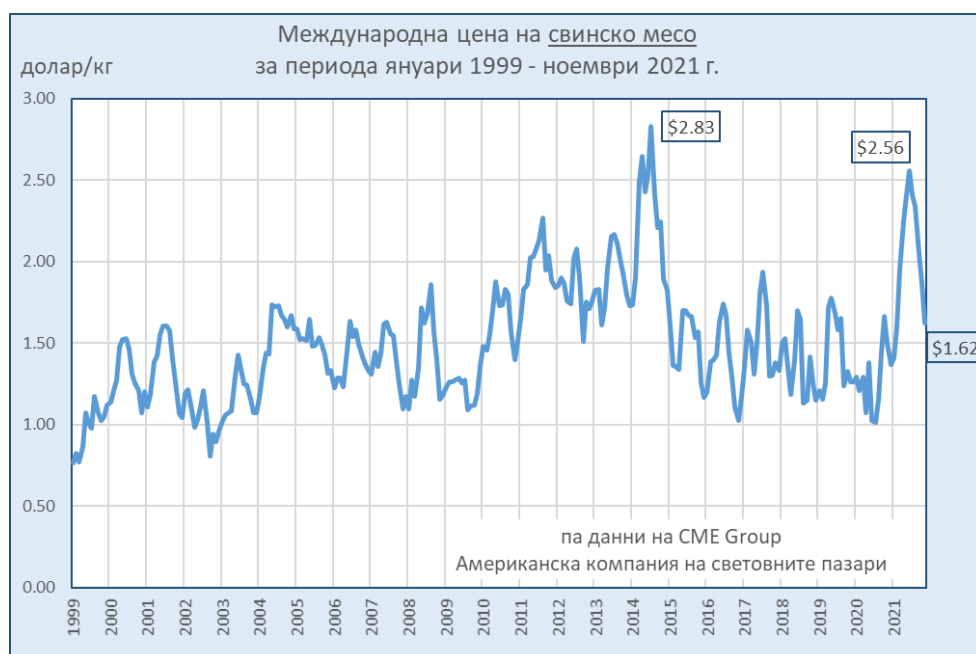
фигура 87 ФАО индекс на месата за периода януари 2006 г. – ноември 2021 г.

²⁵ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

Наблюденията на цените на свинското месо по данни на CME Group показват раздвижване на пазара през последните месеци. От месец юни се наблюдава низходящ тренд на кривата, който се задържа и през ноември, когато цената е 1,62 долар/кг. Стойностите през ноември, спрямо януари са с 15% по-високи, но спрямо юни, когато цената беше 2,56 долар/тон, се наблюдава спад на стойностите с 37%. Най-високите регистрирани цени за последните години са през 2014 г. – 2,83 долар/кг.(фиг. 88,89)

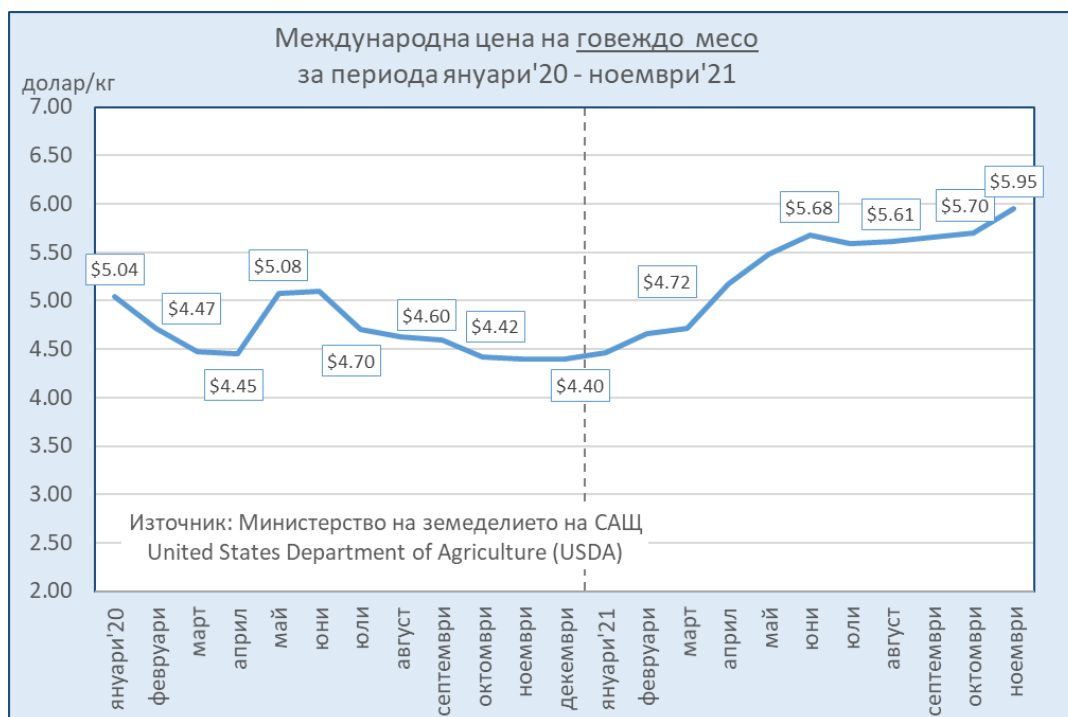
фигура 88 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group за периода януари'20 – ноември'21²⁶

фигура 89 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group за периода януари 1999 – ноември 2021 г.

²⁶ CME Group - американска компания на световните пазари

Наблюденията на цените на говеждото месо по данни на Министерство на земеделието на САЩ²⁷ показват стабилизиране на кривата около ниво от 5.60 – 5.70 долар/кг в периода юни – октомври. През ноември цената на говеждото се покачва и стъпва на ниво от 5.95 долар/кг. Повишението на месечна база е 4,4%. На годишна база има ръст на стойностите от 35%. И при международната цена на говеждото месо се наблюдава пик на цената през 2014 г. (фиг. 90,91)

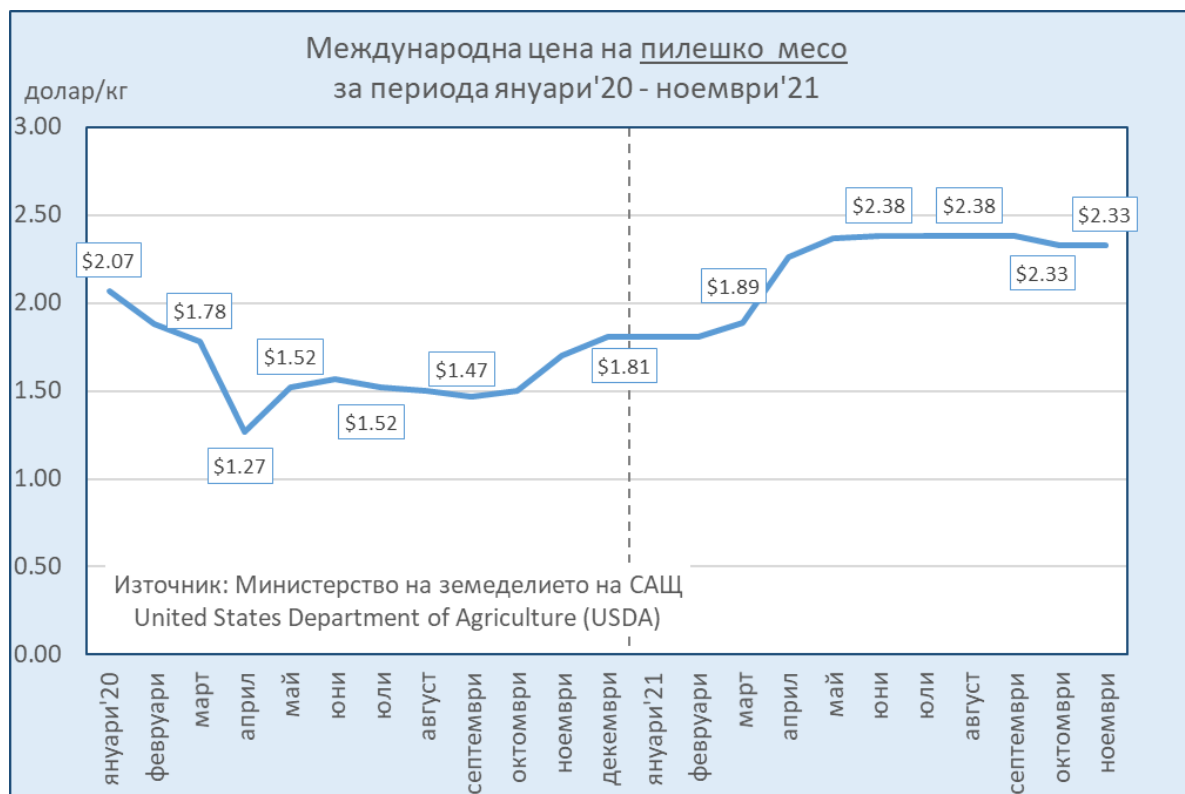
фигура 90 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA за периода януари'20 – ноември'21

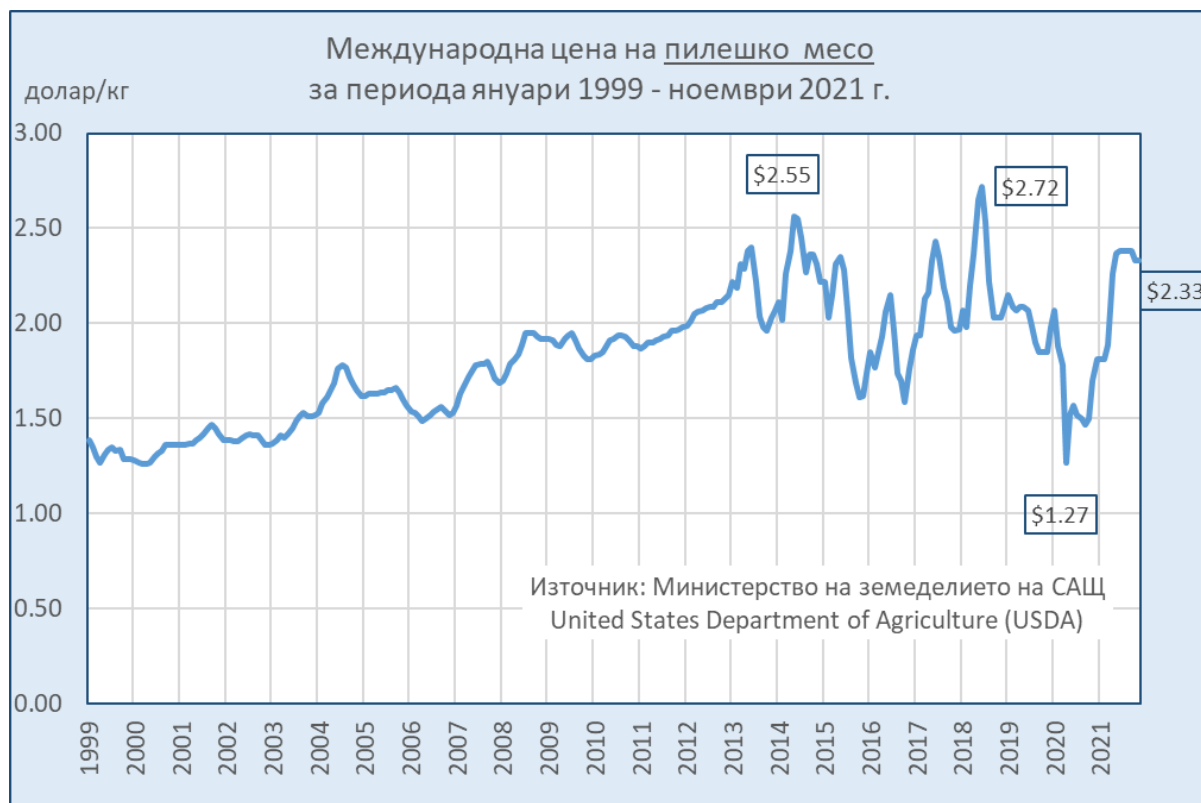
фигура 91 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA за периода януари'99 – ноември'21

²⁷ United States Department of Agriculture (USDA); Министерство на земеделието на САЩ

Наблюденията на цените на пилешкото месо по данни на Министерство на земеделието на САЩ показват също силно стабилизиране на международния пазар, като през последните два месеца цената е 2.33 долар/кг. Най-високите цени са достигнати през 2018 г. – 2.72 долар/тон. (фиг.92,93)

фигура 92 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA за периода януари'20 – ноември'21

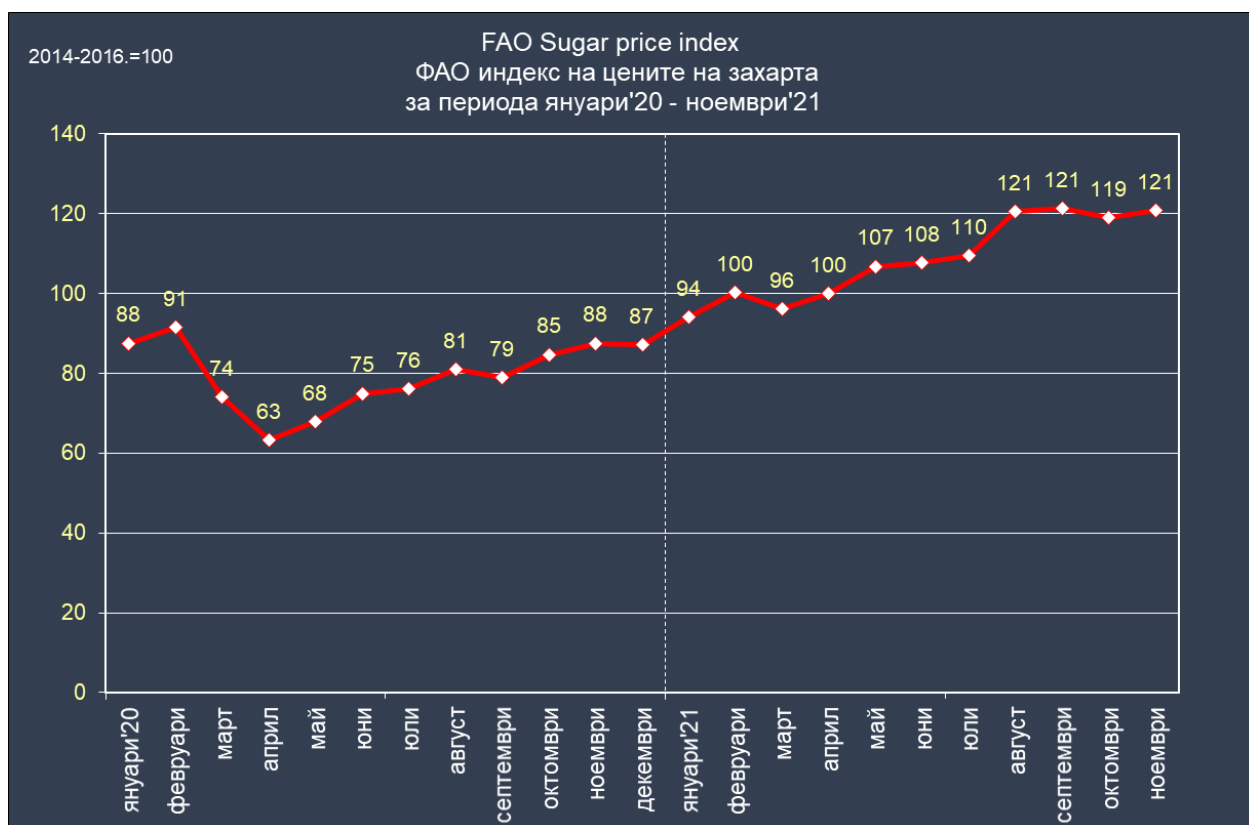

фигура 93 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA за периода януари'99 – ноември'21

- **Международни цени на захарта**

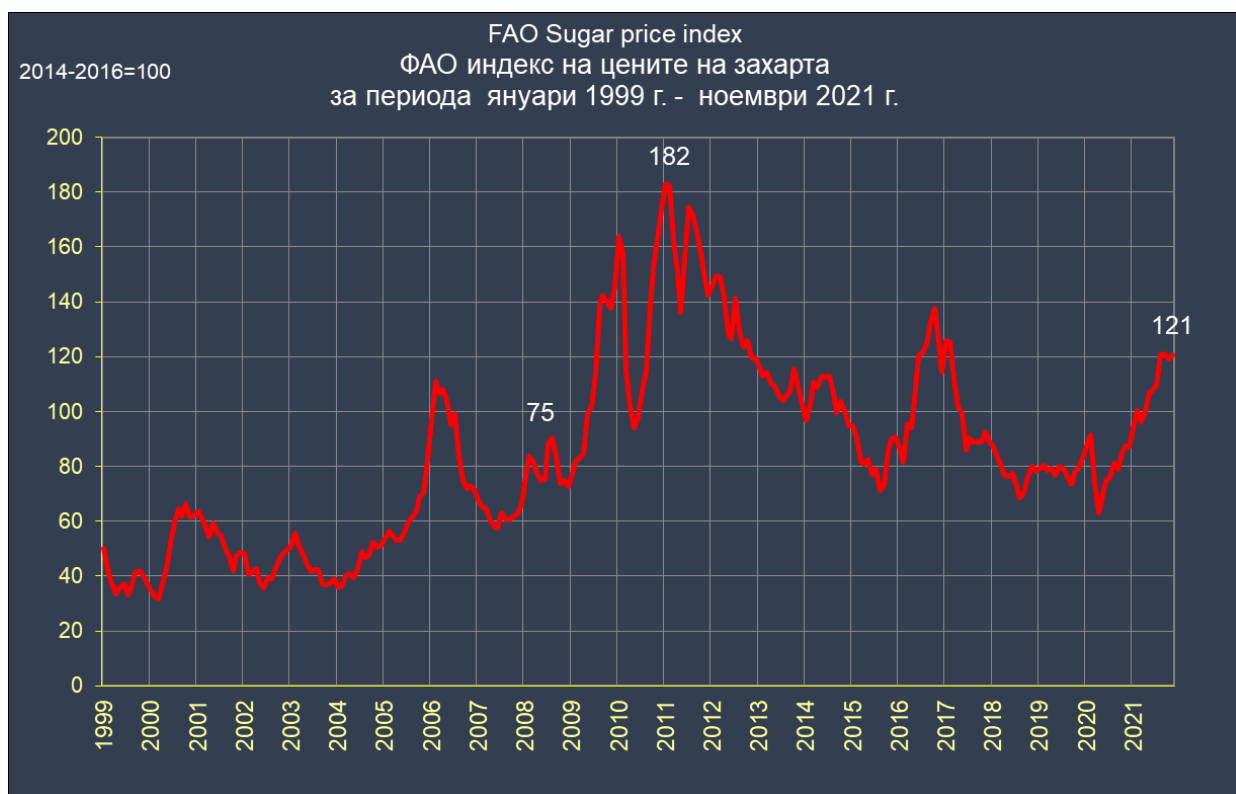
Индексът на цените на захарта FAO²⁸ през ноември е 120,7 пункта, което е с 1,6 пункта (1,4 %) по-високо в сравнение с октомври и с почти 40 % по-високо от същия месец на миналата година. Така регистрираният миналия месец спад на този индекс е почти напълно компенсиран. Увеличението на световните цени на захарта през ноември се дължи главно на по-високите цени на етанола, което доведе до увеличаване на използването на захарна тръстика за производството на етанол в Бразилия, най-големият износител на захар в света. Покачването на световните цени на захарта е подхранвано и от увеличеното търсене на внос в световен мащаб в резултат на по-ниските транспортни тарифи. Като цяло обаче този растеж е ограничен от големите пратки от Индия и благоприятните прогнози за износа на захар от Тайланд. (фиг. 94)

Пиковите стойности на този индекс са регистрирани в началото на 2011 г. и са 182 пункта. (фиг.95)

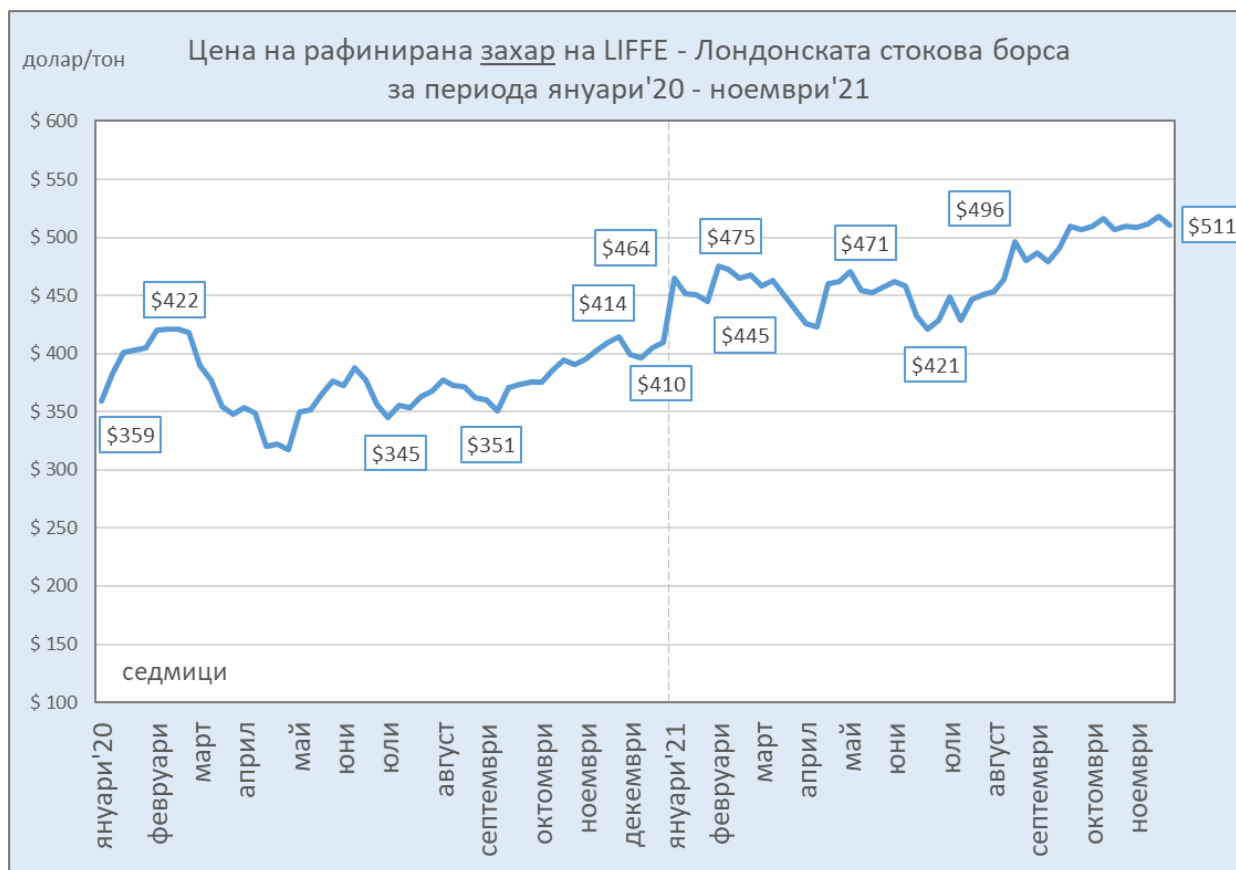

фигура 94 ФАО индекс цените на захарта за периода януари 2020 г. – ноември 2021 г.

²⁸ FAO Sugar price index

фигура 95 ФАО индекс на цените на захарта за периода януари 1999 г. – ноември 2021 г.

фигура 96 Цена на рафинирана захар на Лондонската стокова борса през януари'20–ноември'21

Цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса в началото на ноември стартира от ниво 508 долар/тон. През следващата седмица стойностите се покачват, но следва стабилизиране и през последната седмица цената е 511 долара. Средномесечната цена на захарта е 512 долара, която стойност е най-високата за последните четири години.

На годишна база има ръст на цената на захарта от 26%. (фиг.96) След голямото покачване на стойностите през 2016 г. (599 долара/тон), кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2019 г. и отново през месец април 2020 г. (фиг.97)

фигура 97 Цена на рафинирана захар на Лондонската стокова борса през януари'14–ноември'21

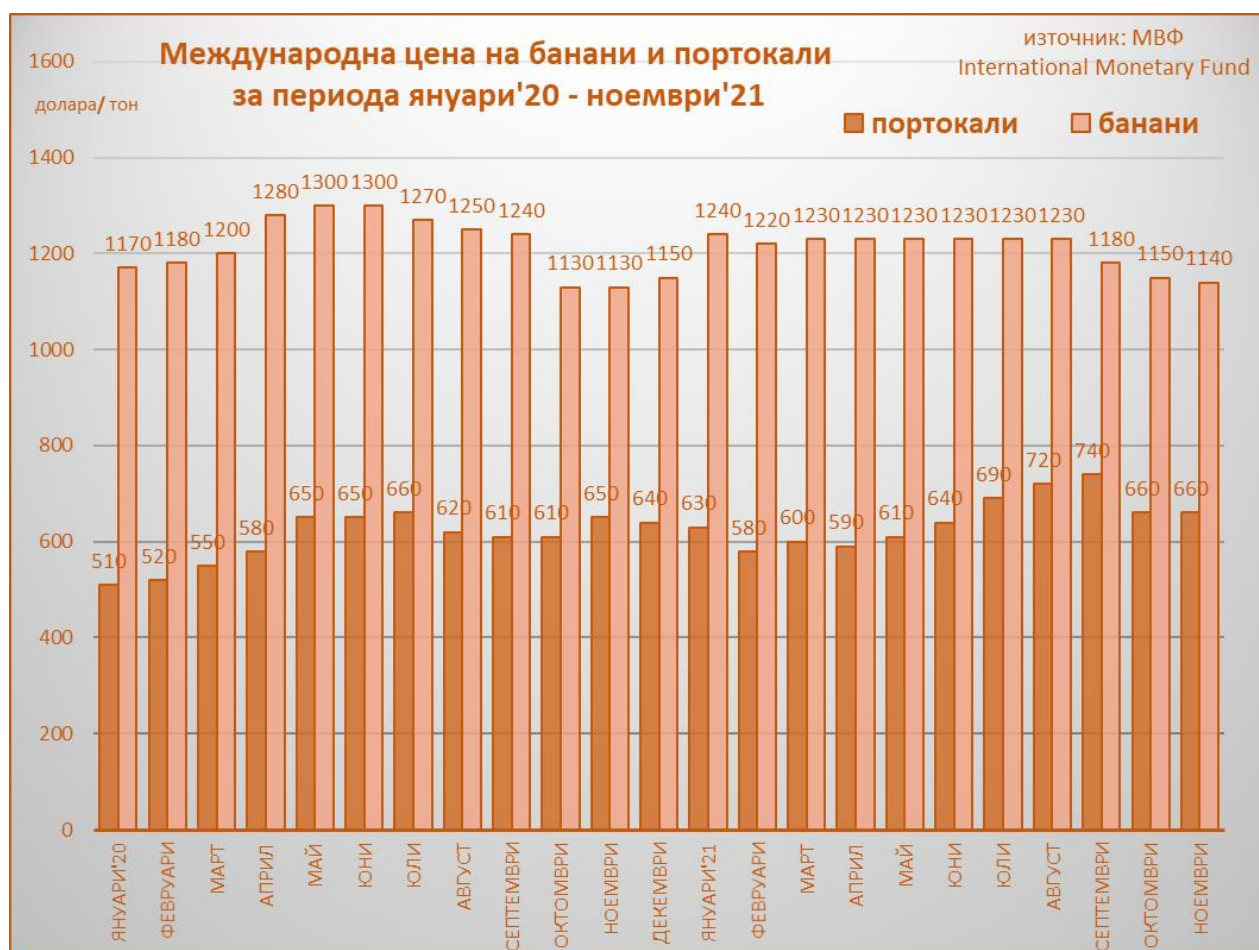
- ### Международни цени на плодовете

Наблюденията от предходните години показват, че цените на бананите и цитрусовите плодове се покачват през пролетта и лятото и през късните есенни месеци започват да падат.

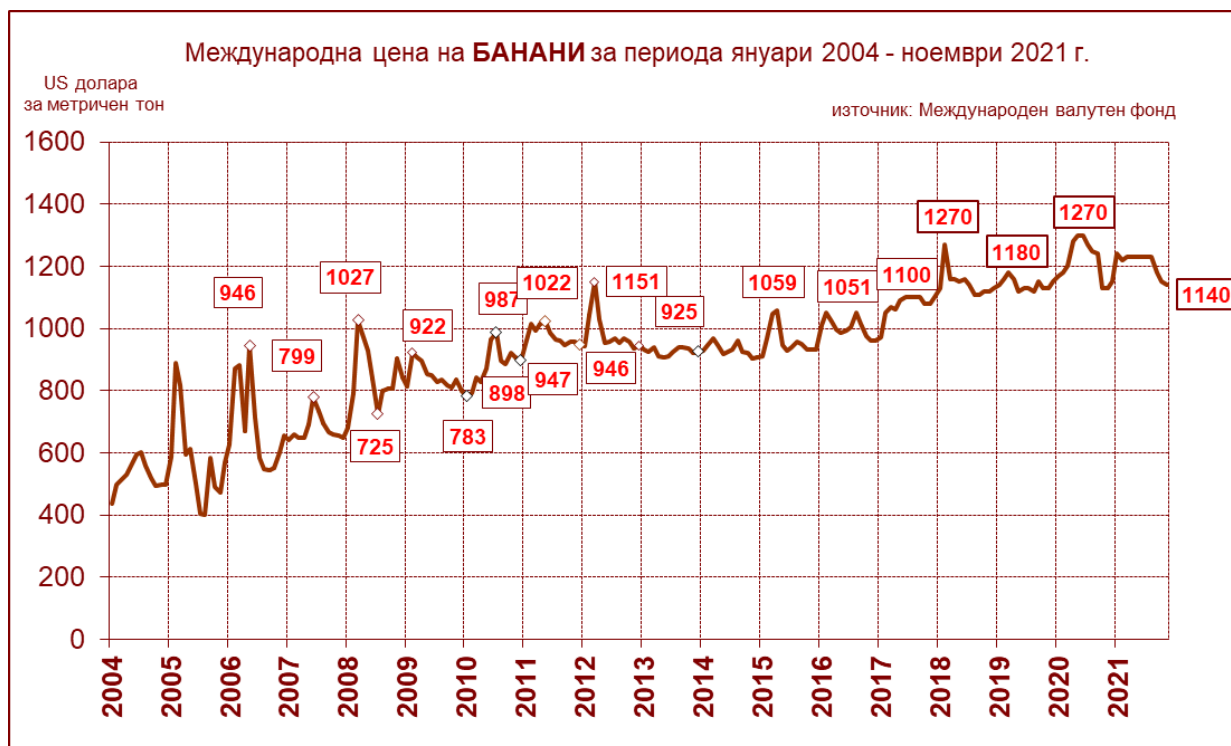
Международната цена на бананите през първите осем месеца на годината е стабилна и се движи около ниво от 1230 долар/тон, като се доближава до

стойностите от лятото на миналата година. През следващите три месеца се наблюдава лек спад на стойностите и през ноември бананите се търгуват на международния пазар на цена от 1140 долар/тон.(фиг.98) Най-високата международна цена на бананите е регистрирана през 2018 г. и през 2020 г. – 1270 долар/тон. (фиг.99)

През първите два месеца на 2021 г. международната цена на портокалите има низходящ тренд, след което стойностите се стабилизират. През пролетта и лятото кривата има лек възходящ тренд и през септември стъпва на ниво от 740 долар/тон. През месец октомври и ноември се наблюдава намаление на международната цена на портокалите и кривата стъпва на ниво от 660 долара. Тези стойности са на малко по-високи нива от същия период на предходната година. (фиг.98) Пиковите стойности на цената на портокалите е регистрирана през 2008 г. – 1432 долар/тон. (фиг.100)

фигура 98 Международна цена на банани и портокали за периода януари '20 г. – ноември '21

фигура 99 Международна цена на банани за периода януари 2004 г. – ноември 2021 г.

фигура 100 Международна цена на банани за периода януари 2004 г. – ноември 2021 г.

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

В началото на м. ноември Индексът на Тържищните Цени (ИТЦ) стартира от ниво 1,666 пункта.

Още от средата на м. юли се наблюдава зараждането на възходящ тренд на стойностите, който се задържа и засилва през месец септември.

През октомври има известно стабилизиране на индекса, но през последната седмица кривата отново тръгва на горе и запазва стръмен възходящ тренд през месец ноември. Стойността през последната седмица на месеца е 1.694 пункта.

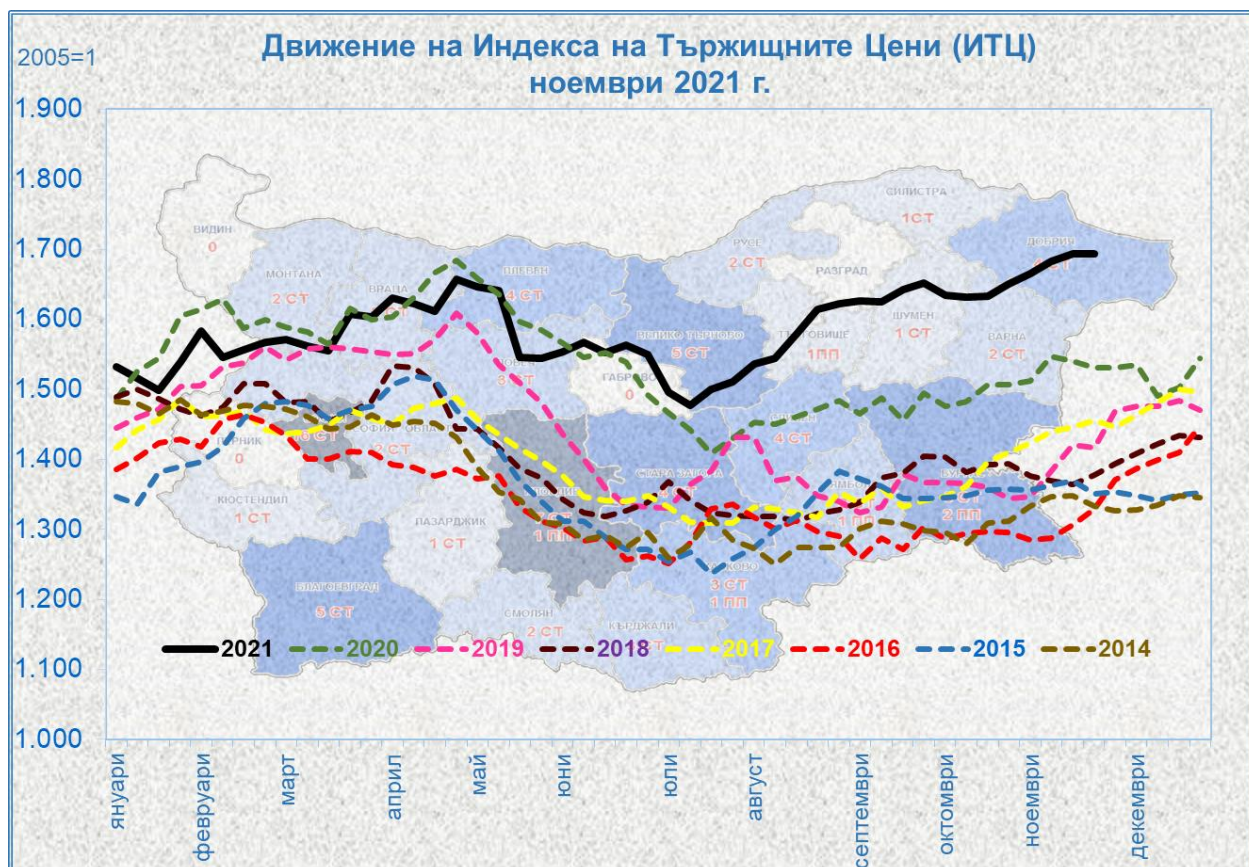
Средно месечната стойност на индекса през ноември тази година е 1,684 пункта и е с 9,5% по-висока спрямо същия месец на миналата година. (фиг.102)

През м. ноември 2021 г. кривата на Индекса на тържищните цени запазва тенденциите на движение от предходните години, но нивата, достигнати през последните месеци са изключително високи. (фиг.101)

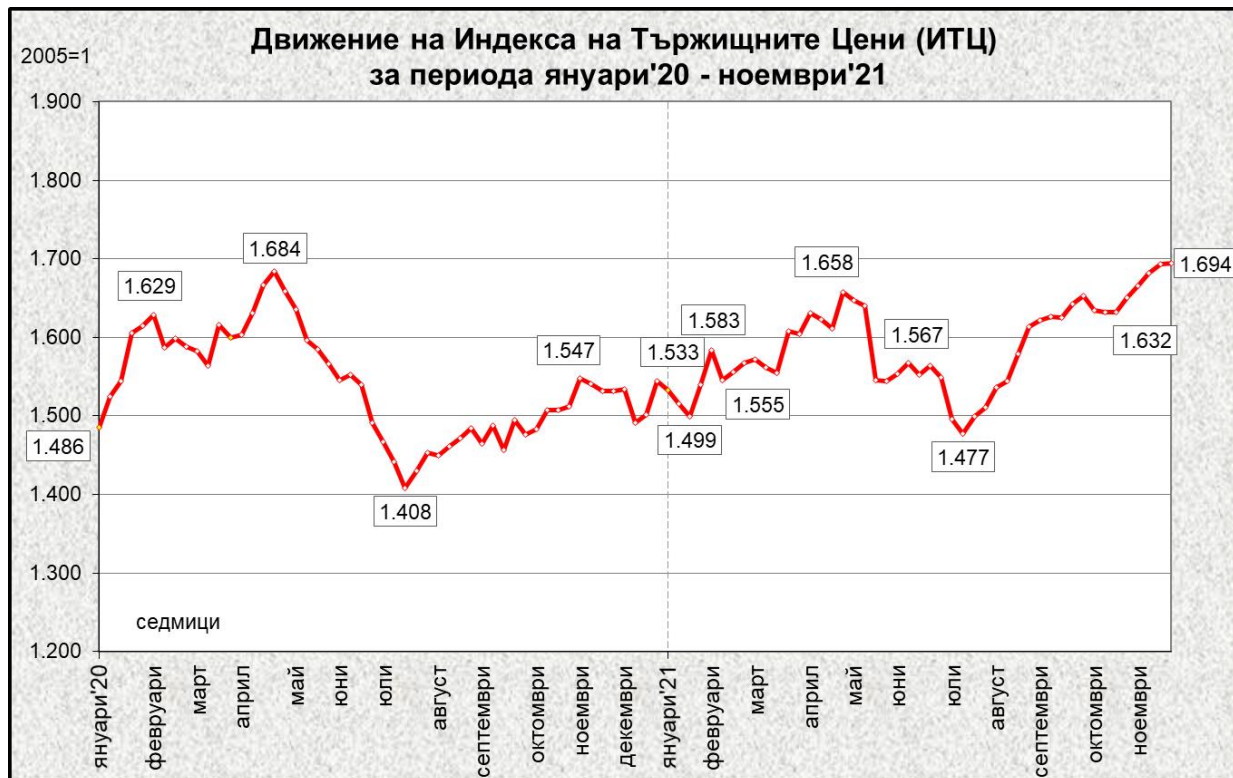
Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – ноември 2021 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото.

Най-високите стойности за този период индексът достига през месец ноември 2021 г.

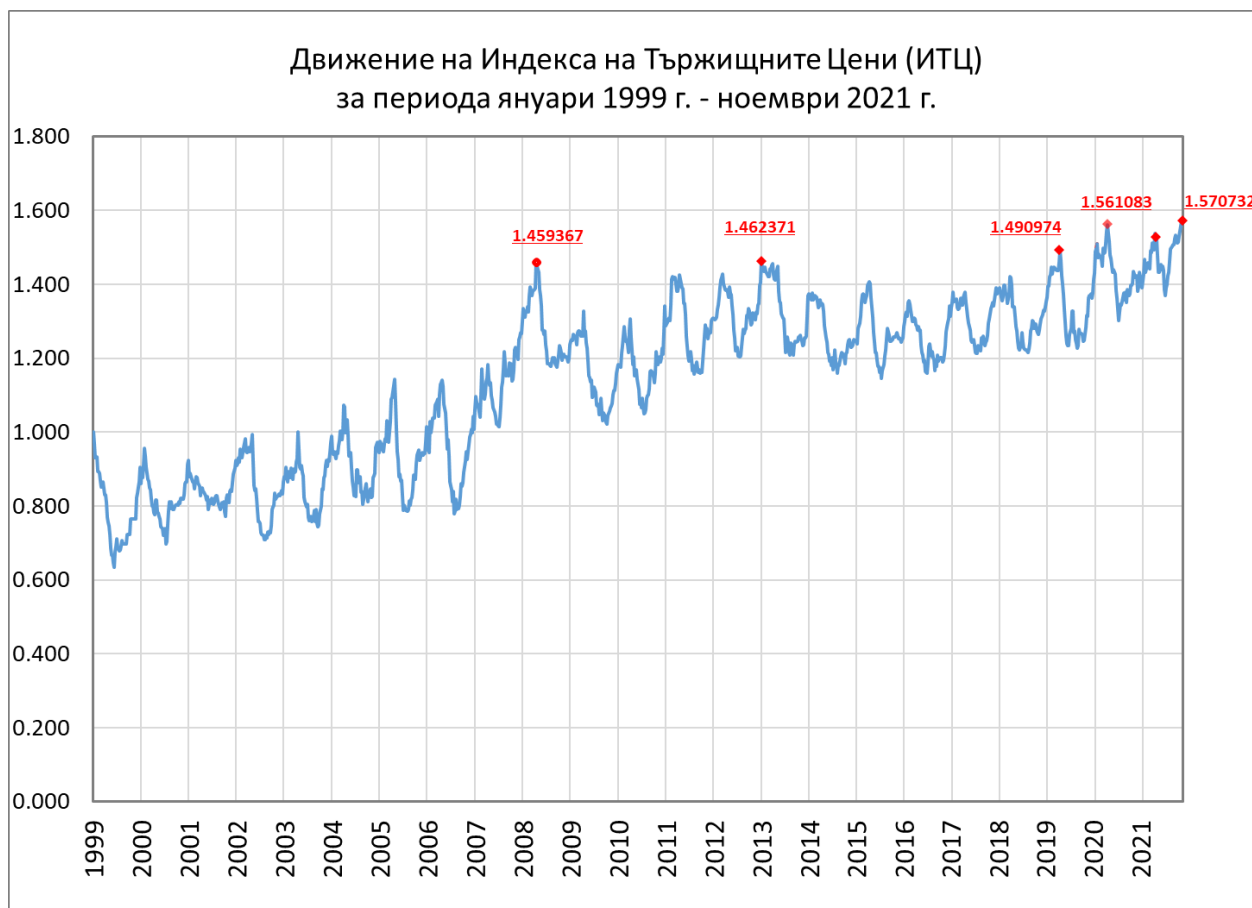
Пикови стойности, но на малко по-ниска нива, са достигнати и първата седмица на месец февруари 2020 г., както и през зимата на 2008 и 2013 и 2019 г. (фиг.103)

фигура 101 Индекс на тържищните цени 2014/2021 г.

фигура 102 ИТЦ за периода януари 2020 г. – ноември 2021 г.

фигура 103 ИТЦ за периода януари 1999 г. – ноември 2021 г

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ